

T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

10. TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

*MUHASEBENİN DİĞER DİSİPLİNLERLE
İLİŞKİSİ: MESLEĞE GETİRDİĞİ YENİLİKLER,
FIRSATLAR VE ZORLUKLAR*

28 Nisan 2015 KONYA

Editör
Aysel ŞİMŞEK

TÜRMOB YAYINLARI - 487

10. TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU

**Muhasebenin Diğer Disiplinlerle İlişkisi:
Mesleğe Getirdiği Yenilikler, Fırsatlar ve
Zorluklar**

**Editör
Aysel ŞİMŞEK**

28 Nisan 2015 / KONYA

TÜRMOB YAYINLARI - 487

ISBN : 978-605-4880-27-0

Yayıncı : MU-DEN A.Ş.
Muhasebe Denetim Basın Yayın A.Ş.
Şehit Göneneç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA
Tel : (0.312) 230 04 51
www.mu-den.com.tr

Yayıncı Sertifika No: 24514

1. Baskı: Mayıs 2016

Dizgi - Düzenleme
Tuncay TEKYILDIZ

Baskı :
Ankara Ofset Basım Matbaacılık Reklam Ltd.Şti.
Büyük Sanayi 1. Cad. 93/43-44 İskitler/ANKARA
Tel : (0.312) 384 50 63

Matbaa Sertifika No : 17937

ISBN : 978-605-4880-27-0

İÇİNDEKİLER

AÇILIŞ VE PROTOKAL KONUŞMALARI

İsmail TURAN / Konya SMMM Odası Başkanı	3
Nail SANLI / TÜRMOB Genel Başkanı.....	6
Tahir AKYÜREK / Konya Büyükşehir Belediye Başkanı	19
Adnan ERTÜRK / T.C. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanı.....	21
Muammer EROL / Konya Valisi.....	25
TÜRMOB & ACCA Stratejik Ortaklık Sözleşmesi İmza Töreni	27

I. OTURUM

MUHASEBE - FINANS İLİŞKİSİ : FINANS ALANINDA YAŞANAN GELİŞMELERİN MESLEĞE ETKİSİ

Dr. Masum TÜRKER / Moderatör / Devlet Eski Bakanı.....	33
Finansal Kararların Alınmasında ve Şirketlerin Performanslarının Değerlendirilmesinde Finans - Muhasebe İlişkisi.....	35
Prof. Dr. Ali ALP / Yeminli Mali Müşavir	
Finans Alanında Yaşanan Uluslararası Gelişmelerin Ülkemiz Piyasalarının Gelişimine Etkileri ve Piyasalarımızda Olası Yenilikler	39
Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ / Yeminli Mali Müşavir	
Meslek Mensuplarının Karrierlerinde ve Sürekli Eğitiminde Finansın Yeri ve Düzeyi İle Muhasebecilerin Bilmesi Gereken Finansal Bilgiler	46
Prof. Dr. M. Mete DOĞANAY	

II. OTURUM

MUHASEBE - HUKUK İLİŞKİSİ : MUHASEBE HUKUKU ALANINDA YENİ GELİŞMELER

Ahmet İYİMAYA / Moderatör / TBMM Adalet Komisyonu Başkanı.....	65
Meslek Mensuplarının Kariyerlerinde ve Sürekli Eğitiminde Hukukun Yeri ve Düzeyi.....	68
Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU / Yeminli Mali Müşavir	
Ülkemizde Muhasebe Mesleğini İlgilendiren Hukuki Düzenlemeler ve Son Gelişmeler	74
Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT	
Yoğun ve Sürekli Değişen Düzenlemelerin Mesleki Gelişim ve Yeniliklere Etkileri	81
Ali ÇİÇEKLİ / Serbest Muhasebeci Mali Müşavir	

III. OTURUM

2015 YILINDA EKONOMİDEN BEKLENTİLER VE AB İLE OLAN İLİŞKİLERDE YAŞANAN GEŞİMLERİN MUHASEBE MESLEĞİNE ETKİLERİ

Hakan GÜLDAĞ / Moderatör / Dünya Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni	103
2015 Yılında Genel Ekonomik Görünüm ve Beklentiler	105
Prof. Dr. Burak ARZOVA / Serbest Muhasebeci Mali Müşavir	
AB İlişkilerinde Gelinek Nokta, İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi Faslıının Muhasebe Mesleğine Olası Etkileri.....	114
Prof. Dr. Sanem BAYKAL	
Yenilenen AB Denetim ve muhasebe Direktiflerinin Getirdiği Yenilikler İle Ülkemiz Denetim ve muhasebe Uygulamalarına Muhtemel Etkileri	122
Doç. Dr. Çağlar MANAVGAT	
Doç. Dr. A.R. Zafer SAYAR / TÜRMOB Bağımsız Denetim Merkezi Koordinatörü	137
10. Türkiye Muhasebe Forumu Kapanış Bildirisi	140

ÖNSÖZ

Geleceği en doğru ve rasyonel biçimde şekillendirmek için ortak aklın yaptığı üretimlerin başarısı her zaman yüksek olmuştur. Bir çok düşünce ve fikrin ortak bir potada birleştirilmesiyle belirlenen politikalarla, geleceği şekillendirme mücadelemiz, TÜRMOB'un katılımcı demokratik bir yönetim anlayışının bir sonucu ve ürünüdür.

Katılımcı, demokratik yönetim anlayışının bir sonucu olarak, 2006 yılında Türkiye Muhasebe Forumlarını düzenlemeye başladık. Muhasebe Forumlarındaki amacımız; mesleğimizin yarınlarına ışık tutacak görüş ve önerileri meslektaşlarımızla birlikte belirlemektir.

Bu düşünce ile ilkini 20-21 Nisan 2006 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz Türkiye Muhasebe Forumunda "Muhasebe Mesleğinin Bugünü ve Geleceği"ni tartıştık. Bu forumda yapılan sunumlar ve meslektaşlarımızın yaptığı katkılar, bu çalışmanın mesleki politika ve hedeflerin belirlenmesinde büyük katkısı olacağını ortaya çıkardı.

Türkiye Muhasebe Forumu'nun, ikincisini 30-31 Mart 2007 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirdik. "Muhasebe Mesleğinin Gelişiminde Yeni Ufuklar" ana temasıyla gerçekleştirdiğimiz İkinci Türkiye Muhasebe Forumunda, Muhasebe ve Bilgi Teknolojileri, Muhasebe Mesleğinde İş Geliştirme ve Zenginleştirme, KOBİ Muhasebe Standartları, Muhasebe Eğitim Standardı ve Kalite Güvence Standardı ana başlıklarıyla yapılan sunumlar ve daha sonra katılımcıların yaptığı katkı ve öneriler ile geniş bir şekilde tartışıldı.

"Mesleğin Yeniden Yapılanması Sürecinde Mali Müşavirin Çevresi ile İlişkilerini" ele aldığımız Üçüncü Türkiye Muhasebe Forumu'nu 4-5 Nisan 2008 tarihinde İzmir'de gerçekleştirdik. Bu forumda, Mali Müşavir-Stajyer İlişkisi, Mali Müşavir-Toplum İlişkisi, Mali Müşavir-Mali Müşavir İlişkisi, Mali Müşavir-Müşteri İlişkisi, Mali Müşavir-Devlet İlişkisi irdelendi.

10-11 Nisan 2009 tarihinde Mersin'de gerçekleştirdiğimiz Dördüncü Türkiye Muhasebe Forumu'nda, muhasebe mesleğinin uygulayıcıları ve akademisyenlerce "Muhasebe Mesleğinde Uzmanlaşma" ana teması altında;

Muhasebe - Denetimde Uzmanlaşma, Sektörel Uzmanlaşma konuları üç ayrı oturumda değerlendirildi.

Beşinci Türkiye Muhasebe Forumu'nu ise 2-3 Nisan 2010 tarihlerinde Bursa'da gerçekleştirdik. Beşinci Türkiye Muhasebe Forumun'da "Muhasebe Mesleğinde 20. Yılın Bilançosunu" tartıştık.

Gaziantep ilimizde Altıncı Türkiye Muhasebe Forumu 6-7 Mayıs 2011 tarihlerinde "Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma" ana teması ile; Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Muhasebe Mesleğinden Beklentiler, Muhasebe Standartları Uygulamaları Açısından Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma, Denetim Standartları Uygulamaları Açısından Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsallaşma, Kurumsal Yönetim ve Yeni Türk Ticaret Kanunu, Yeni Türk Ticaret Kanununun Işığında Muhasebe – Denetim Mesleğini Bekleyen Fırsatlar ve Tehditler, muhasebe mesleğinin tüm paydaşlarının temsilcilerinin katkılarıyla gerçekleştirildi.

Yedinci Türkiye Muhasebe Forumu'nu 4-5 Mayıs 2012 tarihlerinde Samsun'da gerçekleştirdik. "Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü" başlağı altında; Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinin Unsurları, Kamu Gözetimi - TÜRMOB İlişkisi: Gözetilen - Gözetilen, Dünyada ve AB'de Kamu Gözetim Sistemlerine Genel Bakış, Başarılı Bir Kamu Gözetimi Fonksiyonunun Temel Unsurları, Kamu Gözetimi ve Meslek Örgütü İlişkisi: Uyumlu Çalışmanın Unsurları, Yeni Muhasebe ve Denetim Süreci Kapsamında Mesleki Eğitim ve Sınavların Durumu, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre Staj Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre SMMM ve YMM Sınavlarının Değerlendirilmesi, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecine Göre Zorunlu Mesleki Eğitimin Değerlendirilmesi, Yeni Muhasebe ve Denetim Sürecinde TÜRMOB'un Rolü: "Hesap Verebilirlik, Liderlik, Mentorluk, Rehberlik" konuları düzenlenen oturumlar ve panelde ele alındı.

Sekizinci Türkiye Muhasebe Forumu'nu ise 5-6 Nisan 2013 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirdik. "Mesleğin Yükselen Trendleri, Kamu Gözetim Kurumları İle Mesleki ve Düzenleyici Kuruluşlar İlişkisi" ana teması ile gerçekleştirilen forumda, Muhasebe Meslek Kuruluşları ve Kamu Gözetim Kurumları İlişkileri, Türkiye'de Kamu Gözetimi Düzenleme ve Uygulamaları,

Kamu Gözetimi Uygulamalarında Başarılı Bir Modelin Yapı Taşları : İşbirliği ve KGK, Mesleğin Yükselen Trendlerine Yönelik Yeni Stratejiler Belirlenmesi: Geleceğin Tasarlanması konuları tartışıldı.

3 Nisan 2014 tarihinde Aydın-Kuşadası'nda gerçekleştirilen Dokuzuncu Türkiye Muhasebe Forumu'nun "Mesleki Gelişimlerle Yaşanan Sorunlar, Çözüm Yolları ve Hizmet Pazarlamasının Önemi" konuları ile Mesleki Hizmet Pazarlaması Bileşenlerinin Sorunların Çözümüne Katkısı, Politikacı Gözüyle Mesleki Gelişmelerle Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri temasını oluşturdu.

Onuncu Türkiye Muhasebe Forumu'nu ise 28 Nisan 2016 tarihinde Konya'da gerçekleştirdik. "Muhasebenin Diğer Disiplinlerle İlişkisi: Mesleğe Getirdiği Yenilikler, Fırsatlar ve Zorluklar" başlığı ile gerçekleştirilen forumda; Muhasebe-Finans İlişkisi, Muhasebe - Hukuk İlişkisi, 2015 Yılında Ekonomik Beklentiler ve AB ile Olan İlişkilerde Yaşanan Gelişmelerin Muhasebe Mesleğine Etkileri oturum temalarını belirledi.

Türkiye'nin en yetkin akademisyenleri, muhasebe mesleğinin uygulayıcıları olan meslektaşlarımız ve ilişkili olduğumuz kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımı ve katkılarıyla zenginleşen forumlarımız teoride ve pratikte yaşanan sorunların çok geniş bir yelpazede tartışıldığı, çözüm önerilerinin üretildiği platformlar olmasının yanı sıra, meslek örgütümüzün ne kadar dinamik bir yapıya sahip olduğunun da bir göstergesi olmuştur.

Diğer forumlarda da olduğu gibi Onuncu Türkiye Muhasebe Forumu'ndaki görüş, öneri ve tartışmaları sizlere bu kitapla sunuyoruz. Bu kitap aynı zamanda, toplantıda yapılan çalışmalarını yarınlara aktarma işlevini de yerine getirecektir. Kitabın, meslektaşlarımıza, akademisyenlere ve araştırmacılara faydalı olmasını diliyorum.

10. Türkiye Muhasebe Forumu'nun gerçekleştirilmesinde emeği geçen herkese şükranlarımı sunuyor, Konya SMMM Odamıza evsahipliği için teşekkür ediyorum.

Nail SANLI

TÜRMOB Genel Başkanı

**AÇILIŞ VE PROTOKOL
KONUŞMALARI**

İsmail TURAN
Konya SMMM Oda Başkanı

- Sayın Valim, Sayın Hazirun, Sayın Milletvekillerim, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım, Sayın TÜRMOB Genel Başkanım, Gelir İdaresi Başkanım, Değerli Daire Başkanlarım, Sayın Rektörüm, Sayın Esnaf Odaları Birliği Başkanım, Vergi Dairesi Başkanım, Vergi Denetim Kurulu Başkanım, Kamu ve Kuruluşlarımızın Değerli Temsilcileri, Siyasi Partilerimizin Değerli İl Başkanları ve Üyeleri, Basınımızın ve Televizyonlarımızın Değerli Temsilcileri, Değerli Oda Başkanlarım,

Türkiye'nin dört bir yanından gelen Değerli Meslektaşlarım,

Anadolu Selçuklu Devleti'nin kadim başkenti, Mevleviler Diyarı Konya'ya hepiniz hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Katılımlarınızla bizleri onurlandırdınız. Sizleri Konya'da görmekten ve burada ağırlamaktan büyük mutluluk duyduğumu ifade etmek isterim.

Değerli Misafirleri, Sevgili Meslektaşlarım, ülke olarak birlik ve beraberliğe ihtiyacımız olduğu bugünlerde 10. Türkiye Muhasebe Forumu'nu ve 6. Türkiye Haksız Rekabet Kongresi'ni medeniyetler şehri ve hoşgörünün başkenti Konya'da, güzel ilimizde yapmanın büyük mutluluğunu ve sevincini yaşıyoruz. 10. Türkiye Muhasebe Forumu'na ev sahipliği yapmamızı sağlayan başta Sayın Genel Başkanım Nail Sanlı olmak üzere TÜRMOB Yönetim Kurulu'na huzurlarınızda teşekkürü bir borç bilirim.

Katılımla zenginleştirdiğiniz ve anlam verdiğiniz Türkiye Muhasebe Forumu'nun böylesine görkemli bir kalabalıkla yapılıyor olması bizleri ayrıca heyecanlandırıyor.

İlki 2006 yılında düzenlenen ve her yıl düzenlenerek geleneksel hale gelen Türkiye Muhasebe Forumu Haksız Rekabet ve Etik Kongrelerinin mesleki ve mesleki örgütlenmemiz açısından ne derecede önemsendiği işte bugün burada olduğu gibi meslektaşlarımızın yoğun katılımlarıyla da ispatlanmıştır.

Mesleki politikaların ve hedeflerin belirlenmesine katkı sağladığına inandığımız bu programların başarı ile ortaya konulmasından dolayı Değerli TÜR-MOB Yöneticilerimi ayrıca kutluyorum.

Eminim ki bu iki günlük birlikteliğimiz sonunda buradan ayrılırken mesleğimiz ile ilgili olarak ihtiyaç duyduğumuz bilgilerle, kurulacak dostluklarla, akılda kalacak hoş anılarla evimize, ailemize, işlerimize döneceğiz. Ev sahibi olarak sizlere bir nebze olsun katkıda bulunabilirsek şahsım ve Konyalı meslektaşlarım adına büyük mutluluk duyacağım.

Değerli Misafirler, Değerli Meslektaşlarım, ilk olarak medeniyetimize damgasını vuran Mevlana'dan Yunus Emre'ye, Sadrettin Konevi'den, Hoca Nasrettin gibi büyük düşünürlere ev sahipliği yapmış, Anadolu kültürünün, hoşgörüsünün ve sevgisinin başkenti, geçmiş ile geleceğin köprüsü Konya'dan sizlere bahsetmek istiyorum. İnsanlık tarihinin ilk yerleşim yerlerinden biri olan Çatalhöyük ve tarihi akış içerisinde birçok medeniyetin izlerini bağrında taşıyan Konya, günümüzde de değerleriyle, ekonomisiyle, büyümeye ve gelişmeye devam etmektedir. Türkiye'nin en büyük coğrafyasına sahip olan ve nüfusu ile Türkiye'nin altıncı büyük şehri olan Konya hem Türkiye'nin hem de İç Anadolu Bölgesinin tarım, ticaret, sanayi ve turizm sahasında cazibe merkezi olarak bölgedeki diğer illere lokomotif görevi yapan, ülke ekonomisine ciddi katkıları bulunan bir üretim üssüdür. Geçmiş ile geleceğin modern hayat ile geleneğin uyum içinde yaşadığı kent olan Konya; kültürü, tarihi, turizmi, eğitimi, sağlık ve tarımı ile her sektörde güçlü şekilde varlığını sürdürmektedir. Ayrıca kadim başkent Konya, 9 organize sanayi bölgesi, 14 özel sanayi sitesi, 39 küçük sanayi sitesi, Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi, Organize Hayvancılık Bölgesi ve Teknoloji Geliştirme Bölgesi ile gelişmiş bir sanayi altyapısına sahiptir. Türkiye'nin ilk Bilim Merkezi, 5 Üniversite ve 100.000 öğrencisiyle eğitim, bilim ve kültür şehri olmuştur. Özellikle makine imalat sanayi, otomotiv yan sanayi, tarım makineleri gıda sanayi, ayakkabıcılık ve araç üstü ekipmanlar Konya'mızın öne çıktığı başlıca sektörlerdir. Konya'mız bu sektörlerde 178 ülkeye ihracat yapan önemli bir sanayi şehridir.

Konya, şairin dediği gibi;

“Bir sıtma gibi yakalıyor O'nu gerçekten tanımak isteyenleri

Ve bozkırın içerisinde gizlenen bu medeniyetler şehri O'nu arayanlara gönülden sesleniyor.”

Hazreti Pir'in dediği gibi "Gel, ne olursan yine gel!"

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Katılımcılar, sizlere Odamızın faaliyetlerinden de bahsetmek istiyorum. Konya Mali Múřavirler Odası olarak gerek Konya'mıza gerek mesleğimize yakışır şekilde faaliyetlerimize devam ediyoruz. Dúzenlediđimiz mesleki eğitim faaliyetleri, istihdam projeleri, sosyal sorumluluk projeleriyle Konya'nın en etkili sivil toplum kuruluşlarından biriyiz. 2.100'ü aşkın úyemizle, 4.000'i aşkın stajyerimiz ile mesleğimize hizmete devam ediyoruz. Mesleğimizde Konya'mız ile ilgili tüm gelişmeleri takip edip gerekli bilgi paylaşımlarını úyelerimizle yapıyoruz. Ayrıca Konya'daki Ticaret Odası, Sanayi Odası, Ticaret Borsası, Esnaf Odaları Birliği ve sivil toplum örgütleriyle birlik, beraberlik içerisinde çalışıyoruz. Konya Mali Múřavirler Odası olarak bu yıl 15.'sini dúzenleyeceđimiz Anadolu Odaları Eğitim Seminerlerini her yıl Türkiye'nin her yerinden katılan meslektaşlarımızla birlikte başarı ile gerçekleştiriyoruz. Bu doğrultuda Anadolu Odaları Eğitim Seminerini Genel Merkezimiz TÜRMOB'un ve diğer Odalarımızın katkılarıyla artık Türkiye'de bir marka haline getirmenin büyük sevincini yaşıyoruz.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Katılımcılar, Muhasebe Forumlarının dúzenlenmesindeki amaç, Genel Kurullarda yeterince tartışma fırsatı bulamadığımız mesleki ve gündemdeki diğer konuların, ilgili kişilerin katılımıyla tartışılmasını sağlamak, mesleki bilgi ve paylaşımı arttırmak ve bu noktada yeni ufuklar açmaktır. Yaşayan her organizmada sorunların olması gayet doğaldır, önemli olan bu sorunları bulup onları çözümleme gayret ve sorumluluğuna sahip olmaktır. Biz mali múřavirler olarak bu konularda gerekli çalışmayı ve úgrařıyı vermekten hiçbir yılmadık, yılmayacağız. Ancak bu úgrařlara yoğunlaşmada, özellikle mesleki sorumluluğumuzun adının konulması, genel hukuk ilkeleriyle uluslararası uygulamalara uygun olarak özümlemesi gerekiyor. Mesleki sorunlarımız yanında iç denetim, bilanço analizi, adli muhasebe, şirket değerlemeleri gibi çeşitli konularda meslekte uzlaşmanın hukuksal alt yapısı kurularak meslekte uzmanlaşmanın daha hızlı adımlarla sürdürülmesi gerektiğine inanıyorum.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Protokol, sizlere tekrar hoş geldiniz diyorum, 10. Türkiye Muhasebe Forumu ve 6. Haksız Rekabet Kongresi'nin úlkemize, mesleğimize, meslektaşlarımıza önemli katkılar vermesi, başarı ile sonuçlanmasını diliyorum ve Hazreti Pir'in yedi öğüdü ile sözlerime son veriyorum.

Siz Kıymetli Katılıcılara teşekkürlerinizden dolayı en kalbi duygularıyla şükranlarımı sunuyorum.

“Cömertlik ve yardım etmede akarsu gibi ol.

Şefkat ve merhamette güneş gibi ol.

Başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol.

Hiddet ve asabiyette ölü gibi ol.

Tevazu ve alçakgönüllülükte toprak gibi ol.

Hoşgörülükte deniz gibi ol.

Ya olduğun gibi görün ya görüdüğün gibi ol.”

Hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum.

Nail SANLI **TÜRMOB Genel Başkanı**

- Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, Sayın Rektörüm, Sayın Gelir İdaresi'nin Değerli Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu Başkanım, Sayın Milletvekilim, Sayın Hocalarım, Kurum ve Kuruluşlarımızın Değerli Temsilcileri, Sayın Oda Başkanları, Türkiye'nin dört bir yerinden gelmiş Değerli Üyelerimiz, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Kurul Arkadaşlarım, Değerli Çalışma Arkadaşlarım,

Değerli Konuklarımız,

Öncelikle 10'uncusunu düzenlemekte olduğumuz Türkiye Muhasebe Forum'una ve Konya'ya hoş geldiniz diyorum, sizleri şahsım ve TÜRMOB camiası adına saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Konya, diğer vasıflarının yanı sıra her şeyden önce bir Mevlana şehridir. Sevgi, barış, hoşgörü ve kardeşliğin sembolü olan Mevlana tüm insanlığın gözünü kamaştıran bir güneş gibidir.

Bu sene Muhasebe Forumu'nu Konya'da düzenlememizin son günlerde ülke olarak fazlasıyla ihtiyacımız olan sevgi, barış, hoşgörü ve kardeşliği ülke insanımıza hatırlatmamız açısından ufak da olsa bir katkısı olacağını düşünmekteyim.

Sayın Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, bu temennilerimin ardından sizlere güzel bir haberim hatta bir müjdem var, onu sizlerle paylaşmak istiyorum. Bugün aramızda global ve köklü bir meslek kuruluşu olan ACCA'nın Başkanı Sayın Harbinson aramızda, kendisine "hoş geldiniz" diyorum. Açılış ve Protokol konuşmalarının ardından TÜRMOB- ACCA Stratejik Ortaklık Sözleşmesini imzalayacağız. Aslında 2004 yılından beri var olan ACCA ile işbirliğimizi artık stratejik ortaklığa dönüştürüyoruz. Bununla ilgili ayrıntıları imza töreni sırasında karşılıklı olarak belirteceğiz.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar, Muhasebe Forumlarının ilkinin 2006 yılında İstanbul'da başlattık, daha sonra sırasıyla Ankara, İzmir, Mersin, Bursa, Gaziantep, Samsun, Antalya ve geçen yıl da Aydın-Kuşadası ilçesinde olmak üzere bugüne kadar tam dokuz tane Muhasebe Forumu gerçekleştirdik. Bugün de şu an itibarıyla 2317 katılımıyla, 10'uncusunu da Konya'da gerçekleştiriyoruz. Muhasebe Forumlarını biz TÜRMOB olarak gerçekten çok önemsiyoruz. Bu nedenle Muhasebe Forumlarını düzenlemedeki amacımızı her yıl tekrarlıyorum, bir kez daha vurgulayacağım; bu Forumların öncelikli amacı genel kurullarda çok fazla zaman ayıramadığımız mesleki konular için meslek mensuplarının tartışabilecekleri bir platform yaratmaktır. Bu şekilde meslek mensuplarımızın mesleki bilgi ve paylaşımlarını artırmak, yeni ufuklar açmak temel hedefimizdir. Uzun zamandır göremediğimiz meslektaşlarımızı ve dostlarımızı da bu vesileyle bir araya getirerek onlarla buluşma fırsatını buluyoruz.

Geçtiğimiz yıl 9'sunu Kuşadası'nda gerçekleştirdiğimiz Muhasebe Forumu'nu öncekilerden biraz farklı düşünmüştük ve gerçekleştirmiştik. Sizlerin de hatırlayacağı üzere mesleki sorunlarımızın çözümünde her şeyden önce hizmet pazarlamasının önemini hep birlikte masaya yatırmış ve değerlendirmiştik. Daha da önemlisi Forum'da mesleğimizin sorunları ve çözüm önerilerine yönelik olarak siyasi partilerimizin mesleğimize bakış açılarını ve değerlendirmelerini izlemiştik. Mesleki sorunlarımızı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde grubu bulanan siyasi partilerimizin temsilcilerini davet ederek onlarla pay-

laşmıştık. Daha sonra da onları bir panelde buluşturarak mesleğimize bakış açılarını dinlemiştik. Sağ olsunlar, hepsi düşüncelerini açıkladılar, sorunlarımızı paylaştılar, taleplerimizi dinlediler ama halen çok tatmin olduğumuzu ve sorunlarımızın çözüldüğünden söz edemeyiz.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar, bu yıl 10.'sunu gerçekleştirdiğimiz Türkiye Muhasebe Forumu'nun ana temasını tasarlarken öncelikle son yıllardaki uluslararası ve ulusal gelişmelere bağlı olarak finans, hukuk, ekonomi ve Avrupa Birliği ile olan ilişkilerimizin mesleğimize olan etkilerini, fırsatlarını ve zorluklarını ortaya koymak istedik. Bu nedenle bu yılki Forum'un ana temasını "Muhasebenin Diğer Disiplinlerle İlişkisi", "Mesleğe Getirdiği Yenilikler, Fırsatlar ve Zorluklar" olarak belirledik.

TÜRMOB olarak bizim de üyesi bulunduğumuz ve muhasebe mesleğinin küresel sesi olan IFAC ve Avrupa Birliği Muhasebe Federasyonu olan FEE gibi mesleki örgütlenmelerinde ele alınan konulara baktığımızda son dönemde mesleğin geleceğinin sık sık gündeme geldiğini görüyoruz. Yaşanan tüm ekonomik gelişmeler mesleğimizi hemen etkiliyor. Bunun yansıması olarak mesleğimiz ile ilgili düzenlemeler çok sık değişiyor ve yoğunlaşıyor. Netice olarak bizden beklentiler de her geçen gün değişiyor ve artıyor. Dolayısıyla artık sadece muhasebeye değil diğer disiplinlere belirli ölçülerde hakim olmamız gerekiyor. Başta finans, hukuk ve ekonomi olmak üzere mesleğimizin diğer disiplinlerle olan ilişkilerine ve gelişmelere sizlerin de dikkatini çekmek üzere ana tamamımızı bu şekilde belirlemiş olduk.

Değerli Meslektaşlarım, mesleki gelişmelerde yaşanan sorunlarımızı bu yıl Mart ayı başında kutladığımız Muhasebe Haftası vesilesiyle detaylı bir şekilde bir basın açıklamasıyla sizlerle ve kamuoyuyla paylaşmıştık. Muhasebe camiası TÜRMOB çatısı altında örgütlenen ülke genelinde 77 Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve 8 Yeminli Mali Müşavirler Odasına kayıtlı 97.000'i aşkın meslek mensubu, 21.000 stajyer ve büro çalışanlarıyla birlikte 500.000 sayısını bulan bir örgütlenmedir. Ailelerimizle ve çocuklarımızla birlikte Türkiye'de nüfusumuz 1.000.000 geçmektedir. Köklü bir geçmişe sahip olan ve 25 yıl önce yasal statüsüne kavuşan mesleğimiz, uluslararası standartlarda iş dünyasının mali tablolarını hazırlayarak kamu maliyesinin güçlenmesine katkı koymanın yanı sıra işletmelerimizin gelişmesinde yol gösterici ve uluslararası alanda rekabet edebilirliğe ivme kazandırıcı görevler üstlenmektedir. TÜR-

MOB ve Odalarımız, kamu yararına sürekli yüksek kalitede hizmet sağlayan standartlarla muhasebe ve denetim mesleğinin, dnyadaki gelişmelere paralel gerek stajyerlerimizin ve meslek mensuplarımızın eğitimi noktasında gerekse mesleğin uygulanmasına yönelik üzerine düşen sorunların çözümü konusunda büyük gayretlerle özverili bir çalışma sergilemektedir.

Bu yılbaşında kendi imkânlarımız ve kendi personelimize uygulamaya geçirdiğimiz web tabanlı “e-birlik” programımız ile öncelikle toplum yararı gözetilerek hizmet sunduğumuz tüm kesimlere yüksek standartlara bağlanmış ahlaki davranışlarla hizmet verilebilmesi için meslek mensuplarımıza Etik İlkeler Yönetmeliğimiz ve Etik Tebliğimiz gereği Muhasebe Meslek Etiği ve Etik Eğitimi verilmektedir. Haksız Rekabet ve Reklam Yasağı Yönetmeliğimiz ile buna ilişkin Mecburi Meslek Kararlarımız çerçevesinde tarife, ücret, sözleşme uygulamalarına yönelik takip, kontrol ve denetimi sağlayan “haksız rekabet modülü” e-birlik programı içerisinde devreye alınmıştır. Ayrıca e-devlet uygulamalarına paralel olarak hızlı ve daha verimli hizmet verilebilmesi için Kamu, TÜRMOB, Oda, Üye entegrasyonu ile iş ve işlemlerin büyük bir bölümü artık elektronik ortamda yapılabilmektedir.

Yine web tabanlı LUCA muhasebe programı uygulamamız bu politikanın bir sonucu olarak hepimizin gurur duyduğu bir noktaya gelmiştir.

Temel Eğitim ve Staj Merkezimiz kanalıyla uzaktan eğitim yöntemi ile ruhsat alma öncesi ve sürekli mesleki gelişim konularında uluslararası gelişmelere paralel çalışmalar yapmaktayız.

Değerli Meslektaşlarım, Değerli Konuklar, sorunlarımızı sıralamadan ve onları sizlerle paylaşmadan önce birkaç hususa değinmek istiyorum. Günümüzde muhasebe mesleğinden beklentiler oldukça üst seviyededir, her geçen gün yeni düzenlemeler ve yeni uygulamalar karşımıza çıkmaktadır. Mesleğimizin 25 yıl önce de sorunları vardı, bugün de sorunları var, yarınlarda da sorunları olacak. Bu kadar çok değişikliklere, yasal düzenlemelere muhatap olan bir meslek grubunun sorunlarının bitmesi söz konusu değildir. Ayrıca bu sadece bizim ülkemize özgü bir durum değil bütün dünyada muhasebecilerin, mali müşavirlerin ve denetçilerin benzeri sorunları vardır. Ben her toplantımızda sizlerle paylaşıyorum; meslek, bütün dünyada sorun üreten bir meslektir.

Sizlere bir örnek vermek istiyorum Değerli Arkadaşlar; özellikle muhasebe meslek örgütü anlamında dünyanın en önde gelen örgütlerinden birisi olan Avustralya Meslek Örgütü'nün CEO'su Alex Malley, bir köşe yazısında şu ifadelere yer vermiştir; “Muhasebeciler, işletmelerin temel kurucu unsurlarından birisi olmalarının yanı sıra birçok açıdan insan hayatında önemli roller üstlenmektedirler” demektedir. Bu nedenle mesleğimizin geleceğini belirleyecek olan faktör “güven” olgusudur. Güvenin ölçülmesi de çok zordur. Mesleğin icra edilmesinde izlenecek tutumlar ve gerçekleştirilen faaliyetler toplumun muhasebe mesleğine olan güvenini şekillendirecektir. Mesleğimiz temel olarak iki karakteristik unsura dayanmaktadır; uzmanlık ve sorumluluk. Muhasebeciler olarak şunu çok iyi bilmemiz gerekmektedir; neler yapmamız gerektiğini, bunları nasıl yapacağımızı ve niçin yaptığımızı bilmek zorundayız.

Bu nedenle biraz mesleğimizin geleceğinden bahsetmek istiyorum. Muhasebe mesleği ile ilgili olarak son dönemde karşılaştığımız önemli sorunları, daha doğrusu önemli noktaları şu şekilde sıralayabiliriz; müşteri beklentisindeki değişiklikler, meslek mensuplarının yeni bakış açıları geliştirmeleri ve yeni alanlara yönelmeleri, teknolojik değişime ayak uydurma, uzmanlaşma, iş hayatındaki gelişmelerin ofislerimizin organizasyon yapılarını değişime ve kurumsallaşmaya zorlaması. Bunlar son zamanlarda bütün dünyada mesleğimiz açısından önemli noktaları belirlemektedir.

Mesleğimizin geleceği açısından yoğun ve sıkı düzenlemeler bütün dünyada ön plana çıkmaktadır. Yine mesleğimizin küreselleşmeden etkilenmesiyle ve teknolojinin hızlı değişimi ile olmazsa olmaz, uzmanlaşmalar gündeme gelmiştir. Ayrıca gittikçe karmaşık hale gelen, sürekli gelişen ve değişen bir ortamda varlığını sürdürebilmek için meslek mensuplarının sürdürmekte oldukları faaliyetlerini daha profesyonel bir şekilde işletmelere katma değer sağlayarak sürdürebilmeleri için daha profesyonel, daha iyi organize olmuş kurumsal yapıya kavuşmuş ofislere ihtiyaç vardır. Bu da mesleğimizde “kurumsallaşmayı” önümüze getirmektedir.

Tüm bu gelişmeler aslında meslek mensuplarının önemini de arttırmaktadır ancak çalışma esaslarını ve yöntemlerini değiştirmeleri ve yeniliklere adapte olmalarını da gerekli kılmaktadır.

Meslek örgütlerinin parçalı yapıları ve koordinasyon eksiklikleri, mesleğin gelecekte önemi dikkat çekilmesi gereken hususlardan bir tanesidir. Uzmanlaşma alanlarının artması sonucu bunların mali müşavirlik mesleğinin birer alt dalı olduğunu ve ana mesleğimizin mali müşavirlik olduğunun unutulmaması gerekir. Ancak maalesef son zamanlarda bunun biraz unutulduğunu gözlemlemekteyiz.

Dünyada tartışılan bir konuyu dile getirmek istiyorum Değerli Arkadaşlar. Muhasebe, denetim, vergi, iç denetim gibi ayrı ayrı faaliyetlere göre meslek örgütlerinin yapılanması durumunda mesleğimizin gelecekte daha parçalı yapılar haline gelip gelmeyeceği bütün dünyada tartışma konusu olmuştur. Oysa uzmanlık alanlarında ayrı ayrı örgütlenmeye gitmek, yapılan işi sadece o uzmanlık alanlarıyla sınırlı tutmak anlamına gelir. Böyle olsaydı dünyada en saygın mesleklerden bir tanesi olan tabiplik de yani doktorluk da doktorlar; göz doktorları, kalp doktorları, kulak-burun-boğaz doktorları gibi ayrı ayrı mesleki örgütlerine ihtiyaç duyarlardı ama en azından Türkiye’de Tabipler Birliği çatısı altında örgütlendiklerini hepimiz çok net biliyoruz. Bu sorun böyle giderse muhasebeciler tarafından yapılan işlere, gelecekte başka mesleklerin el atması riskini de beraberinde getirecektir. Onun için bütün dünya bunu tartışmaya başlamıştır, Türkiye’de de son zamanlarda bunu çok yakından yaşamaktayız. Ben bu konuşmamda özellikle bunlara dikkat çekmek istedim.

Biraz da çalışmalarımızdan söz etmek istiyorum. TÜRMOB, kamu ile çok iç içe olması gereken ve Anayasamızın 135.maddesine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Birçok Bakanlık ve kamu idaresi ile yakın bağlarımız vardır. Öteden beri mesleğimizin gelişmesi için Maliye Bakanlığı ve Gelir İdaresi Başkanlığıyla çok yakın temas içindeyiz. Son zamanlarda Gelir İdaresi Başkanı Sayın Adnan Ertürk’ün katkılarıyla TÜRMOB ve Gelir İdaresi Başkanlığı birlikte güzel çalışmalar hayata geçirmektedir. Mart ayının başında hepimizin bildiği gibi Meslek Yasamızın çıktığı günden bugüne kadar mesleğimizi ilgilendiren, meslek mensuplarına yönelik 44 tane tebliği vardır, bu 44 tebliğde artık değişmesi ve revize edilmesi gereken hususların gözden geçirilmesi gerekiyordu. Gelir İdaresi Başkanlığı taslak bir çalışma yaparak bize, Odalarımızda bizim kanalımızla gönderdi. Odalarımızdan gelen görüşleri Gelir İdaresi Başkanlığına yazılı olarak bildirmemize rağmen daha sonra dedik ki, bu konu biraz karşılıklı mütalaa ile karşılıklı görüşme ile çözümlerse daha iyi olur. Yazılı görüşümüzü verdik ancak bir araya gelip bun-

ların üzerinden birlikte geçerse daha yararlı olur kanaatindeyiz dedik. Sağ olsunlar bizi kırmadılar, buna imkân tanıdılar ve Mart ayının başında, Bolu Abant'ta iki gün süre ile bir araya geldik. Toplantıda Gelir İdaresi Başkanlığımızın yanı sıra TÜRMOB, Yeminli Odalarımızın temsilcileri ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Odalarımızın temsilcileri vardı, toplantıyı birlikte açtık. 1. gün Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odalarımızın temsilcileriyle, 2. gün Yeminli Mali Müşavir Odalarımızın temsilcileriyle toplantı yaptık. Sonra tekrar hep beraber bir araya geldik ve son oturumda toplantıyı birlikte kapattık. Çok yararlı bir çalışma oldu. Mutabık kaldığımız noktalar oldu, akşamdan sabaha çözülemeyecek konularımızın neler olduğunu gördük, yeni düzenleme gerektiren konularımızı tespit ettik ama bu noktada üç tane konunun öne çıktığını sizinle paylaşmak isterim. Özellikle “sorumluluk” konusu, “sözleşme düzenleme” konuları ve “meslek mensuplarının kapasite durumlarının” öne çıktığını gözlemledik. Çalışmalarımız devam etmektedir. Bu toplantıda Gelir İdaresi Başkanlığının bizden bir talebi oldu; “sorumluluk konusunda siz de bir çalışma yapın” dediler, biz döner dönmez hukukçularımızla birlikte bir çalışma gerçekleştirdik ve bu çalışmayı geçen hafta Odalarımızın görüşüne açmak üzere bir yazı ile Odalarımıza gönderdik. Bu hafta Odalarımızdan gelecek görüşler üzerine çalışmamız netleştirdikten sonra sorumluluk konusunda da Gelir İdaresi Başkanlığına yazılı görüşlerimizi mutlaka bildireceğiz.

Değerli Arkadaşlarım, Değerli Misafirlerimiz, TÜRMOB'un bu tip ulusal çalışmaları dışında, global düzeyde çalışmaları vardır. TÜRMOB, mesleğin küresel yapısını ve gelişimini de çok yakından takip etmektedir ve izlemektedir, hatta global düzeyde mesleki gündemin belirlenmesin de bile artık aktif rol almaktayız.

Değerli Arkadaşlarım, biraz önce sözünü ettiğim, meslek mensupları üzerindeki yükler artık IFAC'ın gündemine de taşınmış durumdadır. Özellikle Mart ayında Newyork'ta yapılan ve bizim de katıldığımız IFAC Yönetim Kurulu Toplantısı ve 2015 Strateji Kurul Toplantısında, meslekteki yoğun düzenlemeler ve meslek mensuplarının üzerine getirdiği yükler konusunda IFAC Yönetim Kurulunun bütün dünyada bir araştırma yaparak buna yönelik bir planlama ve çalışma yapılmasına karar vermiş ve gündeme alınmıştır. Meslek mensupları tarafından gelecekte odaklanılacak kilit noktaları, alanları tespit edilmiştir. Bu hususlar IFAC'ın 2016-2018 Stratejik Eylem Planına eklenmiştir.

Uluslararası mesleki çalışmalarımız konusunda fazla vaktinizi almak istemiyorum. Çünkü zaten biraz sonra ikinci bir örneğine şahit olacaksınız. Konuşmamın başında söylediğim gibi ACCA ile yapmış olduğumuz stratejik anlaşmanın imzasını ve çerçevesini de sizlerle paylaşacağız.

Ben biraz da çözüm bekleyen sorunlarımızı ve onlarla ilgili çözüm önerilerimizi misafirlerimizin huzurunda bir kez daha sizlerle paylaşmak istiyorum. Değerli Arkadaşlar, 97.000 üyesi ve 21.000 stajyeri olan Türkiye'nin her ilinde örgütlenmiş büyük bir camıyız. TÜRMOB olarak bugüne kadar mücadelesiz hiçbir şey kazanmadık. Elde ettiğimiz bütün haklarda ve bütün başarılarda mutlaka bir mücadele vardı. Bugüne kadar bizlere hiçbir şey altın tepside sunulmadı, bunu biliyoruz ve buna göre çalışıyoruz. Mesleğimiz ile ilgili sorunlarımızı ve haklı taleplerimizi izniniz olursa sizlerle tek tek paylaşacağım.

Her şeyden önce Meslek Yasamız, günümüz koşulları ve mesleki ihtiyaçlarımız göz önünde bulundurularak yeniden değiştirilmeli ve anti-demokratik hükümlerden mutlaka arındırılmalıdır.

Bağımsız denetim, ülkemizde muhasebe mesleği içerisinde oluşmuş köklü geleneklere sahiptir. Bağımsız denetim Türkiye'de de dünyada olduğu gibi muhasebe mesleğinin bir parçası, bir alt uzmanlık alanıdır. İlke olarak denetimsiz işletme düşünülemez. Bağımsız denetimi hayatın birçok alanında hayata geçirmek zorundayız yani yerel yönetimlerde, kamu idarelerinde, işletmelerde, tüm şirketlerde, siyasi partilerde, vakıflarda, kısacası güvenlik ve yargı dışında kurum ve kuruluşlar mutlaka bağımsız denetime tabi olmalıdır. Denetimin olmadığı yerde suiistimaller yaşanır, yolsuzluk yaşanır, karanlık işler yaşanır. Yolsuzluğun, suiistimalin ve karanlık işlerin panzehiri denetimdir. Onun için denetim, hayatın her safhasında olmalıdır.

Türk Ticaret Kanunu 10 yılı aşkın bir süreçte hazırlanarak yürürlüğe girdi. Son yapılan değişikliklerle ana taşıyıcı kolonlarından bir tanesi yok edildi yani bağımsız denetim ayağı zedelendi. Böylelikle de Türk Ticaret Kanunu ana ruhundan ve amacından biraz uzaklaşmış oldu. Mutlaka başta denetim olmak üzere Türk Ticaret Kanunu'nun o 10,5 yıllık hazırlık sürecinde ele alındığı konulara uygun bir şekile tekrar getirilmesi gerekmektedir. Biran önce Türk Ticaret Kanunu'nda gerekli değişikliklerin yapılması gerekir.

Kamu Gözetim Kurumu, muhasebe mesleğinin dolayısıyla denetçilerin de mesleki örgütlenmesi olan TÜRMOB ile işbirliği içerisinde çalışan bir yapıya kavuşturulmalıdır. Uluslararası alanlarda yer alan görev ve fonksiyonların dışına taşmamalıdır.

Mesleğimizi ilgilendiren düzenlemelerde ilgili Bakanlıklar, TÜRMOB'un görüş ve önerilerini mutlaka dikkate almalıdırlar.

Serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik mesleğinin yetki ve sorumluluklarının ülkemizde de uluslararası standartlara uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir.

Yeminli mali müşavirlerimizin tasdikten, serbest muhasebeci mali müşavirlerin beyanname ve finansal tablo imzalamaktan doğan sorumlulukları yeniden düzenlenmelidir.

Yeminli mali müşavirlerce yapılan karşıt incelemeler teknolojik gelişmeler dikkate alınarak gözden geçirilmelidir.

Eğitim ve öğretim hizmetleriyle sınırlı olmak üzere Birliğimiz ve Odalarımız gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve bunların iktisadi işletmeleri için Kurumlar Vergisi ve Katma Değer Vergisi istisnası getirilmelidir.

Bakanlık ve diğer kurumlarca istenen bilgi, beyan ve formların sayısı oldukça artmıştır. Tüm verilerin bir data merkezinde toplanması ve ilgili kurumların bu merkezden bilgi almaları sağlanmalıdır.

Ba-Bs formları geçici vergi dönemlerine göre düzenlenmelidir.

Düzeltilme amaçlı verilen beyan ve bildirimlerde ceza uygulamasından mutlak vazgeçilmelidir.

4. Dönem Geçici Vergi kaldırılmalı, Gelir ve Kurumlar Vergisi beyannameleleriyle birleştirilmelidir.

“e-beyanname şifresi” sadece meslek mensuplarına verilmelidir.

1 ve 2 No.lu KDV beyannameleleriyle muhtasar beyannamelemler birleştirilmelidir.

Vergi daireleri arasında uygulama birlikteliği sağlamak amacıyla hazırladığımız ve Gelir İdaresi Başkanlığı'na ulaştırdığımız taslak çalışmamız değer-

lendirilmeli, TÜRMOB ve Gelir İdaresi Başkanlığının ortak bir yayını olarak bastırılmalı, hem meslek mensuplarına hem de tüm vergi dairelerine dağıtılmalıdır.

Mali Tatil döneminde denetim yapılmamalıdır. 01-20 Temmuz arasındaki Mali Tatil uygulaması amacına uygun hale getirilmelidir.

Temmuz ayında verilmesi gereken beyanname ve bildirimler mutlaka, Ağustos ayının beyannameleri ve bildirimleriyle birleştirilip verilmelidir ve Mali Tatil aslına uygun bir şekilde yaşanmalı ve ona bir işlev kazandırılmalıdır.

Uzlaşma komisyonlarında Odalarımızın görevlendireceği meslek mensupları mutlaka bulundurulmalıdır.

Vergilerin ödenmesini hızlandırıcı idari tedbirler, Gelir İdaresi Başkanlığınca mutlaka alınmalıdır.

Günümüz ihtiyaçlarını karşılayacak Zamana Endekli Ücret Tarifesinin yayınlanmasının artık vakti gelmiştir, bu bir ihtiyaçtır. Geçtiğimiz sene Gelir İdaresi Başkanlığı'na verdik, gerekli çalışma ve araştırmalar yapılsın ve yayınlansın. Zamana Endekli Ücret Tarifemizi ne zaman isterlerse, her ortamda birlikte oturup tartışmaya ve bu konudaki katkıları vermeye hazır olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Meslek mensuplarının yaptıkları sözleşmeler, Damga Vergisinden mutlaka istisna edilmelidir!

Sadece muhasebeci, mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler için değil, serbest meslek faaliyetlerinde KDV %18'den %8'e çekilmelidir.

Mesleki faaliyette KDV'yi doğuran olay tahsilata göre ayarlanmalıdır, Gelir Vergisi Yasası ile Katma Değer Vergisi arasındaki çelişki mutlaka ortadan kaldırılmalıdır!

Mesleğe girişten meslekten emekli olana kadar çok zorlu bir süreç yaşadığımızı ve çok meşakkatli bir meslek yaptığımızı herkes bilmektedir. Onun için mesleğimiz açısından mutlaka serbest meslek yıpranma indirimi yani beyin amortismanı getirilmelidir.

Stajyerlerimiz için Sosyal Güvenlik primi ve vergi muafiyeti mutlaka sağlanmalıdır.

Serbest meslek giderleri günümüz şartlarına göre yeniden düzenlenmeli, genişletilmeli ve revize edilmelidir!

Sorunlarımızın çözümü için hükümetimizin ve ilgili kurum ve kuruluşlarımızın haklı taleplerimize cevap vermesini beklemekteyiz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin beklentimiz olan yasal düzenlemeleri yeni dönemde yapmasını ve mesleğimiz ile ilgili düzenlemelerde görüş ve önerilerimizi değerlendirmelerini istemekteyiz.

Sorunlarımızın çözümü için tüm kuruluşlarımızla işbirliği içerisinde çalışmayı arzu etmekteyiz. TÜRMOB yıllardır mesleki çıkarlarından ziyade ülke ve toplum çıkarlarını gözeterek taleplerini belirlemektedir. Taleplerimiz ve beklentilerimiz, kamu maliyesinin ve ekonomimizin daha da güçlenmesi, işletmelerimizin gelişmesi ve ülkemizin, insanlarımızın refah seviyesinin yükselmesi içindir.

TÜRMOB olarak bu sorunlarımızın çözümü için tabii ki bir yol haritamız vardır. TÜRMOB Yönetimi olarak sorunlarımızı diyalog ile çözmeyi bir şiar edindik. Diyalog ve uzlaşmayla bu sorunlarımızın çözümünü çok yakından takip edeceğiz. Ancak bir sivil toplum kuruluşu olduğumuzu, TÜRMOB'un örgütsel bir yönü olduğunu, gücünü üyelerinden aldığını gerekirse sorunlarının çözümü için demokratik refleks gösterebileceğini de hissettirmek ve yeri geldiğinde de bunu ortaya koyabileceğimizi belirtmek istiyorum.

Gelir İdaresinin Değerli Başkanı, öteden beri konuya ilgi ve alakanızla, yaklaşımınızla hepimizin sevgisini, saygısını ve ilgisini çeken bir kişiliğiniz var. Göstermiş olduğunuz performanstan ve yakın ilgiden ötürü tüm meslektaşlarımızın, Oda Başkanlarımızın ve misafirlerimizin önünde teşekkür etmek istiyorum. Mesleğimizin, işlevi çok geniş yelpazeye oturmaktadır. Bizler çok detaylı ve anlamlı hizmetler ifa etmekteyiz. Kara paranın aklanmasından kayıt dışılığın önlenmesine, yatırım ve istihdamın artırılmasından gayrisafi milli hasılanın artmasına kadar ekonomik faaliyet ve faktörlerin içerisindeyiz ve çok önemli aktörleriyiz. Kamu hizmeti veren mesleğimizin geliştirilmesi ve sorunlarımızın çözümü için artık kalıcı ve köklü çözümler getirilmesini talep etmekteyiz.

Son zamanlarda bütün meslekleri çok yakından ilgilendiren teknolojik gelişmeler bizim mesleğimizi de zaman zaman olumlu yönde etkilemiştir. Artık e-devlet ve e-beyanname projeleriyle, EDOK projeleriyle ofislerimizdeki printerden bir tahakkuk fişini belki vergi dairesine gitmeden alabilmekteyiz. Ancak teknolojinin gazabına ve sıkıntısına da uğrayan ender meslek örgütlerinden birisiyiz. Sayın Başkan, teknoloji bizim yani bu meslek grubunun, iş yükünü arttırmıştır. Muhasebecilerin, mali müşavirlerin ve yeminli mali müşavirlerin hazırlamış oldukları tablolar ve ellerindeki mali bilgiler birçok kamu kurumunun ilgisini çekmektedir. Her geçen gün ürettiğimiz bilgilerden faydalanmak isteyen kamu kuruluşlarının sayısı artmakta, vermekte olduğumuz bildirim ve beyanname sayısı çoğalmaktadır. Sizler Mali İdari olarak Katma Değer Vergisi, Kurumlar, Gelir Vergisi ve muhtasar beyannameleri, BaBs formlarıyla ilgili bir çerçeve çizebilirsiniz ama bugün mali müşavirler ayda 22 çeşit bildirim ve beyanname vermektedir Değerli Başkan. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'ndan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na, Maliye Bakanlığı'ndan, Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanlığı'na olmak üzere artık bir çok kuruma bildirim vermekteyiz. Bunun için, teknolojinin getirdiği yüklerden biraz arınmak istiyoruz. Mutlaka bu duruma bir çözüm bulusun istiyoruz.

Sizler de rahatsızsınız, bizler de rahatsızız bir konudan; beyanname uzatma talepleriyle önünüze gelmek istemiyoruz. Bu sanki mesleğimizi yapamıyoruz, işimizi ihmal ediyoruz gibi bir algı da yaratabilir. Oysa yetişemiyoruz, yetişemiyoruz, yetişemiyoruz Sayın Başkan, Türkiye'nin herhangi bir bulvarında, bir caddesinde, bir sokağında gece 22.00-23.00'lerde ilerlerken bir iş hanında veya bir binanın 3., 4. katında ışıkları yanan bir işyeri görüyorsanız bilin ki orası mali müşavirlik bürosudur.

Bu konuda size bir önerimiz var; biliyorsunuz, beyannamelerin verilme süreleri geçmişte ay sonlarıydı, EDOK Projesiyle, e-beyannameyle beraber bir gereksinim oldu, biz de buna katkı verdik. Beyannameler ay sonundan 24'üne, 25'ine çekildi. O zaman böyle yapılmasındaki amaç bankalarla çalışmak için gerekli olan sürenin yaratılmasıydı, yani tahakkuk ile tahsilât arasında bankalara bir bilgi aktarımı yapıyordunuz. Ancak artık tahakkuk sistemden alınıyor. Sayın Başkan, beyannameleri tekrar ay sonuna uzatın, biz de uzatma talebinde hiç bulunmayalım.

Yine çok gündemde olan bir konu, e-defter uygulaması. 29 Mayıs'a kadar uzatıldı ama biliyorsunuz rakamsal değerlerle defter yazıldıktan sonra oradan değerler alınıyor, e-defter mühürleniyor, daha sonra da beraat mühür vurularak mühürleniyor ve size gönderiliyor. Ben fazla uzatmayacağım, bu konuda yakinen bir ilgi yaratabilmek için söyleyeceğim; bütün bu hadiseler eşzamanlı ve 30 Nisan itibariyle yapılması gerekiyor. 29 Mayıs'a bu şekilde uzatılmış olması gerekiyordu. Sayın Başkan, bu husus mutlaka düzeltilmelidir.

Bu yapılan uzatma şuna benziyor; siz bilginizi derleyip toparlayın, zarfa koyun ama bunu mutlaka 30 Nisan'a kadar yapın, isterseniz postaya 29 Mayıs'a kadar verebilirsiniz. Sizlerden istirhamımız 29 Mayıs tarihinin aslına uygun bir şekilde yani Tebliğdeki parantez içi hükümlerinin kaldırılarak bu beraat ile beraber mühürleme işlemlerin de dahil edilmesini talep ediyoruz. Buna da mutlaka bir hassasiyet göstereceğinizden eminiz.

Değerli Arkadaşlar, tabii ki mali idare başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarından mesleki anlamda taleplerimiz olacaktır, kamu da bunları çözmek için bir gayret içerisinde olacaktır. Siyaset, bunlarla ilgili düzenleme gerekiyorsa öyle bir yaklaşımda bulunacaktır. İyi işleyen devlet yapılarımızın bu şekilde olması lazım. Ancak bunları isterken bize de bazı görevler düşüyor. Bir kere Değerli Arkadaşlar, biraz önce ben dünya gelişmelerini, mesleğin geleceği ile ilgili bazı konuları ve durumları sizlerle paylaştım; her şeyden önce kaliteli iş ve hizmet vermek zorundayız, mutlaka ve mutlaka toplum desteğine ihtiyacımız vardır, bu toplum desteği "güven" ile olur, güven ile kazanılır. Gerekli güveni de mutlaka kazanmak zorundayız, neden? Çünkü halen kimlik mücadelesi bitmiş bir meslek grubu değiliz, halen kimlik mücadelemiz devam ediyor Değerli Arkadaşlar. Yani toplum içerisinde, kamuoyunda hiç kimseye doktorluğun ne anlama geldiğini anlatmak zorunda değilsiniz, doktor dediğiniz zaman herkes doktorluğun ne olduğunu anlıyor, avukat dediğiniz zaman herkes avukatlığın ne olduğunu anlıyor. Mali müşavirliği halen anlatmak zorundayız, halen kimlik mücadelemiz devam ediyor. Onun için bizim güvene ihtiyacımız var, güveni sağlamak için de toplum desteğine ihtiyacımız vardır. Burada şuna dikkat etmemiz lazım; mesleğimiz güvene dayalı bir meslek olduğu için kötü yapan, kötü çalışan, etik kuralları ihlal eden, meslek imajını bozan meslek mensuplarını mutlaka içimizden elimine eden bir sistemi kurmak zorundayız. Bundan şunu kast etmiyorum; yani sistemimiz sadece cezalandırma olmamalı, etik çalışan, düzgün çalışan, doğruyu yapan, kurallara

uyan meslek mensubunu koruyucu bir sisteme ihtiyacımız var. İyiyi koruyup kötüyü de aramızdan itecek, çıkaracak bir yapıya ihtiyacımız var. Bize de düşen görevler bunlardır. Biz TÜRMOB olarak haksız rekabet ile mücadele programlarımızı, etik çalışmalarımızı, etik eğitimlerimizi uluslararası standartlarda yapmaya devam ediyoruz ve bunlara da geliştirerek devam edeceğiz. Bize düşen görevler bunlardır.

Değerli Arkadaşlar, özellikle bugün 10. Forumumuzda, yarın da Haksız Rekabet Kongresinde oturum başkanlığı yapacaklara ve bizimle bilgilerini paylaşacak olan panelistlerimize teşekkür ediyorum. Bizi burada onurlandıran Değerli Konuklarımıza teşekkür ediyorum. Değerli Oda Başkanlarımıza teşekkür ediyorum. En büyük teşekkür, her zaman olduğu gibi sizlerin, bu Toplantıya katılım sağlayarak anlamlandırdığımız için, bizi heyecanlandırdığımız için teşekkür ediyorum, hepinize saygılar sunarken başarılı bir Forum diliyorum.

Tahir AKYÜREK

Konya Büyükşehir Belediye Başkanı

- Sayın Valim, Sayın Bakanım, Milletvekilimiz, Gelir İdaresi Başkanımız, Anayasa Komisyonu Başkanımız, Protokolün Değerli Mensupları, Üyeleri, Türkiye'nin dört bir yanından gelen Kıymetli Oda Başkanları, Kıymetli Misafirler, Değerli TÜRMOB Genel Başkanımız hepiniz hoşgeldiniz.

Genel Başkan mesleğin problemlerini, çözüm önerilerini, taleplerini ilettiler ve salonda alkışlarla karşılandığına göre bu konuda önemli oranda bir fikir birliği olduğu gözüküyor. Gelir İdaresi Başkanımız da dikkatli bir şekilde not aldığına göre bunların birçoğunda müzakere edilecek ve çözümler üretilecek anlamına geliyor. Mali müşavirlik ve muhasebe mesleği zor bir meslek, öğrencilik döneminde bir miktar muhasebecilik yapmış bir arkadaşınız olarak söylüyorum bunu. Bir de artık mükelleften müşteriye, müşteriden yol ve çalışma arkadaşlarına geçilen bir süreçte mali müşavirlerin görevi bildiğim kadarıyla, gördüğüm kadarıyla sadece res-

mi işlemlerin takibi, tahakkuku, sonuçlandırılması değil aynı zamanda çağdaş yönetici vasfı ile yönlendirme, yön verme, kaynak üretme yöntemlerini öğretme, oluşturma yani sorumluluğunun arttığı bir dönemde mali müşavirlik görevini ifa eden bütün mali müşavirlerimize, Türkiye'nin bu en güçlü sivil toplum kuruluşunu oluşturan tüm TÜRMOB mensuplarına özellikle teşekkür ederken Mevlana şehri, Selçuklu Payitahtı Konya'mızı teşrifiniz nedeniyle teşekkür ediyor, birkez daha hepinize hoş geldiniz, sefalar getirdiniz diyorum.

TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı Bey'e ve ev sahipliği yapan İsmail Turan Bey'e, özellikle teşekkür ediyorum çünkü son zamanlardaki, son yıllardaki bu en kalabalık Forumu, en kalabalık toplantıyı başarı ile organize etmişler, bize düşen de başarılı ve güzel bir şekilde ev sahipliği yapmak. İsmail Bey gayet güzel izah etti, Konya ile ilgili bir değerlendirme yaptı. Gerçekten dünün tarım şehri olan Konya artık bugünün sanayi, eğitim, sağlık ve diğer birçok sektörde Türkiye'nin en önemli şehirlerinden biri konumunda, bunlara ilaveten Konya, bir turizm, tarih ve kültür kenti konumunda.

Forum ve Kongre sürecinde Konya'mızın tarihi ve turistik yerlerini gezmenizi, bilhassa Mevlana Türbesi, Mevlana Kültür Merkezi, Alaattin Tepesi, mümkünse Çatalhöyük, Beyşehir, Kilistra, Sille Yörelerini ve Türkiye'nin ilk bilim merkezimizi de gezmenizi, görmenizi özellikle tavsiye ediyorum.

Muhasebe Forum'unun ve devamında yapılacak olan Haksız Rekabet Kongresi'nin tüm katılımcılar için, tüm mali müşavir ve muhasebeciler için faydalı olmasını, hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Adnan ERTÜRK

T.C. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanı

- Sayın Vekillerim, Sayın Valim, Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım, Sayın TÜRMOB Başkanım, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Değerli Temsilcileri, Kıymetli Akademisyenler, Değerli Meslek Mensupları ve Kıymetli Katılımcılar, Hepinizi şahsım ve Gelir İdaresi Başkanlığı adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi enerjinizin belli bir noktaya geldiğinin farkındayım, onu biraz canlandırma adına bu tarz toplantılarda devamlı kullanmış olduğum bir anekdotu tekrarlayacağım izninizle. 2006 yılı son

ayları İstanbul'da Yeminli Mali Müşavirler Odasında Kurumlar Vergisini anlatıyoruz, dinleyiciler arasında da Sayın Bakanımız Kemal Unakitan Beyefendi var. Gayet sıkıcı bir konuşma yaptım çünkü Kurumlar Vergisi Tebliğini anlattım. Akşam Ankara'ya dönerken Sayın Bakan'a özürlerimi sundum, suçumun farkındayım çünkü. O da bana dedi ki, "Sen vergi anlattın film anlatmadın, vergi tabii ki sıkıcı olur!" Allah razı olsun kendisinden, o sözler bize birkaç sene yetti. Şimdi sizin de yüksek hoşgörünüze sığınarak yine bir sıkıcı konuşmanın başlangıcını yapıyorum.

Ülkemiz muhasebe mesleğinin kanuni temsilcisi olan ve yaklaşık 100.000 üyesi bulunan Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği tarafından düzenlenen 10. Türkiye Muhasebe Forumu'nun tüm katılımcılar için faydalı olmasını diler ve bu güzel organizasyona ev sahipliği yapan TÜRMOB'a teşekkürlerimi sunarım.

Ülkemizde ticari anlamda muhasebe uygulaması 1850 tarihli Kanunname-i Ticaret ile başlamış ve 1926 yılında yürürlüğe giren Ticaret Kanunu da şirket hesaplarının tutuluş şekli ile kârın hesaplanması üzerinde durulmuş, ayrıca hesap dönemleriyle sınırlı olarak envanter çalışmaları, bilanço ve kâr-zarar tablolarının düzenlenmesi gibi hususlarda belli esaslar getirilmiştir. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında özel sektördeki sermaye yetersizliği nedeniyle ekono-

minin birçok alanında kamu teşekkülleri kurulmuş ve dolayısıyla muhasebe uygulamaları daha çok kamu iktisadi teşebbüslerinde uygulama bulmuştur.

1950'li yıllarla birlikte vergi tekniği ve muhasebe uygulamaları açısından belli kurallar getiren Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanunu ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu kayıt nizamı bakımından teşebbüsleri yeni bir düzen içerisine almıştır. 1992 yılında Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile Tek Düzen Muhasebe Sistemine geçilmiş olup halen bu sistem uygulanmaktadır. Muhasebenin belli kurallar içerisinde icrası, muhasebe bazlı vergiler açısından büyük bir öneme sahiptir.

Günümüzde küreselleşmeyle birlikte dünyanın çeşitli bölgelerindeki piyasalar arasındaki sınırlar kalkmakta ve rekabet uluslararası boyut kazanmaktadır. Artan küreselleşme ve rekabet sonucunda muhasebe standartlarında uluslararası uyumun sağlanması ve Uluslararası Muhasebe Standartlarını oluşturulması önemli bir alan haline gelmiştir. Bu doğrultuda küreselleşmenin getirdiği hızlı değişime ayak uydurma, uluslararası ticaret ile rekabet edebilme çabası içerisinde bulunan ülkemiz de muhasebe standartlarında uluslararası uyumun sağlanması yönünde çeşitli kurumlarımız gerekli çalışmalarını yürütmektedir. İnanıyoruz ki bu Forum da bu alanda önemli bir ihtiyaca cevap vermiş olacaktır.

İyi bir muhasebe denetimi ve uygulamaları bir işletmede sağlıklı ve etkili bir risk yönetimi sürecinin de çok önemli bir parçasıdır. Zira zayıf bir muhasebe denetimi risklerin saklanması ve kontrol uygulamalarına engel olma potansiyelini de taşımaktadır. Denetimin işletmeden bağımsız ve tarafsız kişiler tarafından Denetim Standartlarına ve ilkelerine uygun olarak yapılması halinde yapılacak denetim sonucunda elde edilen bilgiler güvenilir olarak kabul edilecektir. Bu kapsamda işletmeler, faaliyetlerini güvenli, sağlıklı ve verimli bir şekilde sürdürmeleri ve güçlü bir sermaye tabanını muhafaza etmeleri için iyi bir denetçiye ihtiyaç duymaktadır ve bu ihtiyaç yetmiş, siz meslek mensupları tarafından karşılanmaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığımızca vergi sisteminin daha iyi işleyebilmesi ve vergilendirmenin amacına ulaşabilmesi bakımından mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunun sağlanması temel amaçlarımız arasındadır. Köklü bir yapıya ve ge-

leneğe sahip olan Gelir İdareleri Başkanlığımız hem değişen yönetim ve insan ilişkilerine uyum sağlamak hem de mükelleflerimize daha iyi hizmet etmek için çeşitli ülkelerin Gelir İdarelerinde uygulanan mükellef odaklı dönüşümü kendi yapısına uyarlamayı hedeflemiştir. Bu yolda bir kısım mesafeler de almıştır ama bunun arttırılarak devam ettirilmesi gereken dinamik bir süreç olduğunu düşünmekteyiz ve bu yolda da hızla ilerliyoruz.

Bu kapsamda vergiye gönüllü uyumu arttırmak, vergi dairelerimizdeki subjektif ve farklı uygulamaları ortadan kaldırarak, iş süreçlerini standardize etmek amacıyla taşra teşkilatımızı yeniden yapılandıracak çalışmalar kapsamında Eskişehir Vergi Dairesi Başkanlığı bünyesinde Şubat 2015'ten bu güne kadar "Tek Vergi Dairesi Pilot Uygulamasını" başlattık. Bu uygulama, yaygınlaştırılmak suretiyle uygulama birliğinin sağlanması, mükellef memnuniyeti, vergiye gönüllü uyum ve vergi idaresi etkinliğinin arttırılması, mükelleflerin iş adres değişikliğinden kaynaklı sorumluluğun ortadan kalkması, mükelleflerin bütün yazışmalarının elektronik ortamda yapılması ve kontrol edilmesi, vergi dairelerinde uzmanlaştırılmanın arttırılması gibi daha birçok hedefin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır.

Başkanlığımız teknolojik gelişmeleri ve elektronik uygulamaları çok yakından takip ederek mükelleflerimizin hayatını kolaylaştırmayı ve memnuniyetini arttırmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda vergi beyannamelerinin %99'unu elektronik ortamda alan dünyadaki ender ülkelerden biriyiz. Bunun yanında elektronik fatura, elektronik defter, elektronik bilet, elektronik arşiv uygulamasının sahasını genişletiyoruz. IP tabanlı yeni nesil yazarkasalarındaki teknik ve hukuki sorunları büyük oranda çözdük ve hızla yaygınlaştırıyoruz. Elektronik yoklama ve elektronik tebligatın yasal altyapısını tamamladık, ikincil mevzuatı da tamamlamak üzereyiz. Elektronik uygulamaların yanında ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla yakın işbirliği içinde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Yakın zamanda Bakanlığımızca bugüne kadar yayınlanmış olan 3568 sayılı Kanun ile ilgili genel tebliğler "Tek Tebliği" çatısı altında birleştirilecek. Bu sayede 3568 sayılı Kanun uygulamaları konusunda tereddüt hâsıl olan ve Başkanlığımıza intikal eden olaylar ile ilgili uygulama birliğinin sağlanması açısından bazı yeni açıklamalar ve düzenlemelere de yer verilerek meslek mensuplarının ve mükelleflerimizin uygulamada yaşadığı sıkıntıların asgari

seviyeye indirilmesi amaçlanmaktadır. Bu konuda Gelir İdaresi ile TÜRMOB ve Meslek Odaları uyum içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir. Bu bağlamda Bolu-Abant'ta yapılan çalışmaya şahsım da katılmak suretiyle meslek mensuplarının talepleri karşılıklı olarak uzun uzun değerlendirilmiştir. Söz konusu Tebliğ taslağında sözleşmeler, sorumluluk ve kapasite konuları ön plana çıkmaktadır. Sözleşmeler ile ilgili hususlarda meslek mensuplarından gelen talepler doğrultusunda arkadaşlarımız çalışmalarına devam etmektedir. Sorumluluk uygulamasıyla ilgili olarak da uygulanabilir bir sorumluluk olması açısından çalışmalarımız sürmektedir. Ancak kapasite çalışması yönünden Tek Tebliğ taslağında bazı esaslar yer almakta olup bu hususların uygulanmasında da TÜRMOB'un görüşleri bizler için büyük önem taşımaktadır.

Bu süreçte Bakanlık olarak TÜRMOB'un, Yeminli Mali Müşavir Odalarının ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir Odalarının görüşlerini aldık ve her zaman da almaya devam edeceğiz. Ortak paydaşımız olan meslek mensuplarına gereken desteği de hiçbir zaman esirgemeyeceğimizi bilmenizi istiyoruz.

Ekonomik faaliyetlerin kayıt altına alınarak vergi toplanması ve bu ekonomik büyüklüğün vergi, istihdam ve milli gelir boyutlarıyla kavranmasına yönelik hazırlanan "Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Eylem Planında" yer alan eylemler için gerçekleştirmeler malumunuz olduğu üzere Başkanlığımızca takip edilmektedir. Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması Eylem Planı kapsamında denetim kapasitemiz genişletilecek, yaptırımların caydırıcılığı arttırılacak, kayıt dışılığa karşı kurumsal ve toplumsal mutabakat güçlendirilecektir.

Ticari hayatta ödemelerin mümkün mertebe elden yapılmasını azaltmak için Başkanlığımızca büyük gayret gösterilmekte ve bu bağlamda meslek mensuplarına mükellefler tarafından yapılacak ödemelerin de çek, senet, kredi kartı veya mail-order şeklinde yapılmasına yönelik TÜRMOB'un talepleri Başkanlığımızca değerlendirilmektedir.

Vergi sisteminde yapılan reformların ve değişikliklerin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi ve amaçlanan etkinliğin oluşturulabilmesi, söz konusu düzenlemelerin mükellefler tarafından kabul görmesiyle yakından ilgili bulunmaktadır. Mükellefin vergi konusu ve çeşitli konularda ne kadar vergi ödeyeceğini ve bu vergilendirmenin amacını açıkça kavrayabilmesi gerekmektedir. Bakanlığımızca vergi sisteminin daha iyi işleyebilmesi ve vergilendirmenin

amacına ulaşabilmesi bakımından mükelleflerin vergiye gönüllü uyumunun sağlanması amaçlanmaktadır.

Meslek mensupları, devlet ile mükellef arasında vergi ilişkilerinde denge unsuru olmalarının yanı sıra eğitim ve tecrübeleriyle işletmelere ekonomik yön vermekte, vergi denetimi konusunda sisteme önemli katkılar sunmaktadır. Bu nedenle muhasebecilik ve mali müşavirlik ne kadar gelişir ve etkinliği artarsa kayıt dışı ekonominin etkisi de aynı oranda azalacaktır. Kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınmasında Bakanlığımızın vazgeçilmez yardımcıları olan siz meslek mensuplarıyla aramızdaki bağın çok kuvvetli ve kesintisiz olması gerekmekte olup sağlayacağımız başarı ve ülkemiz ekonomisine bu sayede sağlanacak katkı meslek mensuplarının bize verecekleri destek ile doğru orantılıdır. Bakanlığımızın vergi denetimi konusundaki ağır yükünü hafiflettiği, vergi ve muhasebe sahasında güven ve ahlak unsurunun gelişmesini temin etme misyonunu başarı ile yerine getirdiğiniz oranda siz meslek mensuplarının görüş, öneri ve katkıları bizim için her zaman vazgeçilmez niteliktedir.

Bu duygu ve düşüncelerle Gelir İdaresi olarak meslek mensuplarıyla kurmuş olduğumuz bu dayanışma ve işbirliğinin daha da güçlenerek ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diler, hepimizi saygı ve sevgiyle selamlarım.

Muammer EROL **Konya Valisi**

- Sayın Bakanım, Sayın Milletvekillerimiz, Gelir İdaresi Başkanımız, TÜRMÖB'un Sayın Başkanı, Sayın' Oda Başkanlarımız, Çok Değerli misafirlerimiz, 81 vilayetten gelen çok Kıymetli Muhasebeciler, Yeminli Mali Müşavirler, ben de Sayın Büyükşehir Belediye Başkanımızın ifade ettiği hemşerililik, ev sahipliği adına ne varsa hepsini ifade ettim sayıyorum. Aslında elimde uzun bir metin var ama Sayın Başkanım, saat 12.00'ye kadar da vaktim olduğunu söylediler, ayrıca Sayın Gelir İdaresi Başkanımız öyle uzun bir konuşma ve sabırların zorlanmasından bahsedince doğrusu

ondan vazgeçmek gerekti.

Öncelikle bu toplantının Konya’da düzenlenmesine emeği, gayreti geçen başta Konya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Başkanımızı canı gönülden tebrik ediyorum, sağolsun TÜRMOB Genel Başkanımızın da bu işe oluru, desteği ile bugün hep beraber burada bir aradayız.

Hazreti Mevlana’dan bahsedilir Konya’da bir konuşma yapılırken mutlaka, bahsedilmelidir, hak eder ama ben yaklaşık 20 aydır Konya’da Valilik görevini ifa eden bir Kayserili olarak Konya’nın, Hazreti Mevlana kadar olmasa bile adından çokça söz ettirecek bilindiğinde, tanındığında, farkına varıldığında çokça başka güzellikleri de var. İnşallah bu toplantı o güzelliklerin de bir nebze olsun sizler tarafından fark edilmesine vesile olur diye ümit ediyorum.

Konya, Hazreti Pir’in huzurunda olmakla huzurun tüm anlamlarıyla yaşandığı bir şehirdir. Bunun şöyle bir sonucu, kriteri var; Konya’da 5 üniversite var ve bu 5 üniversitede dışarıdan gelen öğrenciler de dahil yaklaşık 120.000-130.000 arasında öğrencimiz var. Bu öğrencilerimizin içerisinde özellikle de yabancı öğrencilerimizin, misafir öğrencilerimizin içerisinde büyük bir kısmı kız öğrencilerimiz ve huzur beldesi olması nedeniyle olsa gerek Konya dışındaki illerin kız öğrencilerini okutmak için tercih ettiği ilk sıradaki şehir Konya. Böyle bir şehirdesiniz ve “Muhasebe ve Haksız Rekabet” başlığı altında bir Kongredeyiz. Huzurun tüm anlamlarıyla yaşandığı bu şehirde ben muhasebenin de bu vesileyle huzurda olduğu gibi tüm anlamlarıyla idrakine vesile olacak bir toplantı olacağına inanıyorum. Ve peşinden haksız rekabeti engellemek için neler yapılması gerekir konuşulacak. Bu iki günde yapılacak çalışmaların yararlı olmasını diliyorum, hepinize ayrı ayrı tekrar hoşgeldiniz diyorum.

Başkanlarımızı ve emeği geçenleri de tekrar tebrik ediyorum. Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

TÜRMOB & ACCA STRATEJİK ORTAKLIK SÖZLEŞMESİ İMZA TÖRENİ

Nail SANLI **TÜRMOB Genel Başkanı**

- Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım, güzel bir tören için çok kısa bir sürenizi alacağız.

Açılış konuşmamda belirtmiştim, Sayın Harbinson ile beraber güzel bir ortaklığa imza atacağız. ACCA, merkezi İngiltere’de olan dünyanın kabul görmüş en köklü meslek kuruluşlarından birisidir. ACCA ile anlaşmamızı ilk olarak 2004 yılında yaptık ve bu anlaşmamız 5 yıl süreliydi. Daha sonra 2009 yılında 5 yıl daha uzatıldı. Ama bu anlaşmamız bir işbirliği anlaşmasıydı. Şimdi bugün imzalayacağımız anlaşmanın en büyük özelliği İşbirliği Anlaşmasından çıkıp iki Kurum arasında Stratejik Ortaklık Sözleşmesine dönüşmesidir. Önceki anlaşmamız gereği, üyelerimiz ACCA ruhsatlandırma sürecinde bazı ders muafiyetlerden yararlandılar. Bu muafiyetler Yeminli Mali Müşavirlerimiz için 5 ders, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerimiz için 4 dersti. Bugün imzalayacağımız Stratejik Ortaklık Sözleşmemiz gereği, meslek mensuplarımız, ACCA ruhsatlandırma sürecinde başarıyla tamamlanması gereken 14 dersin 9’undan muaf olacaklardır. ACCA’nin dersleri üç ana gruba ayrılmak-

tadır. Bunlar Bilgi, Beceri ve Mesleki Derslerdir. 9 tanesi Bilgi ve Beceri bölümünün dersleri, 5 tanesi de mesleki derslerdir. Her iki Birliğin müfredatları üzerinde yapmış olduğumuz uzun süreli karşılıklı görüşmeler neticesinde, ACCA Üyeliği için başvuracak üyelerimiz için F grubunda yer alan temel 9 dersin tamamından muafiyet sağlamış bulunuyoruz. Böylece meslek mensuplarımız 3 tanesi zorunlu, 2 tanesi seçmeli olmak üzere toplam 5 dersten sınava gireceklerdir. Bu Stratejik Ortaklık Sözleşmesinin tek kapsamı muafiyetler değildir. ACCA ile ortak markalı bazı sertifikasyon çalışmalarımız da olacaktır. Özellikle, Dip IFR diye adlandırılan Uluslararası Finansal Raporlama Diploması gibi uluslararası arenada geçerli olan diploma çalışmalarımız yani uluslararası geçerliliği olan ruhsatname çalışmalarımız olacaktır. Bu sebeple ACCA ile olan işbirliğimizi Stratejik Ortaklık Sözleşmesine çevirdik. Biraz önce ifade ettiğim mesleki derslerden, önümüzdeki süreç içerisinde değişen ve gelişen mesleki sınav programlarımız dikkate alınarak ilave muafiyet almamız söz konusu olabilir. Bu konuda da prensipte anlaşmaya vardık. Bugün itibarıyla “F” grubu toplam 9 dersin tamamından muafiyet sağlamış bulunmaktayız.

ACCA Müfredatı konusuna kısaca değinmek istiyorum. Temel 9 dersin 3 tanesi bilgi alanındadır. Bunlar, İşletmelerde Muhasebe, Yönetim Muhasebesi, Finansal Muhasebe. 6 tanesi de beceri alanındadır. Bunlar da Ticaret Hukuku, Performans Yönetimi, Vergilendirme, Finansal Raporlama, Denetim ve Güvence ve Finansal Yönetim dersleridir. Bu saydığım bütün derslerden Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik ruhsatına sahip herkes muaf olacaktır. Zorunlu 3 tane ders vardır. Bunlar; Yönetişim, Risk ve Etik, Kurumsal Raporlama ve İşletme Analizi dersleridir. Bunlar zorunlu mesleki dersler olduğu için ACCA'nın bu derslerde sınav yapma zorunluluğu vardır. Son olarak 4 ders arasından 2 tane seçmeli ders alınması gerekmektedir. Bunlar, İleri Düzey Finansal Yönetim, İleri Düzey Performans Yönetimi, İleri Düzey Vergilendirme ve İleri Düzey Denetim ve Güvence dersleridir. Üyelerimiz arzu edilen 2 tanesini seçerek ACCA ruhsatına avantajlı bir şekilde sahip olabileceklerdir.

Bizzat buraya gelerek bu İmza Töreninde, bu Stratejik Ortaklık Sözleşmesine imza atacağı için ACCA'nın Değerli Başkanı Anthony Harbinson'na huzurlarınızda teşekkür ediyorum ve bu Stratejik Ortaklık Sözleşmesini imzalamaktan büyük bir gurur ve onur duyduğumu da belirtmek istiyorum. Teşekkür ederim.

Anthony HARBINSON
ACCA Genel Başkanı

- Sayın Başkan, Bayanlar ve Baylar - ACCA'ın imzalamaktan memnuniyet duyduğu bu önemli sözleşmeye ilişkin birkaç kelime söylememe izin verdiğimiz için teşekkür ederim.

TÜRMOB ile bizim için oldukça değerli olan uzun-süreli bir ilişkiye sahibiz.

ACCA, TÜRMOB ile birlikte, Türkiye'de mesleğin gelişimini yakından takip etmektedir.

2004 yılından bu yana, sizinle işbirliğimiz vardır. Gelecekte de işbirliğimize devam edeceğimiz oldukça güzel bir geçmişe sahibiz. Bugün, meslek birlikleri olarak birlikte çalışacağımız heyecan verici bir sonraki adımı atıyoruz.

Özellikle etik, yüksek eğitim standartları ve profesyonelleşme açısından benzer değerler ve hedefleri paylaşıyoruz.

Muhasebe mesleğinin genişletilmesi ve sürdürülebilirliğine yönelik bağlılığımızı paylaşıyoruz.

Her iki Birliğin üyelerinin eğitimi, öğretimi ve sürekli mesleki gelişiminin artırılması hususunda kararlıyız.

İşbirliği ve yenilik konusunda her iki meslek örgütünün yapabileceği en iyi Stratejik Ortaklı Sözleşmesini imzalayacağız.

Bu sözleşmenin en merkezinde her iki Birliğin de ortak hedefleri yer almaktadır ve Mesleğe katılmak isteyen herkes için kariyer fırsatlarını arttırmayı hedefleyen bir sözleşmedir.

Sayın Başkan ve meslektaşlarım, ACCA'ın Başkanı olarak söyleyebilirim ki, bir meslek örgütüne üyeliğin ne denli önemli olduğu konusunda hem fikir olduğumuza eminim.

ACCA, mesleki üyeliğin, doktorlar, avukatlar, dişçiler ve pek tabii ki muhasebe meslek mensupları için sağlam bir kaliteyi ortaya koyduğu inancındadır.

Ve bu, ACCA üyeliğini almak isteyen TÜRMOB üyelerine daha açık bir yol sağlayacağımız bir sözleşmedir.

Mesleğin eğitimi ve gelişimini arttıran ruhsatlandırmalar konusunda da birlikte çalışacağız.

ACCA'nın hali hazırda var olan Uluslararası Finansal Raporlama Diplomasını (Dip IFR) TÜRMOB ile birlikte ortak markalı hale getireceğiz. Önceki dönem başkanlarımızdan Brendan Murtagh 2010 yılında UFRS konusunda bir konferansınıza katılmasından, bu konuya ilişkin geçmişte de birlikte çalışıyor olduğumuzu anlıyorum.

Bu, mesleğin dünya çapında uluslararası finansal standartlar yönünde hareket ettiğini gösteren önemli bir gelişmedir.

Ve birlikte, Yönetim Muhasebesi alanında ortak bir diploma oluşturma olasılığını araştırarak gelecekte yenilikler getireceğiz.

ACCA ve TÜRMOB üyeleri gibi finans mesleğinin içinde yer alanlar dünya çapında ekonomiler hakkında bilgiye ihtiyaç duyarlar. Bu bilgiler, hızla gelişen ekonomilerin ihtiyaç ve taleplerini karşılamalarına yardımcı olur. Muhaşebe meslek mensupları, finansal ve fiziksel altyapının sürdürülebilir ekonomik gelişimi devam ettirilmesi için konumlandırılmasını sağlamaktadır.

TÜRMOB ile ortaklığımızın üyelerimiz için önemli olmasına inanmamızın sebebi bunlardır. Önümüzdeki yıllarda daha çok birlikte çalışmak dileğindedeyiz.

Beni dilediğiniz için teşekkür ederim.

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Harbinson'a teşekkür ediyoruz.

Değerli Arkadaşlar, bu çalışmalarla ilgili daha detaylı bilgiye TÜRMOB'un web sayfasından ulaşabileceğinizi belirtmek isterim.

Harbinson ile beraber bu Stratejik Ortaklık Sözleşmesini imzalamaktan büyük onur duyduğumu ve Camiamıza, sizlere hayırlı, uğurlu olsun dileklerle birlikte izninizle sizler adına imzama atmak istiyorum. Teşekkür ederim.

I. OTURUM

MUHASEBE-FİNANS İLİŞKİSİ: FİNANS ALANINDA YAŞANAN GELİŞMELERİN MESLEĞE ETKİSİ

Moderatör : Masum TÜRKER

Panelistler : Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ

Prof. Dr. Ali ALP

Prof. Dr. M. Mete DOĞANAY

Dr. Masum TÜRKER
Moderatör
Devlet Eski Bakanı

- Sayın Genel Başkan, Değerli Konuklarımız, Değerli Meslektaşlarım, 10. Türkiye Muhasebe Forumunda hep birlikteyiz, hepimizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Kuşkusuz benim de size meslek ile ilgili, gelecek ile ilgili söyleyeceklerim var. Ancak bu söyleyeceklerimi Oturumun sonunda kalan arkadaşlarla paylaşmayı tercih ediyorum. Çünkü hemen Forum'u kendi yapısı içine sokmamız gerekiyor.

Sizlerin buradaki varlığı aslında sorunların çözümünün tek anahtarıdır. Sizin sorunlarınızı çözecek olanlar ya da size sorun yaratanlar sizin birlikteliğinizi, bu kalabalıklarla, sorunlara ilginizi gördükleri zaman değiştirirler. O nedenle bu Forumu'nun sonunda eğer iyi çözümler olursa gelenlere sonradan burada olup bitenleri izleyecekler çok güzel bir güç birliğini sergilemiş olacaksınız.

Bu Oturumun bir özelliği var; Oturum, başlığa uygun olarak disiplinler arası iletişimi ele alıyor ama biz burada disiplinler arası iletişimin belki önümüzdeki günlerde TÜRMOB'un da size yaymaya çalışacağı ve IFAC'ın şu anda gündeminde birinci madde olan; bir müessesede, bir işletmede muhasebe işlemlerinin finans ile bağlantılı olarak nasıl ortaya konulduğudur. O, aslında sizleri bugüne kadar sorunlarla boğuşmaya iten ortamı değiştirme amacı da güdüyor ama konuklarımız daha çok size finansın Türkiye ekonomisi açısından ve işleyiş açısından önemini ele alacaklar.

Bu konu sizin için de çok önemli bir konudur, biraz evvel gördüm, hepimiz beyannamelelerin sayısı söylenince alkışlıyorsunuz, hepimiz sürenin ay sonuna çekilmesi halinde memnun olacağınız belirtilince alkışlıyorsunuz, hepimiz içine gömüldüğünüz dünyayı, hayatı görmeyi engelleyen sorunların çözümü için alkışlıyorsunuz. Asıl kimliğinizi de unuttunuz; bundan 1 sene önce Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Sempozyumuna katıldım ve üzüldüm, Sempozyumda baştan sona sorumluluklarımız konuşuldu. Söz aldım, dedim ki, "niye

sorumluluklarımızı konuşuyorsunuz? Siz yetkilerinizi konuşun, haklarınızı konuşun, sizin engellenen, gasp edilen haklarınızı nasıl kullanacağınızı konuşun!” Onun için bu alışkanlığı değiştirmemiz lazım. Biz, birilerine kopya veriyoruz, “gel bize yükle”, “hayır, biz sana yükleyeceğiz demeliyiz.” O nedenle bu Forum’daki, bakın ben konuşmaya başladığımdan beri sayımız yavaş yavaş artmaya başladı ve şimdi oturma yeri bir iki sandalye kaldı. Bu gösteriyor ki sizler sorunlarınıza sahip çıkacaksınız.

Peki, bu Forum nerede işinize yarayacak? Eğer siz müşterinize, danışmanlık yaptığınız, denetim hizmeti verdiğiniz ya da finansal raporlamasını sağladığınız, beyannamelerini, bilançolarını hazırladığınız müşterinize biraz da farklı olduğunuzu hissettirmezseniz o müşteriniz biraz daha büyüyüp, zenginleştiği zaman sizden başkasına kaçıyor. Kaçmaması için; dünya ekonomisi nereye gidiyor? Dolar ne kadar olacak? Altın fiyatları nasıl değişmiş ya da Dolar ile Euro arasındaki parite değişikliği ihracatı, büyümeyi dolayısıyla sizin müşterilerinizin iş yapma kapasitesini nasıl geliştirecek? Bunları yalnız bilmeyeceksiniz, müşterilerinize bu konuda uyarıcı notlar, bilgiler dağıtmanız gerekir. Hani Türkiye’de çok konuşursunuz ya, 4 büyükler, büyük denetim şirketleri, büyük muhasebe firmaları! Onların büyüklüğü bu işlere de vakit ayırdıkları için konuşuluyor. Çünkü siz eğer örneğin Konya’da muhasebeciyseniz ve Konya’da teşvik tedbirlerini, Konya ekonomisinin gelişimini takip edip müşterinizi siz Ticaret Odasından önce aydınlatmışsanız, size bağlılığı, sizinle birlikteliği daha fazla artar.

Bu noktadan hareketle finansın muhasebeye faydasını görmeyi sağlayacak bu Oturumun ilk sözünü vermeden evvel 3 değerli konuşmacımız, 3 değerli finans profesörü olan ayrıca bunlardan 2 arkadaşımız aynı zamanda TÜRMOB’un yani Ankara Yeminli Mali Müşavirler Odasının da üyesidir. Bu 3 değerli arkadaşımız, benim yaptığım gibi benzer bir programı televizyonlarda yapıyorlar. Şimdi belki zaman zaman araya girme ihtiyacı duyacağım ama inşallah, hiç girmem, yalnız geçişlerde söyleyeceğimi söylerim ama bu Oturumun sonunda da size düşüncelerimi aktarmaya çalışacağım.

İlk sözü, sordum kime vereyim, Sayın Ali Alp “ben alayım, ortada oturan kişi olarak” dedi ve ilk sözü Sayın Alp’e “Finans-Muhasebe” ilişkilerinden çıkarak dünya nereye gidiyor, Türkiye nereye gidiyor dinleyelim.

Finans Kararlarının Alınmasında ve Şirketlerin Performanslarının Değerlendirilmesinde Finans-Muhasebe İlişkisi

Prof. Dr. Ali ALP
Yeminli Mali Müşavir

- Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

TÜRMOB'un Değerli Başkanı, Yönetim Kurulu Üyeleri, mesleğimizin seçkin üyeleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birçok konferansa katıldığımız zaman genellikle protokol konuşmalarından sonra salonda pek kimse kalmaz, burada görüyorum ki, salon tamamen dolu. O da bizim meslek örgütümüzün, Birliğimizin ne kadar seçkin insanlardan oluştuğunu gösteriyor.

Gerçekten Türkiye'de muhasebe meslek grubunda yer alan insanlar, ben hasbelkader farklı kamu kurumlarında yöneticilik de yaptım, onun için farklı meslek birlikleriyle de birlikte çalışma imkanım oldu ama gerçekten, muhasebe mesleğinde yer alan insanlar gerek kaliteleriyle gerek altyapılarıyla gerçekten farklılıklarını ortaya koymuş oluyorlar. Bu bakımdan hepinize tekrar teşekkür ediyorum, bu kadar ciddi bir kalabalığı burada oluşturabildiğiniz için.

Sayın Bakanım, bizim için çok özel bir insan. Sayın Masum Türker Bey'le, biz yıllarca kendisiyle çalıştık. Kendisi Türkiye'de Türkiye Muhasebe Standartlar Kurulunun kuruluşu için, kuruluş aşamasında, o zaman Parlamentoda bulunuyorlardı ve böylesi bir Yasanın çıkmasını sağlayan temel direklerden birisi oldular. Ve o süreçte oluşan Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu'nun da ben hasbelkader en uzun süreli üyeliğini yaptım, TOBB'u temsilen orada yer aldım ve 11 yıl orada bulundum. O süre zarfında da kendisiyle birlikte keyifli çalışmalarımız oldu. Aynı Panel'de bulunmaktan çok keyif alıyorum.

Ben background itibariyle daha çok finansman ile ilgili alanlarla çalışıyorum akademik olarak ama bizim alanımızın en önemli temel taşı yani bizim alanımıza veri sağlayan en önemli diğer alan muhasebedir. Çünkü muhasebe kaliteli bilginin üretilebileceği ve kaliteli bilginin sunulabileceği bir alandır. Finans veya değişik alanlarda işinizi yaparken, kararlar alırken en önemli dayanağınız, muhatap olduğunuz bilgidir, bilgi sistemidir. Dolayısıyla bilgide herhangi bir sıkıntı varsa, bilginin oluşumunda, oluşturulmasında herhangi bir sıkıntı varsa, daha sonra bu bilginin raporlanmasında, sunulmasında herhangi bir sıkıntı varsa diğer alanlarda oluşturabileceğiniz kararlar son derece sıkıntılı olabilir. Dolayısıyla finans mesleği için gerek akademik anlamda gerek uygulamalar anlamında en önemli veriyi sağlayan, bilgiyi sağlayan alan muhasebe olduğu için finans, muhasebesiz olamaz.

Biz finansçılar, finansal iktisatçılar sürekli olarak finansın ne kadar önemli olduğunu anlatırken hep şu çalışmalara referans veririz; sonuçta toplumda bir arada yaşayan insanların en önemli beklentileri daha yüksek bir refah seviyesinde yaşamaktır ve bunun için de en önemli, en vazgeçilmez unsur ekonominin sürekli olarak büyümesidir. Biz sağlıklı bir finansal sistem ile iktisadi büyüme arasında her zaman akademik çalışmalar yaparız ve bu konudaki bulgular çok yüksek korelasyonları ifade etmektedir. Yani bir ülkenin eğer finansal sistemi sağlıklı olarak çalışıyorsa o ülkede yüksek bir iktisadi büyüme ve sonuçta yüksek refah yakalanabilir ve bununla ilgili bir sürü çalışma vardır. Kaldı ki az öncede söylediğim gibi finansal sistemin sağlıklı olarak işleyebilmesi için çok sağlıklı bir muhasebe sistemine, muhasebe meslek grubuna sahip olmanız gerekir. Esasen Türkiye’de bu konuda çok adımlar da atıldı, TMSK’nın oluşturulması o anlamda, Uluslararası Muhasebe Standartlarının ve Uluslararası Raporlama Standartlarının Türkiye’ye çok hızlı bir şekilde adapte edilmesi, adaptasyon süreci yaşandı ve gerek Avrupa Birliği gerekse bir sürü uluslararası örgüt tarafından da bu çalışmalar çok taktire şayan görüldü. Ama daha sonraki süreçte politik yaklaşımlarla belki bu alanda çok ciddi adımlar atılmışken çok farklı bir yeni bir organizasyonel duruma geçildi. Belki eski sistem devam etseydi çok daha sağlıklı olabilirdi diye düşünüyorum.

Şimdi burada muhasebe ve bilgi ne kadar, neden önemli özellikle finans açısından? Sonuçta siz bir şirkete kaynak yaratırken muhatap olduğunuz, gidebileceğiniz bazı alanlar var, insanlara hisse senedi satabilirsiniz, insanlara tahvil satabilirsiniz veya bankadan kredi alabilirsiniz. Bunlar, bir şirketin finansman

sağlayabileceği en temel kaynak alanlarıdır. Muhatap olduğunuz gerek hisse senedi potansiyel alıcıları olsun gerekse bankalar olsun veya gerekse tahvil satın alıcıları olsun sizin ilk görmek isteyeceğiniz durumunuz muhasebe verileri üzerinden ortaya çıkacaktır. Ve Türkiye’de maalesef sermaye piyasalarının gelişimine baktığımız zaman esasen bu süreç Türkiye’de çok da eski sayılmaz, 1980’li yılların başından itibaren başladı ama biz 1983’ten 1987’ye kadar belki 1990’lı yılların başına kadar yaşanan süreç, inanın ondan sonra aynı büyüme hızında devam etmedi. Birçoğunuz biliyorsunuz, İMKB 1986 yılında açıldığında hasbelkader ben Sermaye Piyasası Kurulu’nda da görev yapmışım ve Borsa Gözlemciliği yaptık. 276 tane şirket vardı Borsada, kote edilen bir daha fazlaydı ama Borsada işlem gören, bugün o sayı yanlış hatırlamıyorsam 430 civarındadır, 276 şirket 1986 yılında, bugün 2015 yılında 430. Belki bunlardan 5.000 tane olması gerekirdi. Türkiye’de Sermaye Piyasası Kanunu ilk uygulanmaya başlandığında çok ciddi miktarda tahvil halka arzı vardı, bugün baktığımızda Türkiye’de oransal olarak tahvil halka arzı o kadar değil ve bunun temel sorunlarına inmek lazım. Belki temel sorun alanlarından bir tanesi bu bahsettiğimiz bilginin evrensel anlamda kaliteli hazırlanmayışı ve kaliteli sunulmayışından kaynaklanmaktadır. Ve burada da gerçekten kamu politikaları maalesef sağlıklı işlememekte ve sürekli kafa karışıklığı yaratmaktadır. Yani biz burada evrensel standartları belirlesek esasen birçok konuyu temelde halletmiş olacağız ama maalesef hep kendimize özgü bazı şeyler yapmaya çalışıyoruz.

Sayın Bakanımız da az önce bahsetti, artık küreselleşmenin yaşandığı bir dönemde yaşıyoruz. Bir ülkenin iktisadi olarak büyüebilmesi için finansa ihtiyaç var ve bu finans da ulusal kaynaktan değil, daha çok Türkiye açısından baktığımız zaman uluslararası kaynaklardan sağlanıyor. Dolayısıyla size para satacak insanları kaliteli bilgiyle beslemeniz gerekiyor ve bu olay son derece önemli. Esasen şu geline aşamada da aynı şekilde Türkiye, uluslararası sistemden 400 milyar doların üzerinde finansal fon sağlıyor, dolayısıyla o kesimlerin beklentisi olan kaliteli bilgiyi sağlıklı bir şekilde oluşturup sunması gerekiyor ki, finansal sistem sağlıklı çalışsın ve ülkede iktisadi büyümeye daha rahat ulaşılabilsin. Bu anlamda finansal sisteme ihtiyaç duyulduğu gibi muhasebe mesleği de son derece önemli.

Ben burada sözü çok fazla uzatmak istemiyorum, tekrar Sayın Bakanımıza geri bırakacağım, belki soru ve cevap kısmında biraz daha fazla konuşma imkânımız olabilir.

Tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dr. Masum TÜRKER

Moderatör

- Şimdi Ali Bey'in bıraktığı yerden Hocamız Sayın Ramazan Aktaş farklı bir boyut ile konuyu değerlendireceklerdir.

Finans Alanında Yaşanan Uluslararası Gelişmelerin Ülkemiz Piyasalarının Gelişimine Etkileri ve Piyasalarımızda Olası Yenilikler

Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ
Yeminli Mali Müşavir

- Efendim, ben de teşekkür ediyorum, burada bulunmaktan dolayı, davet için, çok teşekkür ediyorum. Hazirun'u da saygıyla selamlıyorum.

Sayın Alp'in bıraktığı yerden şöyle devam edeyim. Ben Odalar ve Borsalar Birliğindeyim, oranın üniversitesindeyim, TOBB Üniversitesi'nde İşletme Bölüm Başkanlığını yürütüyorum. TOBB'a gelmeden evvel aslına bakarsanız yani Türkiye'deki işletmelerin yapısını pek tanıyamıyorduk yani mesela bizim anlattığımız finans dersi, Cooperate Finance diye geçer, Türkiye'de

de biliyorsunuz cooperation'ı anonim şirket diye çeviririz ama Amerika'daki cooperationlarla bizdeki anonim şirketler farklı, malumunuz Türk Ticaret Kanunu gereği tek kişilik anonim şirket bile kurulabiliyor bizde, orada ise biliyorsunuz çok ortaklı şirketlerden bahsediyoruz. O, Anglo Sakson kültüründe malumunuz şirket yapıları çok farklıdır, bizdekiler genellikle aile şirketleri, örneğin borsadaki şirketlerin %75'inden fazlası aile şirkettir ama Amerika'ya bakıyorsunuz veya bir İngiltere'ye bakıyorsunuz, şirket öylesine bir şekilde halka açılmış ki yani bazen bir şirketin %10 hissesini elinize geçirdiğinizde o şirketin yönetimi siz de oluyor. Dolayısıyla finans kitapları da o şirketlere göre yazılmış. Bu üniversiteye geçtikten sonra Türkiye'nin değişik yerlerinde finans ile ilgili değişik konularda konferanslar verdim. Gezdikçe de tabii Türkiye'deki şirket yapısını tanımaya başladık. Baktık ki bizim şirketlerimiz pek onlara benzemiyor.

Şimdi Türkiye'de nasıl bir şirket yapısı var, bir kere onu ortaya koymakta yarar var. Biliyorsunuz daha yakınlar kadar Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı,

Türkiye'deki envanteri ortaya çıkarmamıştı, işte yakınlarda yayınlandı, birkaç sene oldu, girerseniz Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının web sayfasına sağ tarafta "girişimci bilgi sistemi" diye bir yer var, orayı tıkladığınızda 2.900.000 civarında işletme olduğunu görüyorsunuz. Bunun %99.7'si KOBİ, yani küçük ve orta ölçekli işletmeler yani çalışan sayısı 250'nin altında olan, ciro itibarıyla 40.000.000 liranın altında olan işletmelerden bahsediyoruz. Bu işletmelerin toplam işletme sayısı içerisindeki oranı, malumunuz %99.7. KOBİ tanımına girmeyen, o Amerikan kitaplarında anlatılan işletme sayısı ise Türkiye'de 9.000'e yakın, geri kalanı KOBİ. Ve bu KOBİ'ler baktığımızda entresan bir durum var gene; bunların sayıca yine %90'ı mikro ölçekli işletmeler, yani çalışan sayısı 10 kişinin altında, cirosu 1.000.000 liranın altında olan işletmeler. Aslında bunlara işletme de denilebilir mi? Çünkü bu aslına bakarsanız bir üretim, bir baba çocuklarıyla beraber üretimi tesis etmek amacıyla gitmiş işte bir şirket kurmuş, öyle bir yapıdan bahsediyoruz. Bunlar görünüşte küçük ölçekli işletme oluyor, malumunuz ondan sonra orta ölçekli işletme haline geliyor. Ama burada bir sıkıntı var, o sıkıntı da şu; Türkiye'deki KOBİ'lere baktığımızda bu KOBİ'lerimizin verimliliği ne yazık ki son derece düşük, Türkiye'deki KOBİ'lerle büyük ölçekli işletmeleri kıyasladığınızda KOBİ'lerimizin verimliliği büyük ölçekli işletmelerin verimliliğinin ¼'ü kadar. Ama mesela, bir İskandinav ülkesine gittiğinizde, bir Danimarka'ya gittiğinizde KOBİ ve büyük ölçekli işletme fark etmiyor, neredeyse başa baş.

Öte yandan bir başka sıkıntı daha var; yabancı menşeli bir firma Türkiye'ye geliyor, faaliyette bulunuyor, yabancı menşeli firma aynı girdileri alıyor burada ama onun verimliliği bir Türk işletmesinin verimliliğinin iki misli.

Genel olarak da baktığımızda, bu TEPAV'ın bir araştırması; Türkiye'deki işletmelerin verimliliği Avrupa'daki işletmelerin verimliliğinin %35'i kadar. Ciddi bir verimlilik sıkıntısı var, bu sorunlardan bir tanesi.

Bir ikinci sıkıntı ise şu; Türkiye'deki işletmelerin ömrü kısa yani ortalama ömür nedir dediğinizde bununla ilgili sağlıklı bir araştırma yok, yakınlarda bir Alman şirketi bir rapor yayınladı, orada 30 küsur yıl gibi bir rakam çıktı. Tabii bir örnekleme üzerinde yapılmış bir çalışma ama baktığımızda, aslına bakarsanız sizler daha iyi biliyorsunuz, sektör ile iç içesiniz, bu rakamlar biliyorsunuz, çok daha düşük rakamlar. Keza iş dünyasından bir girişimciye

sorsanız “iş hayatınız boyunca kaç kere battınız?” diye herhalde size ortalama “5” diyebilir.

Ve bir başka sıkıntı daha var. Türkiye’deki şirketlere bakıyorsunuz, öyle çok da büyük şirketler değil. İşte Ali Bey bahsetti, Borsa İstanbul’da değil mi Hocam, 430 firmanın hisse senedi işlem görüyor. Bunların toplam piyasa değeri, yanlış hatırlamıyorsam rakam değişebilir, TL,-Dolar kuru değişti, 270 milyar dolar mertebesinde.

Prof. Dr. Ali ALP
Yeminli Mali Müşavir

- BASEL’in KOBİ tanımlamasına göre onların da %30’u KOBİ,

Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ
Yeminli Mali Müşavir

- Aynen öyle.

Öte yandan bir Apple Firmasına bakıyorsunuz, işte biliyorsunuz 3-4 hafta önce gazetelerde haber oldu, Apple’nın piyasa değeri 710 milyar dolar. Yani Borsa İstanbul’daki 430 tane firmanın piyasa değeri, Apple’nın piyasa değerinin neredeyse 1/3’ü kadar, böyle bir yapıdan bahsediyoruz.

Şimdi bu yapı nasıl bize bir muhasebe verisi sunuyor? Sizler işin içerisinde-siniz, yani şöyle bir mikro ölçekli işletmeye gittiğimizde “patron” dediğimiz adam bütün işletme fonksiyonlarını tek başına yerine getirmeye çalışan birisidir. Yani bu kişinin aslına bakarsanız mali tablodan anladığı şu; bunu vergi vermesi için önüne getirilmesi gereken bir doküman, bir belge olarak görüyor. Bir muhasebe firmasıyla anlaşmış, serbest muhasebeci mali müşavir ile onun vasıtasıyla işte bir şeyler halletmeye çalışıyor.

Küçük ölçekli işletmeye gittiğinizde malumunuz, bakıyorsunuz işte o bir muhasebe birimi var, belki bir ön muhasebe tutuluyor ama gene bir serbest muhasebeci mali müşavir firmasıyla çalışılıyor. Orta ölçekli bir firmalar da artık yavaş yavaş işte bakıyorsunuz yani bizim kast ettiğimiz anlamda muhasebe uygulamalarının devreye girdiğini görüyorsunuz.

Böyle olunca da ne oluyor? O zaman biz finansçılar olarak oradan sağlıklı veriler alamıyoruz, alamadığımız anda da o zaman biz sağlıklı planlar yapamıyoruz. Malumunuz, sağlıklı bir planlama yapabilmeniz için gerçekçi tahminler yapmanız lazım, o tahminlerin de sağlıklı verilere dayalı olması lazım. Hani İngilizcede güzel bir söz vardır, “garbage in garbage out”, “çöp giren çöp çıkar.” Şimdi dolayısıyla sağlıklı veriler gelsin ki, muhasebe bizim için bir mutfaktır, oradan gelen o verileri işleyelim ve dolayısıyla işletme gelirine yönelik olarak birtakım öngörülerde bulunabilsin. Bu, olayın en önemli boyutlarından bir tanesi.

Patronlarla konuştuğumuzda inanın, sizler de biliyorsunuz, çoğu patron bilanço okumayı bilmiyor. Peki, diyorsunuz ki, yılsonunda bu adam nasıl kar ettiğini, zarar ettiğini anlıyor? Diyor ki, yılsonundaki mal varlığıma bakarım, yılbaşındakine bakarım, eğer bir artış varsa kâdayız! İşi böyle yürütmeye çalışıyor işlerini.

Şimdi böyle bir yapı içerisinde biz nasıl olacakta Avrupa’yı yakalayacağız, dünyayı yakalayacağız? Onun için hakikaten yapılması gereken çok iş var. Buda sadece biz meslek mensuplarının sorunu değil, Türkiye’nin genel bir sorunu.

Bakın, dünyada şu anda halen 2008 krizinin etkilerini görüyoruz, kur savaşları yaşanıyor, görüyorsunuz neredeyse her ülke Türkiye hariç parasının değerini düşük tutarak dışarıya daha fazla mal satmaya çalışıyor. Önce Amerika o Quantitative Easing dediğimiz parasal genişleme politikası neticesinde Amerika sanki düzlüğe çıkmış gibi gözüküyor, arkasından şimdi aynısını Avrupa, Japonya, Çin ve diğer ülkeler yapmaya çalışıyor. Ama bir bakıyorsunuz, şöyle bir durum var; şu anda ilk kriz başladığında hatırlarsanız 2008 yılında hani şöyle söyleniyordu, “bu kriz gelişmiş ülkelerin krizi, gelişmek zorunda olan ülkeler bundan etkilenmez” diye. 7 sene sonra geldiğimiz nokta şu; gelişmiş ülkeler sanki krizden çıkar gibi gözüküyor ama her zaman olduğu gibi “altta kalanın canı çıksın” hesabı şu anda gelişmekte olan ülkelerde bir sıkıntı olduğunu görüyoruz. Ve bu sıkıntıyı en fazla yaşayanlardan bir tanesi de ne yazık ki ülkemiz. Niye dersenez? Türkiye’de ne yazık ki biliyorsunuz temel sorun, tasarruf açığı sorunu yani, milli gelirinizin %13’ü kadar bir tasarruf oranına sahibiz. Dolayısıyla büyümek için de yabancının parasına ihtiyaç duyuyoruz ve bu yabancı da gelirken tabii ki, bir sürü faktöre bakıyor.

Bunlardan bir tanesi, tabii, konumuzla alakalı olduğu için çok fazla husus var, “kurumsal yönetim” olayı, “corporate governance” meselesi. Burada işte muhasebe ile finansın tam olarak birbiriyle kesiştiği noktayı görüyoruz. Türkiye’de biraz önce bahsettiğim şirketler, bu şirketlerin çoğunda zaten kurumsallaşma diye bir şey yok. Şimdi kurumsallaşmanın olmadığı bir yerde kurumsal yönetimden ne kadar bahsedebiliriz? Dolayısıyla hakikaten çok ciddi sıkıntılar var.

Tabii ki kurumsal yönetim uygulamalarına geçebilmek için her şeyden önce bir firmada kurumsallaşmanın test edilmesi gerekir. Ali Hocamızın bu konuda bir kitabı da var, Hocam, farklı bir şey söylersem lütfen müdahil olun. Türkiye’de ne yazık ki kurumsallaşma demekle anlaşılan şu; “firmanın bir organizasyon şeması var, bu firma kurumsallaşmış” diyor. Hâlbuki biliyorsunuz, kurumsallaşma bunun çok ötesinde bir konu. Yani bir firmada artık “istisnalarla yönetim” dediğimiz süreçlere göre yönetim tarzının uygulanabilir hale gelmesi lazım. Bunun için de her şeyden önce tabii ki patron dediğimiz kişinin kafa yapısının değişmesi gerekiyor yani ne yapması lazım; yetkilerinin bir kısmını aşağıdaki insanlara devir etmeye hazır hale gelmesi lazım. Ondan sonra işte kurumsallaşmaya giriyoruz, ondan sonra işte kurumsal yönetim uygulamalarına geçeceğiz.

Kurumsal yönetim uygulamaları da malumunuz, birtakım temel ilkeler var, bunlara baktığımızda eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik, sorumluluk gibi birtakım ilkeler var. Ama özellikle burada şeffaflık ilkesi muhasebe ile finansın kesiştiği nokta olarak karşımıza çıkıyor. Mali tabloların mümkün olduğu kadar şeffaf olması, gerçeğe uygun bir şekilde insanlara, paydaşlara aktarılması lazım.

Türkiye’de ne yazık ki bir diğer nokta da “paydaşlar” konusu. Günümüzde artık çağdaş anlayış, paydaş denilince sadece ortakları anlamıyoruz, başka kim paydaş? Bizim tabii ki bankalara karşı sorumluluğumuz var, devlete karşı sorumluluğumuz var, topluma karşı, çalışanlara karşı, çevreye karşı, tedarikçilere karşı, rakiplerimize karşı sorumluluklarımız var. Bunların hepsinde şeffaf olmak mecburiyetindeyiz. Ama halen bakıyoruz birtakım bilgileri paylaşmama veya gerçeğe uygun olmayan birtakım taleplerde bulunma gibi durumlarla karşılaşılıyor. Bu da tabii ki Türkiye gibi piyasalar açısından bir hassasiyet yaratıyor. Dikkat ederseniz, özellikle son dönemdeki gelişmelere

baktığımızda Türkiye’de artık eskisi kadar doğrudan yabancı sermaye girişinin olmadığını görüyoruz, bir zamanlar 22 milyar dolar mertebesindeydi, şu anda 12,5 milyar dolar Türkiye’de doğrudan yabancı sermaye girişi düşmüş vaziyette. Hatta ve hatta Türk iş adamlarının bakıyorsunuz, dışarıya yatırım yaptığını görüyorsunuz yani sermayenin dışarıya doğru gittiğini görüyorsunuz. Sıcak para girişleri terk edilmişliğin de artık azaldığını görüyoruz. Dolayısıyla böyle bir durumda Türkiye’nin yapması gereken, eğer bir kriz yaşamak istemiyorsak yeni bir hikaye yazması lazım. Bu yeni hikayenin nasıl olması gerektiği konusuna da aslına bakarsanız yıllarca biz bunu söyledik, en sonunda bakıyoruz, son teşvik ile işte buna yönelik olarak birtakım düzenlemeler yapılacağı vaat ediliyor, nedir bu? Deniyor ki, işte KOBİ’lere teşvik verirken bundan sonra kurumsallaşmaya yönelik eğer faaliyetlerde bulunuyorsa teşvik vereceğiz, AR-GE yapıyorlarsa teşvik vereceğiz, markalaşma yolunda ihracat yapan firmalara teşvik vereceğiz. İşte öyle bir firma yapısına sahip olmamız lazım. Eğer böyle bir firma yapısına sahip olacak olursak, bunları yapan firmalar ancak bu takdirde küresel üretim değer zincirinde biz de bir yer alabiliriz diye düşünüyorum.

Süre sınıırımı aştıysam özür diliyorum, teşekkürler.

Dr. Masum TÜRKER

Moderatör

- Sayın Hocamız Aktaş, Sayın Alp Hoca’nın bıraktığı yerden aslında Açılış Konuşmasında Genel Başkanımızın belirlediği Türk Ticaret Kanunu’nda denetimin gerekliliğini ortaya koyup, sizin hepinizin yapmasını engelleyen uygulamanın eksikliğini farklı bir boyuttan anlattı. Yani Hocamızın bahsettiği kurumsal yönetimi gerçekleştirmek için ve bu kurumsal yönetimin de etkin olabilmesi için Türkiye’deki bütün anonim şirketlerin denetlenmesi gerekir dedi, ister faaliyette bulunsun ister bulunmasın.

Ama Hocamızın anlatmadığı, bunun ihtisası olan bir konu var. Eğer İkinci Oturuma kalırsa onu anlatmasını isteyeceğim, geçmişlerde ben hep size iyi bir muhasebeci bir şirketin bilançosuna baktığı zaman ne zaman batacağını, iflas edeceğini tahmin edebilmelidir demiştim. Hocamızın da doktora tezi o

alandadır ve onu söylediğimiz dönemlerde kaleme alınmıştır. İnşallah İkinci Oturumda, sizin de sorularınızla bu konuya açılım getiririz.

Şimdi bunlar konuşuldu da yatırım yapılacak, peki, dolar kaç lira olacak? Ya da Borsadaki hisse senetlerinin inip çıkması sizin küçük ve orta ölçekli işletmelerinizi ya da piyasadaki alım-satımı teknik olarak nasıl etkiler? Bu konuyu da özellikle biraz daha teknik diliyle Profesör Doktor Mete Doğanay Hocamızdan alacağız.

Buyurun Sayın Doğanay.

Meslek Mensuplarının Kariyerlerinde ve Sürekli Eğitiminde Finansın Yeri ve Düzeyi ile Muhasebecilerin Bilmesi Gereken Finansal Bilgiler

Prof. Dr. M. Mete DOĞANAY

- Efendim, Hazirun'u saygıyla selamlıyorum. Ancak ben o konuya değinmeyeceğim çünkü alanım değil, onu öğleden sonraki Oturumda çok değerli ekonomistler o konulara değinecekler.

Öncelikle belirtmek isterim ki, Sayın Profesör Doktor Ramazan Aktaş benim Hocamdır, 23 sene önce akademisyenliğe kendisinin yanında başladım asistanı olarak, hâlâ da Hocam olarak devam ediyor. Sayın Profesör Doktor Ali Alp de Siyasal Bilgiler Fakültesi Doktora Programında sınıf arkadaşım. Her ikisini de 23 yıldır tanıyorum.

Önce şunu belirteyim; ben muhasebeyi Amerika'da öğrendim ve oraya gidince kadar da sadece adını biliyordum muhasebenin. Herhangi bir işletmecilik eğitimim de yoktu, eğitimim mühendislikti. 1990 yılında Amerika'ya gidince çok sevdim muhasebeyi. Hemen hemen bütün muhasebe derslerini aldım orada. Tabii hiç Türkiye'de muhasebe bilmediğim için bunların hepsini İngilizce öğrendim fakat orada ilk öğrendiğim CPA diye bir şey söylüyorlar ve bunlar çok önemli birileri, yani bir avukat kadar önemli, belki daha fazla önemli. Çok merak ettim, "ya bu CPA nedir?" dedim, "sen de olabilirsin burayı bitirdikten sonra" dediler. Certified Public Accountant yani Sertifikalı Kamu Muhasebecisi Türkçeye çevirirsek. Türkiye'de daha önceden muhasebe ile ilgilenmediğim için bunun karşılığı var mı yok mu Türkiye'de bunu biliyordum. Fakat orada aklıma takılan "kamu" oldu, niye yani kamu muhasebecisi, public? Bana dediler ki, muhasebeci kamu için çalışır. "Niye?" dedim çünkü evet, muhasebeciye parasını ilgili şirket verir, hani biz mükellef diyoruz, mükellef verir ama muhasebecinin asıl müşterisi kamudur çünkü sonuç olarak muhasebecinin hazırladığı mali tablolar üzerinden vergi alınır ve bu

mali tablolar yanlış hazırlanırsa kamu zarara uğrar. Artı, sonuç olarak bir yatırımcısın sen, bu vergi tarafı hani sen yatırımcısın, bir yere yatırım yapacaksın, peki, neye göre karar veriyorsun? Gene bir muhasebeci tarafından hazırlanan mali tablolara, eğer bu mali tabloları muhasebeci hazırlarken yeterli mesleki özeni göstermediyse yine yanılırsın. Sen paranı bankaya veriyorsun, banka da bunu kredi olarak plase ediyor, peki sonra banka kredi verirken neye dayanıyor? Yine bir muhasebeci tarafından hazırlanan mali tablolara dayanıyor. Onun için dediler muhasebeci çok önemli bir kamusal görevi yapar. Avukatlarla, muhasebeciler Amerika'da en önemli kamusal görevi yapar dediler ve çok beğendim bunu, çok da sevdim muhasebeyi, muhasebe hocalarım da beni sevdi ve 1992 Haziran'ın sonunda Türkiye geldim ve merak ettim çünkü bir gram Türkçe muhasebe bilmiyordum.

Aktif-pasif diyorlar, bu nedir anlamıyorum ben çünkü bu şekilde görmemişim ve sadece aktif, pasif kelimesi Türkiye'de ve Fransızca konuşulan ülkelerde geçerlidir. Oradaki kavramlar farklı, kavramları biliyorum tabii, hemen gittim Türkçe muhasebe kitabı alıp buna çalışmaya başladım. Zaten bildiğim için Türkçe kavramları da öğrendim ve en çok merak ettiğim de Türkiye'de bu CPA'nın karşılığı ne idi. Kanun, zannedersen 1989'dur Meslek Kanunu, yeni çıkmış. "Mali müşavir" diyorlar ve bu mali müşavir nedir merak ediyorum, serbest muhasebeci mali müşavir, yeminli mali müşavir? Bu ne ola ki dedim ve bunun aslında Amerika'daki CPA'ye karşılık geldiğini öğrendim ve buna niye Türkiye'de Muhasebeci denmiyor yani muhasebeci dendiği zaman Amerika'da herkes önünü ilikliyor, peki biz niye mali müşavir diyoruz buna merak ettim, bunu hâlâ da merak ediyorum. Çünkü mali müşavir denilince hep anlaşılan yani bir kişiye işte işletme finansmanı ile ilgili yön gösteren ama muhasebecilik biraz farklı bir konu. Onun için ben yani muhasebeci kelimesini daha çok seviyorum. Şimdi tabii, ondan sonra bütün Türkçe karşılıkları öğrendik. Ama şunu gene merak ediyordum; bizim orada gördüğümüz muhasebe ile buradaki biraz farklı. Çünkü burada hep vergiye yönelmişiz, yani bunun dışında piyasaya yönelik bir muhasebe yok, yatırımcılara yönelik bir muhasebe yok. Tabii, yıllar geçtikten sonra da onu anladım hani buradaki konu muhasebe ve finansın ilişkisi. Bir ülkedeki muhasebe sistemini belirleyen, bunun ana hatlarını çizen o ülkedeki finansman sistemi.

Anglo Sakson ülkelerde, Amerika'da benim bulunduğum ülke idi veya öğrenim yaptığım ülke idi, burada piyasa tabanlı bir sistem var yani demin Hoca-

mın dediği gibi büyük anonim şirketler var ve büyük anonim şirketler bütün fon ihtiyaçlarını, kısa vadeli fon ihtiyacını dahi sermaye piyasasında menkul kıymet ihracı ile sağlıyor, hisse senedi ve tahvil ihracı ile ki tahvil dendiği zamanda o dönemde bile 30 yıllık tahvil vardı. 10 yılın altına tahvil demiyoruz artık, 30 yıllık tahvil var, hisse senedi var ve Hocamın da söylediği gibi orada eğer halka açık bir şirketin toplam hisselerinin %5'ine bir grup veya bir kişi sahipse "hakim ortak" diye geçiyor. Böyle halka açık şirketin bizdeki gibi %77'si bir kişinin elinde %23'ü halka açık, böyle bir kavram yok. Onun için kısa vadeli finansman ihtiyacında çoğunu finansman bonosuyla karşılıyor ve onun için bu muhasebenin verilerini kullanacak çok geniş bir kitle var. İşte, bu geniş kitlenin ihtiyaçları farklı dolayısıyla bu ihtiyaçlara yönelmiş. Tabii ki, vergi de bunun bir bölümü ve muhasebe sisteminin tamamını piyasaya göre oturtmuş. Yani muhasebe sistemini kurarken tamamen piyasadaki yatırımcının ihtiyacını düşünmüş, yatırımcı veya kredidör, bankanın ihtiyacını düşünmüş. Buna göre mali tablolarını hazırlıyor, muhasebe sistemini buna göre yapıyor, tabii her ülkede olduğu gibi orada da vergi mevzuatı var, daha sonra bu muhasebe sisteminden ayrı olarak beyanname üzerinden vergiye geçiliyor ama neden bunu yapıyor? Çünkü finansman sistemi öyle kurulmuş.

Türkiye'ye baktığımız zaman, Türkiye'de piyasa tabanlı bir sistem yok. Bu arada bir hususu daha belirtiyim; Hocam dedi ya "Türkiye'de tek kişilik anonim şirket", evet, bizim Ticaret Kanunu'muza göre tek kişilik anonim şirket vardır, bu da Avrupa Birliği mevzuatından alınmıştır ama Avrupa Birliği'ndeki kavram farklı. Şimdi Avrupa Birliği diyor ki, ben okudum, Türkiye'deki mevzuata göre anonim şirket kurabilirim ama Avrupa'daki olay o değil, daha çok tek ortaklı olanlar, tek ortak tüzel kişi. Yani diyelim ki bir şirket veya herhangi bir vakıf veya dernek şimdi bir anonim şirket kuruyor, şimdi 4 tane de şahıs mı bulsun, "hayır, bunların tek tüzel kişi ortak da kurulmasına müsaade ediyorum" diyor, oradan gelen bir husustur bu. Yoksa tek kişilik anonim şirket, gerçek kişiyle olmaz, zaten anonim şirket kavramı da şimdi mesela ben merak edip soruyorum, "siz niye anonim şirket kurdunuz?" diyorum, "anonim şirketin adı var, A.Ş., prestij" diyor. Prestij için anonim şirket kurulmaz, eğer siz sermaye piyasasından fon temin edeceksiniz anonim kurarsınız veya belirli işleri yapacaksınız anonim şirket kurarsınız yoksa limited şirket de, bankacılık, sigortacılık vesaire veya aracı kurum dışında anonim şirketin işlerini yapar.

Şimdi yine kaldığım yerden devam edersem Türkiye'deki finansman sistemi kurumsal bir finansman, kurumsal derken yani kurumlara dayanıyor, Sermaye Piyasası Kurulu'na dayanmıyor değerli arkadaşım Ali Alp'in de belirttiği gibi. Bu durumda finansal verileri kullanacak kitle de çok az, tek kitle Maliye, vergi dairesi, o kuralları koymuş. Diyor ki, Vergi Usul Kanunu aslında bir nevi muhasebe standartlarıdır onun değerlendirme hükümleri, “ben senin en büyük ortağınım şirket olarak veya işletme olarak ben ortaklık hakkım olan vergiyi nasıl hesapladığımı bilmek isterim, onun için benim değerlendirme hükümlerimi kullanacaksın” diyor. Tabii onunla ilgili de bir sürü tebliğ ile ikincil mevzuatı oluşturmuş. Banka da diyor ki, “sen Maliye'ye verdiğin mali tabloları bana getir, onaylanmış olan mali tabloları ben onun üzerinden bakarım” diyor, bu kadar. Çünkü başka, geniş bir yatırımcı kitlesi yok. Ama şimdi Türkiye'de yavaş yavaş piyasa tabanlı bir sistem oturmaya başladığı zaman yani bizim anonim şirketlerimiz de bankalar yanında sermaye piyasasından fon temin etmeye başladığı zaman hatta sadece bu da değil mesela Amerika'da bana söylenen şeylerden bir tanesi de şuydu Hocamın da dediği gibi, orada mali tablolar gizli değildir yani parası karşılığında bunu, mali tabloları, tabii bedeli karşılığında mali tabloları size sunan hizmet sağlayıcılar var, herhangi bir şirketin mali tablosuna ulaşabilirsiniz. “sen merak etmiyor musun diyorlardı mesela iş yapacağın, mal satacağın bir şirketin mali durumunu veya çalışacağın bir şirketin mali durumunu?” diyorlardı. “sen sendikasin, toplu sözleşme görüşmesi yapacağın üyelerinle ilgili bir şirketin var, finansal durumunu merak etmiyor musun?” diyorlardı. Dolayısıyla kamuya bilgi sunma çok önemli.

Şimdi bizde kamuya bilgi sunma yerine Maliyeye bilgi sunma öne çıktığı için biz muhasebeyi hep vergi tabanlı olarak düşünüyoruz. Halbuki finansman sistemimiz geliştikçe yani sermaye piyasasından fon temin ettikçe, ayrıca sadece sermaye piyasası değil, yabancı ortaklık da yapabiliriz. Şimdi gelip yabancı bir firma veya yatırımcı veya yabancı özel sermaye fonu Türkiye'de bir şirkete yatırım yapacağı zaman Vergi Usul Kanunu'na göre hazırlanmış mali tablolarla hiç ilgilenmez. “bana uluslararası standartlara göre hazırlanmış mali tablo getir” derler. Çünkü vergi kanunlarına göre hazırlanmış mali tablo işletmenin vergi mevzuatı karşısında durumunu gösterir, gerçek ticari durumunu tüm riskleriyle, bakın bu çok önemli “tüm riskleriyle” göstermez. Size çok basit bir örnek vereyim; sizin şu anda iflas etmiş bir şirketten alacağınız var, şu anda iflas etti ama alacağınızın vadesi 3 ay sonra ve bugün dönem sonu geldi,

bilanço çıkaracaksınız, bu alacağı “şüpheli” yazar mısınız yazmaz mısınız? Şirket iflas etmiş, bunu vergi mevzuatına göre düşünün, bir de öteki taraftan düşünün, ben yatırımcıyım neyi merak ederim? Dolayısıyla bizim de şirketlerimiz uluslararasılaştıkça, sermaye piyasalarından fon temin ettikçe, yabancı ortaklıklar kurdukça kamuyu aydınlatmaya yönelik yani kamusal mali tabloların hazırlanması ön plana çıkacaktır. Bu durumda da finansman yapısı bunu zorunlu kılacaktır. Bu durumda da vergi muhasebesinden finansal muhasebe-ye doğru bir kayış olacaktır.

Son olarak bir şeyi daha söylemek istiyorum. Vergi muhasebesi kural tabanlıdır yani vergi idaresi tebliğlerle kuralı koyar hatta muhasebeleştirilmelerin nereye yapılacağını bile yani nasıl yapılacağını bile söylüyor. Hatta bir Tek Düzen Hesap Planını yayınlamaya hesap planının bile ne olması gerektiğini söylüyor, hangi kuru kullanacağını söylüyor, en ince ayrıntıya kadar kuralı koyuyor. Bütün dünyada da böyledir ve böyle olması gerekir ama finansal muhasebe veya ticari amaçlı yapılan muhasebe kural koymaz, “ilke” koyar. Bu ilkelere göre kuralları belirleyin der. İşte, bu temel ilkeleri de Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında görüyoruz. Hala ben onunla ilgili olarak Türkiye’de yayınlanmış olan kitapları okuyorum, hala o kitaplarda vergi mevzuatının ağırlığını görüyorum, hâlâ kural konulmaya çalışılıyor.

Sayın Bakanım, ben sözlerimi şu şekilde bitireyim; Türkiye’de finansman yapısı veya şirketlerin fon temin etme yapısı değiştikçe, banka tabanından sermaye piyasası tabanına, yabancı ortaklıklara kaydıkça muhasebe sistemi de bir değişim göstermek zorundadır. Siz, Sayın Meslek Mensuplarının da bu değişime ayak uydurması gerekecektir.

Çok teşekkür ederim.

Dr. Masum TÜRKER
Moderatör

- Evet, Sayın Hocamız teknik konuşacağım demişti bana ama anladım ki dolarları bize O söylemeyecek, uzmanlık alanı değil, öğleden sonrası iyi izleyin ekonomi bölümünde o size çok lazım olacak.

Sayın Aktaş, arkadaşlarımızın ilgilendiği bir konu var. Bir firmanın başarısızlığını ve buna ilişkin riskleri nasıl değerlendirebiliriz?

Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ
Yeminli Mali Müşavir

- Çok teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Dediğiniz gibi yani benim Doktora konum bununla ilgiliydi, işletmelerin mali başarısızlığı ki mali başarısızlığın son aşaması malunuzun iflastır. Bunu önceden mali tabloları kullanmak suretiyle görebilir miyiz? Şimdi o, tabii istatistik bir yaklaşım ama Türkiye genelinde ben kısaca şunu söyleyeyim; baktığımızda kriz döneminde biliyorsunuz her firma batmıyor, batan firmaların birtakım ortak özellikleri var. Bunlar nedir dersiniz; bir kere iki kaldıraç çok yüksek olduğunu görüyorsunuz, faaliyet kaldıraç derecesi ve finansal kaldıraç derecesi. Faaliyet kaldıraç derecesi dediğimiz bilançonun aktif tarafıyla alakalı yani aktif tarafı malunuz, likit esasına göre sıralanmıştır yani duran varlıklarda yoğunlaşarak likidin azalması. İşletme bunu niye yapar? İşte, katkı payını arttırmak amacıyla, belli bir satış- hedef vardır, ona ulaştıktan ve geçtikten sonra daha fazla kâr edeceğini düşünür ve onun için bu riski alır. Yani bu aslında şu demektir duran varlıklara yatırım yapmak demektir, duran varlıklara yatırım yapacak olursanız faaliyet kaldıraç derecesini arttırmış olursunuz. Öte yandan pasif tarafında ise gidiyorsunuz, öz sermayeden ziyade işte yabancı kaynakları kullanıyorsunuz yani malunuz, pasif tarafı da vade hesabına göre sıralanmıştır, burada ise vadenin kısılmasını görüyoruz. İşte batan firmalarda şöyle bir özellik var; krizin geleceğini görmüyor, her şeyin aynen, gayet güzel gideceğini düşünüyor ve yatırım yapıyor. Yatırım yaparken dolayısıyla faaliyet kaldıraç derecesi arttırmış oluyor ve bir de bunu yabancı varlıklarla yani kısa vadeli veya uzun vadeli yabancı kaynaklarla finanse edip yapıyorsa ve üstüne üstük bir de net çalışma sermayesi yani kısa vadeli borçlarla dönen varlıklar arasındaki fark “pozitif” ise bu taktirde bir bakıyorsunuz, bu işletme büyük bir ihtimalle batıyor. Yani Türkiye’deki firmaların genelde gördüğümüz durumu bu. Çünkü bir kriz olduğunda malunuz, bankacılık sistemi artık çalışmıyor, en son krizde hatırlarsanız, o zaman BDDK’nun Başkanı Sayın Tefik Altınok güzel bir şey söylemişti, “ne yazık ki, şu anda çalışan tek sistem tefecilik sistemi” demişti. Bankalar, malunuz KOBİ’lere kredi vermekten kaçınıyor, verdilerse bile bir daha yenileme gibi bir şeye

girmiyorlar çünkü KOBİ'ler riskli bir yapıya sahip ve dolayısıyla zavallı KOBİ bu şartlar altında bir yere yatırım yaptaysa tefecinin eline düşebiliyor.

Bu konuyla ilgili tabii daha teknik olarak konuşmak isterseniz inşallah daha sonra TÜRMOB bir eğitim düzenleyecek olursa daha detaylı konuşuruz.

Bu konu halen günümüzde çok popüler bir konu. Çünkü dediğim gibi şu anda dünyada bir kriz ortamı var, bu krizin ne zaman biteceğini de açıkçası kimse göremiyor ama büyük bir ihtimalle daha halen sona gelmedik. Dediğim gibi gelişmekte olan ülkelerde çok ciddi sıkıntılar var ve herkes şu anda gözünü Çin'e doğru çevirmiş vaziyette, büyük bir ihtimalle Çin ya da Hindistan, o taraftan bir çatırtı gelecek gibi gözüküyor.

Dr. Masum TÜRKER
Moderatör

- Ali Alp Bey ne diyecek bu konuda, kriz var mı yok mu?

Prof. Dr. Ali ALP
Yeminli Mali Müşavir

- Şimdi şöyle, son 13-14 yıldır dünyada öyle bir dönem yaşanıyor ki bu önceki dönemlerle çok alakası olan bir dönem değil. O da yüksek finansal likidite dönemi. Herkes unuttu ama hatırlarsanız, bir gün sabah kalktığımızda Amerika'da ikiz kulelere uçakların çarptığını gördük ve o zaman Amerika'da devletin bile borçlanma oranları yaklaşık % 6,5'lar civarındaydı ve o olaydan sonra gerçekten Amerikalılar çok üzüldüler, dediler ki "herhalde dünya artık o kadar da yaşamak için güvenli bir yer değil." Moralleri bozuldu, ev almamaya başladılar, tüketim yapmamaya başladılar, o büyük etleri falan da yemekten vazgeçtiler ve ne yaptı o zaman hükümet? Kimse tüketim yapmıyor, yatırım yapmıyor ve ekonomi çok hızlı daralmaya başladı, Amerikalıları tekrar mutlu etmek gerekiyordu, bunu nasıl yaptılar? Faizleri hızlı bir şekilde indirdiler, adeta %1'in altına indirdiler, çok kısa bir süre içerisinde çok düşen faizlerle insanlar, aa para çok ucuz, evlerimizi değiştirelim, araba alalım, daha çok giysi alalım, yemek yiyelim! Ve hem tüketim hem de yatırımla ekonomiyi canlandırmaya başladılar ve tabii faizler çok düşük olduğu için ucuz para ile

insanlar abuk sabuk şeyler de yapmaya başladılar. Yanlış yatırımlar, fonlar, vs. Bir şeyi yanlış yaptığınız zaman günün birinde bunun bedelini ödüyorsunuz. Yani sürekli yanlış yaparak hayatınızı sürdürüyorsunuz.

Sonra 2008 yılında bu yanlışlarla birlikte orada da varlık fiyatları çok arttı, konut kredilerinden kaynaklanan sıkıntılar çok arttı, bir miktar yükselmiş olan faizleri tekrar bu sefer “0’a” kadar indirdiler ve tekrar bol para dönemi devam etti. 2001-2015 arasındaki dünyadaki ucuz para, herkesi tüketim ve yatırım yapmaya sevk etti. Tabii ki bu ucuz para, çok detaya girmeyelim, Amerika Merkez Bankasının bilançosu 750 milyar dolardı, 4 trilyon dolara çıktı yani böyle deli para verdiler sisteme. Bizim gibi ülkelere oradan çok ciddi fon girişi olduğu için biz de yalnızca o fonlarla tüketim ve yatırımlar yapabildik. Ama bu başkasının parası ve günün birinde bunu geri ödemek durumundayız. Biz burada parayı kullanırken çok rasyonel davranmadık, daha çok sağlıklı yatırımlar değil de elin parasını çarçur ettik gibi bir şey, daha çok tüketim ekonomisiyle büyüdük.

Tabii ki ekonomi büyüdü sonuçta yani Türkiye son 12-13 yıldır ortalama %5 civarlarında büyüdü. Biz böyle bazen bakınca, Türkler yalnızca kendi içimizden olaya bakıyoruz uluslararası sistemi kaçırıyoruz. Ben hep değişik yerlerde bunu anlatıyorum, bizim gibi ülkeler kategorisinde 6-7 tane ülke var; Arjantin, Brezilya, Hindistan, Endonezya, Güney Afrika, Rusya, Türkiye aynı kategoride ülkeler. Son 13 yıldır bu ülkelerin hepsi zaten büyüdü, hepsine para girdi, hepsi büyüdü. Bu insanların gözünden kaçan bir husus daha var, Sayın Bakanımız hiç siyasi konuları konuşmuyor ne güzel, bir siyasi partinin Başkanı olmasına rağmen, biz de zaten onu söylemiyoruz ama son 13 yıl içerisinde Türkiye dışında diğer ülkelerin hiçbirinde siyasi değişim olmadı ki ne Brezilya’da oldu, sendikacı gitti yardımcısı geldi, Arjantin’de o adam gitti karısı geldi, Endonezya’da 13 yıldır, Hindistan’da 12 yıldır. Çünkü ucuz para bizim gibi ülkelere girdiği zaman devletler sosyal transferleri arttırabildikleri için halkın sosyal bir değişim talebi de olmuyor. Tabii ki bu olayın başka bir tarafı ama borçlandığınız parayı bir gün mutlaka geri ödemek durumunda kalıyorsunuz. Çünkü işte Amerika’yı görüyorsunuz işsizlik oranları Amerika’da %6’nın altına indi ki bu son 30 yıldaki en düşük rakamlardır, orası nispeten toparlıyor.

Şimdi Avrupa Merkez Bankası, 2016 yılına kadar piyasaya likidite vermeye devam edecek ama bu da günün birinde bitecek, benim gayrimenkul şirketle-

riyle de çok ilişkim var, onlara diyorum ki, “hep birlikte yemek duası” derler ya, hep birlikte “gelişmiş ülkelerdeki kriz duasını yapalım.” Çünkü orada kriz devam ettiği sürece adamlar piyasaya likidite veriyorlar, o paralar da bize geliyor hayatımızı sürdürüyoruz. Ama tabii ki şunun sarhoşluğuna kapılmaması gerekiyor, şirketlerin de kapılmaması gerekiyor; bu dönem bitmek üzere ve şirketler çok ciddi miktarda döviz pozisyon açığı taşıyorlar. Hep bunu duyuyorsunuz, bankacılık sistemimiz süper, bankaların eskiden olduğu gibi döviz pozisyon açıkları yok. Yani siz muhasebecisiniz bunu çok iyi biliyorsunuz, bankanın aktiflerine baktığımız zaman %30’u döviz cinsinden verilen krediler ama bunun karşılığında, pasifinde de yükümlülük var, ikisi birbirini karşılıyor bir sıkıntı yok diyorsunuz ama siz bilirsiniz ki, bankanın alacaklarını para sattığımız adamlarla kontrol de etmeniz gerekir. Sen KOBİ’ye parayı sattın adamın, parası yok ama senin döviz alacağın var ve son derece mutlusun ve bir de üzerinden prim alıp lüks arabalara biniyorsun banka genel müdürü olarak. Yani bu dönemler maalesef bitecek. Çünkü dünyada yaşıyoruz ve dedim ya hataların maliyetlerini ödüyoruz. Yani şirketlerin önümüzdeki dönemde çok dikkat etmesi gerekiyor, siz de onlara sağlıklı tavsiyelerde bulunun ve pozisyon açıklarını çok fazla taşımasınlar.

Teşekkürler.

Dr. Masum TÜRKER
Moderatör

- Bakalım Ramazan Hocamız ne diyor bu konuda?

Prof. Dr. Ramazan AKTAŞ
Yeminli Mali Müşavir

- Sayın Alp, çok güzel bir noktaya temas etti, malumunuz İstanbul Sanayi Odası her sene ilk 500, ikinci 500’ün mali tablosunu açıklar, orada gördüğümüz şöyle bir manzara var; 2000 yılı öncesinde Türkiye’de firmalar faaliyetten kârda değildi yani baktığımızda faaliyet için gelirlerdi o zamanlar, böyle “rantiye” tabiri de oradan geliyor. Firmalar faaliyet hacimlerini daraltarak tasarruf ettikleri fonlarla giderlerdi Hazine bonosuna yatırım yaparlardı, repo yaparlardı, bununla işi götürüyorlardı. 2001’den sonra farklı bir yapıya geçtik

ve dedik ya “biz artık bu çift haneli enflasyon belasından kurtulmak mecburiyetindeyiz.” Ali Bey’in de anlattığı gibi konjonktür müsaitti, dünyada bir parasal bolluk vardı, bu enflasyonu bir şekilde halledeceğiz dedik. Ve bunu yapabilmemiz için de ne olması lazım? Size ciddi bir şekilde likidite gelmesi lazım, doğrudan yabancı sermaye girişi, özelleştirmeler marifetiyle, işte bu sıcak para dediğimiz şey. Bunun neticesinde Türkiye, ciddi şekilde hakikaten dışarıdan para buldu ve Türk parası ciddi şekilde malumunuz değerlendirildi. Ali Bey’in söylediği gibi büyüme oranı ortalama olarak %4,5’ler civarında gerçekleşti yani önceki yıllardan çok farklı değil ama döviz cinsinden büyümemiz bunun çok üstünde oldu. Hep şu rakam söyleniyor, deniyor ki “işte 2001 sonunda kişi başına düşen milli gelir dolar cinsinden 2.300 dolardı, şu anda işte 10.500 dolar civarında.” Dolar cinsinden çok daha hızlı büyümüşüz neden? Çünkü TL, dolar karşısında ne yapmış? Değer kazanmış ama bunun bedelini birileri ödedi. Bundan ben kazandım, biz çalışanlar olarak biz kazandık, benim maaşım dolar cinsinden arttı, binemediğimiz arabalara binmeye başladık, yurtdışına gitmek gelmek çok kolay hale geldi ama birileri de kaybetti, her iktisadi tercihin artışı olduğu gibi eksisi var. Kim kaybetti dersenez, örneğin işsizler kaybetti, işsizlik oranı halen yüksek, örneğin KOBİ’ler kaybetti. Eskiden ihracatçı firmalara onlar tedarikçi olarak çalışırken yerlerini yabancılara terk ettiler ve sanayici kaybetti. 2001’in sonunda sanayinin milli gelirden aldığı pay %22’ler civarındaydı, şu anda %15,8’e kadar inmiş vaziyette. Nitekim bu durumu işte gene o biraz önce söylemiş olduğum İstanbul Sanayi Odasının açıklamış olduğu rakamlarda görüyoruz. Bakıyorsunuz halen 2-3 sene öncesine kadar genelde bizim firmalarımıza baktığımızda faaliyetten kârda değildir, faaliyet içi gelirlerden kârdaydı. Ne yaptılar sanayiciler? Dedi ki, “madem böyle bir dönemdeyiz, sanayicilikten para kazanamayacağız çünkü döviz cinsinden sizin işçilik maliyetleriniz artmış, yükselmiş o zaman biz de “kambiyo kârı yazalım” dediler. Ama şu anda o kambiyo kârı, kambiyo zararına dönüştü. TL’nin dolar karşısında hızlıca değer kaybı yaklaşık olarak şu anda ki, biliyorsunuz Türkiye’nin 400 milyar doların üzerinde bir döviz borcu var ve bunun bildiğim kadarıyla da 220 milyar doları da özel sektörün, değil mi Meteciğim? 270 milyar doları da özel sektörün üzerinde. Yani kurun başladığı yerden bugünkü noktaya geldiği andaki farkı çarpacak olursanız yaklaşık olarak 60 milyar lira civarında şu anda sanayide ciddi şekilde, bu kur artışından kaynaklı bir maliyet söz konusu. Bu da tabii ki firmalar üzerinde çok ciddi bir hasar yaratacak gibi gözüküyor.

Şunu bilmemiz lazım yani artık, Ali Bey'in de söylediği gibi o kolay para dönemi bitti, bu saatten sonra Türkiye'de artık eskisi kadar bir likidite bolluğu olmayacak, bunun özellikle firmalara anlatılması lazım. O dönemde firmalar kambiyo karı yazarak bazıları sanayi firmaları, inşaat işine girerek işi götürmeye çalıştılar ama artık o devir bitti. Ne yazık ki Ali Bey'in söylediği gibi bu parayı iyi kullanamadık, çarçur ettik. İlk etapta tabii ki inşaata yapılan yatırım çok ilgi çekici olabilir, beraberinde büyük sektörleri de götürüyor, emek yoğun ve dolayısıyla işsizlikle baş etme açısından da yararlı ama neticede sonlu bir yatırım.

Dr. Masum TÜRKER
Moderatör

- Ama oradan bir şey gelmiyor. Bakalım, Mete Hocam ne diyor bu konuda?

Prof. Dr. M. Mete DOĞANAY

- Teknik konulardan konuşacağımı söylemişim, o teknik konular muhasebe ile ilgili teknik konulardı. Ben müsaade ederseniz, Sayın Genel Başkanım da buradayken bu kadar da meslek mensubu varken uzun yıllardır muhasebeyle çok ilgilenen, muhasebeyi çok güzel, muhasebecinin çok önemli bir kamusal görev yaptığına inanan ve 23 yıldır da muhasebe öğretene birisi olarak birtakım konuları sayın meslek mensuplarının dikkatine getirmeyi istedim. Herhangi bir yorum yapmayacağım, sadece benim aklımı kurcalayan konular bunlar, bunların değerlendirilmesi Sayın Meslek Mensuplarının takdirine maruzdur.

Malumunuz Vergi Usul Kanunu'nda iki tane muhasebe sistemi öngörülmüş, bunlardan bir tanesi Bilanço Esası biri de İşletme Hesabı Esası. Şimdi o tercüme yapan arkadaşlar işletme hesabı esasını nasıl tercüme edecekler onu çok merak ediyorum. Çünkü ben hiçbir İngilizce karşılık görmedim çünkü başka bir ülkede de çok fazla görmedim böyle bir sistem. Esası, bilanço esasıdır. Tabii küçük esnaf, sanatkâr işletmeleri için veya küçük işletmeler için bilanço esasını daha böyle basit hale getirilebilir ama bu ikili ayırımı gerek var mı yok mu? Dediğim gibi bunları Sayın Meslek Mensuplarının takdirine sundum, değerlendirilmesi gereken konular.

Bir ikincisi, tabii ki Türkiye'deki muhasebe sisteminin temelini Maliye Bakanlığının yayınladığı Muhasebe Sistemi Uygulama Tebliği oluşturuyor, bunun da en temeli 1 No.lu Tebliğ. 1 No.lu Tebliğden benim hatırladığım kadarıyla bir finansal kiralama ile ilgili iki esas eklendi, 300 kodlu hesaplara, bunun dışında 1992'den beri çok önemli değişiklik yapılmadı. Ama ihtiyaçlar değişti yani 1992'de kredi kartı alacağı diye bir şey yoktu ama şimdi işlemlerin çoğu kredi kartıyla yapılıyor. Tamam, bu kredi kartı alacaklarını hepimizin bildiği bir hesaba yazıyoruz ama bu doğru mu, yanlış mı? Onun da değerlendirilmesi gerekli.

Şimdi baktığım zaman bu Tek Düzen Hesap Planına, bu tamam, limitet ve anonim şirketler için tamam diyorum hani Türkiye'de çok fazla komandit şirket olmadığı için bunlara girmiyorum ama bir de bilanço esasına göre defter tutan birinci sınıf tüccarlar var, bunlar şahıs işletmeleri, burada birtakım problemler ortaya çıkıyor. Yani şahıs işletmeleri, o işletmelerinden kârı nasıl alacaklar? Bununla ilgili hesaplar mesela Amerika'da falan var, bu da bir incelenmeli çünkü bilanço esasına göre defter tutan şahıs işletmelerinde özellikle öz sermaye grubunda pek onların ihtiyacına cevap vermiyor.

Benim yine gördüğüm, öğrencilerimin de sorduğu; taksitli kredilerin muhasebeleştirilmesinde genel olarak benim gördüğüm bir hata var. Tabii burada da yine bu da bir ihtiyaçtan kaynaklanıyor, banka riski görmek istiyor diyorlar ve dolayısıyla ileride tahakkuk edecek, henüz tahakkuk etmemiş faizleri de 180, 280 hesaba yazıyorlar. Tabii bu hesaplar, aslında bu hesapların adı da bana göre yanlış yani "gelecek aya ait gider" yani bu İngilizcede prepaid expenses, peşin ödenmiş gider, siz her şeyi gelecek aya ait gider yapabilirsiniz yani gelecek 12 ay içerisinde ödenecek ücretleri de oraya yazabilirsiniz, elektrik, su giderlerini de oraya yazabilirsiniz. Aslında bunun doğrusu peşin ödenmiş giderler olması lazım ki KGK'nın yayınladığı mali tabloda da bu şekildedir.

Bütün 180, 280 hesaplar tahakkuk etmeyen faizler için uygun hesap değildir. Bu finansal kiralama olduğu gibi 300 kodlu hesaplara açılabilir, gerçekleşmemiş borçlanma maliyetleri şeklinde. Çünkü Vergi Usul Kanunu'nda diyor ki, "krediler bilanço gününe kadar gerçekleşmiş olan faizleriyle değerlendirilir." Siz ileride tahakkuk edecek faizleri de borcun içine koyduğunuz zaman burada bir ortaya hata çıkıyor.

Bunları belki çok uzatabiliriz ama çok fazla uzatmak istemiyorum. Benim gördüğüm birtakım teknik detaylar, böyle değerli bir kitleyi de karşımda görmüşken bunları da dikkatinize getirmek istedim. Benim teknik konular dediğim bunlardı. Değerli Hocalarım finansal piyasalarla ilgili bilgileri verdiler.

Teşekkür ediyorum.

Dr. Masum TÜRKER

Moderatör

- Evet, teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Normal olarak bizim programımıza göre saat 11.00'de başlayacaktık, 12.30'a kadar, 12.00'de başladık. Şimdi uygun görürseniz değerlendirmemizi yapıp bize ayrılan bölümü kapatalım.

O zaman şu değerlendirmeyi yapalım. Tabii daha sonra çok değerlendirmeniz olacak. Dediğim gibi isim "disiplinler arası ilişki" yani buradaki muhasebeciye finans ile bir perspektif vermek. Sayın Ali Alp konuşurken benim bundan 40 yıl evvel muhasebecilikte yaptığımız bir şeyi hatırlattı. O zaman biz müşterilerimizin iş yapmalarını sağlamak, kendi pazarımızı geliştirmek için bol bol tahvil ihraç ederdik, bu tahvil ihracı Türkiye'de maalesef Sermaye Piyasası kurulduktan ve muhasebe mesleği yalnız belli bir kısmının, denetçiler dediğimiz, o zaman sayıları 19-20 tane olan şirkete aktarıldıktan sonra durdu. Dikkat edin, bizim alanımız birden bire boşaldı.

İkincisi, şirketlerin finansman ihtiyacını nasıl hissederiz? Arkadaşlarımız, Değerli Hocalarımız finansal tabloların çok önemli bir olgu olduğunu söylediler ama bir konunun altını çizdiler, bunu şu ana kadar bakın, Kamu Gözetim Kurulu "ben denetimi tanzim ederim" diyor ama tanzim etmesi gereken faaliyet denetimi ile ilgili bir satırlık yayınlanmış bildirisi yok. Bu görüşmede, faaliyet denetimine yani kârlılık ve kârlılıkla birlikte verimliliğin de önemini dile getirdiler. Bu konuda buna göre bir yapılanma düşünmeniz gerekir.

BASEL'in şöyle bir üstünden geçtiler; şu anda devlet BASEL'i unutuyor. Aslında BASEL II ile ilgili BDDK'nın yaptığı yayına göre bütün şirketlerin, yalnız anonim şirketlerin değil, şahıs şirketlerinin bile kredi kullanırken sizlerden

denetim raporu talep etmesi gerekiyor ama nedense bu her yerde pas geçiliyor, bunun da nedenini ben değerlendirmeme göre sizinle paylaşacağım.

Şimdi yapılan konuşmada bir konu ortaya kondu, sizde de var ve genellikle çeşitli toplantılarda bilginizi kullanmamız için ya da kullanmanızdan uzaklaştırılan bir konu gündeme geldi ve bu konu öyle bir yoğunlaştı ki şimdi akademik hayat da aynı konuyu konuşuyor. Efendim, bizim yaptığımız vergi muhasebesi, bir de başka bir muhasebe var. Bizim yaptığımız muhasebenin ta kendisidir hatta Kamu Gözetiminde muhasebe yönetenler muhasebeyi iyi bilmedikleri için bir bildiri yayınlıyorlar, tebliğ, diyorlar ki, “bu raporlamayı vergi kurlarına göre yaparsınız.” O zaman hepimize eve döndüğünüz zaman bir şeye bakmanızı önereceğim, Finansal Raporlama ilkelerini okuduğunuz zaman, bu 1992 yılından beri var, diyor ki, “eğer Türkiye’de muhasebe standartları yayınlanırsa onlar geçerlidir, yayınlanmazsa uluslararası muhasebe standartları geçerlidir.” Ve biz bu işe yön verenler 1992 yılından beri yorumlarımızı Türk standartları olmadığı için Uluslararası Standartlara göre yapıyoruz ya da hocalarımızın muhasebe kitapları, bunlar gökten zembille inmiyor. Yabancıların kitaplarına dayanarak geliyor, kaynak veriyor ve o kaynakların tamamı finansal raporlama standartlarıdır.

Değerli Arkadaşlar, bu konuda özellikle mesela, ben üniversitede ders verdiğim zaman diyorum ki, vergiyi asla unutmayın. Hele hele bu son denetim olayından sonra siz artık çok güçlüsünüz, neden çok güçlüsünüz? Biraz evvel Değerli Mete Hocam dedi ki “riskler önemli finansal raporlamada”, en büyük risk nedir biliyor musunuz? Ya vergi cezası çıkarsa, yatırım yaptığımız şirket vergi cezası alırsa batır! O halde o riski kim ortaya çıkaracak? Denetim yapan kişinin vergi bilgisi. Bununla ilgili TÜRMOB çok büyük bir hizmet yapmış sizler için, zannederseniz Profesör Orhan Çelik Hoca’nın “Ertelenen Vergiler” kitabı var. Bakın, o kitap serbest muhasebeci mali müşavirlere, yeminli mali müşavirlere vergi denetimi sorumluluğu ve yetkisinin benzerini devreder ve o uygulanmakta olan Türk Muhasebe Standartlarının 12. standardıdır. Her ne kadar Gelir Vergisi Standardı diyorsa da oradaki “gelir” kelimesi “profit” kelimesi Türkçeye yanlış tercüme edildiği içindir. Kazanç vergileri demektir yani Kurumlar Vergisine tabi ve Gelir Vergisine tabi ve unutmayın, siz aslında şu anda çıkartılan Muhasebe Standartlarını çok iyi biliyorsunuz. 1 sayfalık cetveldir aradaki farklar, bunu da biz vergi matrahından ticari matraha geçiş ya da tersi, ticari matrahtan vergi matrahına geçiş olarak görürüz. Burada yapılan

olguda sizin öneminiz ortaya çıkartıldı, özellikle Ramazan Hocam, kurumsal yönetimden söz etti ve bu kurumsal yönetimin olgusunu ortaya attı.

Şimdi Mete Hoca dedi ki, “bu anonim şirket prestij için mi kuruyorlar?” Bu işte çalışan bir kişi olarak, muhasebeciler müşterilerini büyütmek için geçmişte “bak, anonim şirket kur, finans ihtiyacı için ortaklar cari hesabı yerine tahvil ihraç et, tahvil yoluyla getir, vergicilerle başın derde girmesin, kasada para birikir, gelip sana para vermesin” diye söyledi. Bunları yapanların hepsi isimsiz muhasebecilerdir. Muhasebeciler biraz kahramandır, neden biliyor musunuz? Elinizde bir tebliğ yok, bir uygulama yok, bir saat sonra beyannameyi vereceksiniz ve karşınıza bir hesap çıkmış, size anlatacak hoca da yok ve siz bir kahraman olarak o işi o anda çözüyorsunuz. O çözdüğünüzü veriyorsunuz, Maliyedekiler, bankadakiler bakıyor, başkasına aynı aklı satıyor ve o kahramanın ürettiği o bilgiyi bir süre sonra akademik olarak birileri çözmüş gibi geliyor. Şimdi aramızda mı, burada, salonda mı ayrıldı mı bilmiyorum ama “kahraman” bir Konyalı muhasebeciyi anlatayım size son 1 ay içerisinde. Biliyorsunuz “şirket nevi değişikliği” var ve bu şirket nevi değişikliğinde kafayı hep neye yorarsınız; kolektif nasıl limitet, limitet nasıl anonim olur ama hiçbir yerde “bir kooperatif nasıl anonim şirket olur?” diye bir satır yok. Kime sorarsanız “olmaz” diyorlar çünkü herkesin kafası, beyni 1163 sayılı Kanun, işte Kooperatifler Kanunu’na göre Tarım Kanunu’na göre ama herkes kooperatiflerin asıl Ticaret Kanunu’ndaki şirketlerden birisi olduğunu unutuyor. Bu muhasebeci arkadaşımız, aramızda mı bilmiyorum, adını da söyleyeyim, reklam olmaz, Ramazan Bey, hiç kimseden yanıt almadı. Beni de tanıdığı için “ne soruyorsun çözsene” demiştim, belki de kızmıştı bana ama sabahleyin dedim “ne yaptın o işi?”, “valla, hiç kimse bana demedi ama dediğiniz gibi ben çözdüm, oluyormuş bu iş” dedi. İşte muhasebecilerin görülmeyen kahramanlığı budur! Herkesin size akıl vermesini falan beklemeye zamanınız yok, vaktiniz yok.

O nedenle ben burada sizlerle ilgili hem muhasebe mesleğini yönetenlerle yani örgüt yöneticilerine, hem sizlerle bir konuda ne ile ilgili uğraşmanız ve hedefinizin ne olması gerektiğini paylaşmak istiyorum. Bir kere farklı olmak zorundayız, fark yaratmak zorundayız, farklılıklarımızı da fark ettirmek zorundayız. Bakın, farklı olmak zorundayız, fark yaratmak zorundayız, farklılıklarımızı da fark ettirmek zorundayız diyorum. Bunu nasıl yapacağız? O

zaman farklıyız diyeceğiz, fark yaratıyoruz diyeceğiz, herkesten farklı olduğumuzu insanlar fark etsinler diyeceğiz.

Bugün bu sonuncusunu Genel Başkanımız çok güzel ortaya koydu, nasıl yaptı? Konuşurken baştan böyle hiçbirimizin tepki vermediği konuşma yaptı, sonra getirdi beyannamelere, vergilere yani burada size eziyet eden kararları alanları uyarırken hepiniz alkışlamaya başladınız. İşte alkışlayınca farklı olduğumuzu, farklılığınızı ortaya koydunuz, hissettirdiniz.

O zaman siz iki şey söyleyeceğiz bu konuşma anında aklıma geldi. Şimdi bu en çok seyredilen programlar bu evlendirme programları, ben o programlarla ilgili merak ettiğim için, işte siyaset yapıyoruz ya, danışmanlarımdan birisine dedim ki “bir izlesene buradaki ortak cümle nedir, bul bana.” Bulduğu cümle ne biliyor musunuz? Orada evlenenler sonra da boşanıyorlar, bir şeyler oluyor filan, diyor ki “hep aklım seçmediğimde kaldı!” Onun için ne yaparsanız yapın aklınız seçenekler varsa seçmediğinizde kalır.

Bunu da sağlamanın bir yolu var, son cümlem; biz muhasebeciler, bakın ben Bakanlık yaptım, Milletvekiliği yaptım, burada bütün bürokratlar hariç, bürokratlar hükümetten korktuğu için Bakan olduğumu söylemezler ama Belediye Başkanı, Vali, Sayın Genel Başkanımız bana Bakan olarak hitap etti ama bu Bakan, Eski Bakan. Hiç kimse bana Eski muhasebeci diyemiyor. Bir eski muhasebeci olarak geldim sizin önünüzde seçim döneminde siyaset yapmadan konuştum ama size bunu söyleyeceğim. Değerli Hocalarımın söyledikleri bir rakamı size hatırlatayım. 2002 yılında ben Ekonomi Bakanayım, halkın borcu 6.72 katrilyon, bugünkü para ile 6 milyar 720 milyon. Bu borç ne borcu? Kredi kartı, konut kredisi, tüketici kredileri. Şimdi aynı halkın şu anda 2013 yılı sonu itibariyle borcu daha 2014’ü yayınlamadılar çünkü facia bir rakam çıkıyor, 1 ay daha oylayacaklar o rakamı yayınlamak için, rakamı söyleyeyim size; 372 milyar yani eski para ile 372 katrilyon. 372’yi 6.5 bölün, halkın borcu 55 misli artmış durumda. Yayınlanmamasının nedenini söyleyeyim, şimdi söyleyeceğim esas rakamdır yayınlanmayan. Eskiden 2002’de kazandığınızı her 100 liranın borca giden miktarı 3 lira 732 kuruştur, şu anda kazandığınızı her 100 liranın 55 lirasıyla borç ödemek zorundasınız.

Değerli Arkadaşlar, bugün bu toplantıda size verilen bu disiplinler arası kavram, size dilimizde çok kullandığınız “istiareye yatmayı” öğretiyor. Bu is-

tiareye yatma kavramı İngilizcede “metafor” olarak biliniyor yani bir bilim dalında bir yerdeki göstergeleri alıp bunu uygulamak. Bunu kim uygulayabilir biliyor musunuz Türkiye’de? Yalnız muhasebeciler uygulayabilir, onun için benim her zaman söylediğim gibi; bizim mesleğimiz, gurur duyduğumuz onurlu bir meslektir.

Siz onurlu muhasebecilere saygılarımı sunuyorum, bu Oturumu burada kapatıyorum. Oturumdaki değerli hocalarımıza teşekkürlerimi iletiyorum.

II. OTURUM

MUHASEBE-HUKUK İLİŞKİSİ: MUHASEBE HUKUKU ALANINDA YENİ GELİŞMELER

Moderatör : Ahmet İYİMAYA

Panelistler : Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU

Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT

Ali ÇİÇEKLI

Ahmet İYİMAYA

Moderatör

TBMM Adalet Komisyonu Başkanı

- Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nin yetkin yönetimini, çok değerli ve seçkin üyelerini selamlayarak ikinci, oturumu açıyorum. Hayırlı olsun diyorum.

Tabii ben moderatörüm, çok kısa bir konuşma yapmaya çalışacağım, sonra arkadaşlarıma birinci aşamada uygunsu 20'şer dakika sunumları için süre verip, ondan sonra soru-cevap olabilir veya ek bir süre verebilirim.

Değerli arkadaşlar, sabah oturumunu ve özellikle Konya Oda Başkanımın ve TÜRMOB Genel Başkanımızın sorunu tüm boyutlarıyla ortaya koyan, içinde bulunduğunuz problemlerin yapısını, çözüm önerilerini özetle dile getiren açılış konuşmalarını dinledim, müstefil oldum. Konya farklı bir kent, farklı bir şehir uygarlığı profilini çizen bir mekanımız, yerleşim yerimiz. Bir defa küreselleşmenin bana göre ilahi kitaplardan sonra fitilinin yandığı, ateşlendiği yer Konya'dır. Ben, dünya filozofisini, düşünsel gelişimi çok yakından takip eden bir kardeşinizim. Fakat evrensel olarak bütün dünya "baza baza gel, gel ne olursan gel, putperestsen de gel, mecusiyen de gel" söyleminin tekrarlayan büyük bir ağız, büyük bir beyin ve büyük bir ruha rastlamadım. Onun için Mevlana'yı aşkın zamanlı bir değer, her zaman da yeniden keşfedilebilecek bir kıymet olarak değerlendirin.

Arkadaşlar, bugün muhasebe ve hukuk ilişkilerini değerli uzmanlarımızla, profesörlerimizle, hocalarımızla değerlendireceğiz. Konya bakımdan da bilinmeyen bir değeri kendi gizir dünyasında, iç dünyasında taşımaktadır. 20. asrın başında Osmanlı'nın gerçekleştirdiği kodifikasyon veya tedvin temel hukuk normlarını üretme geleneğinden birinci mühür, birinci kalem Konya'ya aittir. Hadim kasabasında 1702 yılında doğmuş veya 1701'dir, 1762 yılında vefat etmiş bir büyük hukukçu var: Ebu Said Hadimi ve O Mecami adlı mecmualar, İlkeler Topluluğu adlı eserinde en ciddi hukuk metodolojisini ortaya koymuş

ve Ahmet Cevdet Paşa, ünlü Fransa'yı bile etkileyen Napolyon'un beğenisini kazanan ünlü 99 maddeden, Mecelle'nin 99 maddesinden birçoğunu bu zatın kitabından almıştır. Benim Konya ile de ayrıca özel bir bağım var, bu zatın halen yaşayan Yargıtay 9. Hukuk Dairesi Başkanı, önceki ve Yüksek Hakem Kurulu Başkanı Aydın Özkul ki torunudur Ebu Said Hadimi'nin, hemen mezarlığına giderken Eğiste dersinden yukarıya çıkarken sağ tarafta babam adına, son tarafta annem adına bir hatıra ormanı tesis ettim, 20 yıldan bu yana da orman ne durumdadır bilemiyorum, Belediye Başkanımıza da sormayı unuttum.

Değerli arkadaşlar, hukuk ve muhasebe; süreçlerde ticaret ve iş dünyasında yaşanan işlem ve eylemlerin aritmetik dille değerlendirilmesi ve hukukileştirilmesi. Tabii önemli bir konu ve bu konuda ister istemez ben bilhassa öncü isim olarak büyük yetenek, deha Luca Pacioli ve Osmanlı döneminden eserleriyle Osmanlı uygarlığına katkı sağlayan, ilk tohumları atan Cavit Bey Şuhuriyet Dönemimize halen 90 yaşına varmış değerli Hocam, bilim adamı Profesör Doktor Karayalçın'ı minnetle ve dünyadan göçenleri de rahmetle anıyorum.

Değerli arkadaşlar, günümüz bir küreselleşme günü, küreselleşme çağı. Bilhassa teknolojinin gelişmesi ve bilimsel bilginin üretiminde ve iletişimde yaşanan hız ve etkileşim artık bilgiye kolumuzun uzanacağı yer kadar, bir tuş kadar yakınız. Tabii bu kürselleşme veya milli hukukun, milli birikimin küresel değerlerle yakınlaştırılması çabası ister istemez Türkiye'yi de etkiledi. Öyküsü 19. Asrın sonlarına dayanan ticaret, muhasebe, işletme hareketleri 1926 yılında kabul edilen Ticaret Kanunu'nu, evvela 1956 yılında Alman hukukçu Profesör Hirsch ki bana fakülte birincilik diplomasını kendisi vermiştir, çok büyük bir bilim adamıdır, Türk hukukunun modernleşmesine büyük katkısı vardır. Zaman ve küreselleşme ihtiyacı tabii ister istemez bu konuda da dönüşümü zorunlu kıldı ve sabahleyin Başkanımız işaret ettiler, Ünal Tekinalp Hoca bir ekiple aşağı yukarı 10 seneye yakın, “yavrum” derdi, “benim çocuğum” derdi, çok özenle üzerinde titredi, Ticaret Kanunu Tasarısını Meclise getirmeyi başardı. Adalet Komisyonu Başkanlığımda değil benden önceki bu Kanunu 1500 küsur maddeden ibaret Kanun'u benden önceki Adalet Komisyonu kabul etti. Geldiğim zaman Kanun önümde, aslında bütün maddelerde olsaydım bilgimi dönüştürücü yönde kullanabilirdim. O sıra bu Kanun'u yeniden görüşseydi Komisyon bir yıl, iki yıl rahat geçebilirdi, İç Tüzük'te bir değişiklik yapıldı. Devrim Kanunları'nın yürürlüğe konması sırasında büyük

Atatürk'ün İç Tüzük uygulamasıyla geliştirdiği kül halinde müzakere, bütün halinde müzakereyle ilgili uygulamayı biz İç Tüzüğe dahil ettik ve Türk Ticaret Kanunu küresel gelişmelere uygun, yeni kurumları bünyesinde taşıyıcılıkta yürürlüğe girdi ama arkadaşlarımız bu konuda sabahleyin Başkanımız da dile getirdi; 6335 sayılı Yasa ile bu temel kanuna yapılan müdahaleyi ben hiçbir zaman doğru bulmadım ve Kamu Gözetimi ve Standartlar Kurumunun bir regülasyon kurumu olarak evrensel standartlarda var olması gereken unsurlarının yeniden kazandırılması gerektiğini düşünüyorum. Bu Kurumun bağımsızlığı, kural üreticiliği, kuralı dönüştürme, kararlarıyla dönüştürme yeteneği çok önemli. Bu yeteneğin, bu kapasitenin kazandırılması lazım aksi takdirde bu alandaki düzenlemeleri kimi bazı kurumların takdirine veya bu alandaki düzenlemeleri yeni yasal düzenlemelerin konusu haline getirmemiz halinde ticari hayatın, iş dünyasının zorunlu kıldığı sürati ve karar kalitesini bulmamız mümkün değildir. Ben önümüzdeki dönemde de inşallah siyasette milletime, hukukuma, kurumlarıma yardımcı olmaya çalışacağım, siyasete devam edeceğim.

Ben bu temennilerimle bir muhteva tartışmasına girmeksizin sözü değerli bilim adamı Prof. Dr. Nevzat Saygılıoğlu'ya bırakıyorum.

Meslek Mensuplarının Kariyerlerinde ve Sürekli Eğitimde Hukukun Yeri ve Düzeyi

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi ben şöyle öncelikle bir itirafla başlayayım sonra bazı belki ilk defa duyacağınız konuları sizlere anlatmaya çalışacağım bilebildiğim, anlatabildiğim ölçüde. Sayın Nail Sanlı Başkan beni aradı, böyle bir konuda tebliğ sunmamı istedi. Ben de kendisine dedim ki telefonda, Sayın Başkan, evet, ben yeminli mali müşavir belgesine sahibim ama bu işi yapmıyorum. Kendisi de çok iyi bilir. Bu işle ilgilenmiyorum, bu işin aktif olarak içinde değilim ve hukukçu değilim. Olsun dedi.

E peki olsun da o zaman benim bir asetimin olması lazım, bunu dolduracak bir şeyin olması lazım. İki şeye güvenerek karşınıza çıktım, bu kadar büyük kalabalığa, bir de yazarı olmaktan gurur duyduğum Dünya Gazetesinin Genel Yayın Yönetmeni var karşımda, ben ne yapacağım bilmiyorum. İki asetim vardı, bunlardan birisi geçmişte hesap uzmanı olarak başladığım meslek hayatıma mali hukuk alanındaki doktora çalışmam, vergi hukukunda yorum konusunu ilk işleyen yayın olarak, tez konusu olarak sonra Maliye Bakanlığı kitap olarak yayınlandı. İdarede de daire başkanlığından Gelirler Genel Müdürlüğüne kadar yaptığım görevlerde de ister istemez hem denetim hem yönetim kademelerinde 20 yıl bu işin uygulamasında bulundum, denetiminde bulundum. Dolayısıyla yorumunda bulundum. Bu bir cephesi! İkinci tarafı da son 10 yıldır özel sektörün içinde olmam, özel sektörde inşaat, turizm, enerji, lojistik gibi bir takım sektörlerle iç içe oralarda yönetici olarak görev almam nedeniyle olayın öbür tarafından görmeye çalıştım. Şimdi ben bu altyapı ile hoşgörünüze sığınarak hukukçu olmadan ama ekonomiyi, iktisadı yakın takip eden biri olarak ekonomi ve hukuk ilişkisinden yola çıkmak istiyorum. Sayın Başkan hukuk ve muhasebe dedi, onu da zaten değerli dostum, arkadaşım, ho-

camız Korkut Özkorkut Hoca açıklayacak, dolayısıyla birbirini tamamlamış olacak. Ben işin felsefesini anlatacağım, ruhunu anlatmaya çalışacağım, sizin açınızdan önemini ortaya koymaya çalışacağım.

Hukuk, toplum düzenini kuran yazılı kurallar seti. Ekonomi, bireyin öne çıktığı bir bilimdir. Ekonomi, iktisat, homo economicus dediğimiz olay ev ekonomisi eski Yunancadan gelen adıyla. Dolayısıyla ekonomi bireyi öncelikleştirir, hukuk toplumu. Çünkü toplum halinde yaşamının bir takım kurallara, yazılı kurallara ve bunlara uyulmasını sağlayan müeyyidelere bağlanması gerekir. Ekonomi ve hukuk dolayısıyla günümüzde bu açıdan iki ayrı önemli husus... Fakat giderek hukuk, klasik hukuk tanımlamasında hemen Kıta Avrupa'sında kamu hukuku-özel hukuk diye ayrımı gördük ama bunlar değişti. Daha doğrusu artık bir paradigma da kayması var yani burada artık illa böyle kamu hukuku-özel hukuk ayrımı yok. Çünkü onu yaratan sebep galiba ulus devlet anlayışındır ama artık ulus devlet anlayışından küreselleşmeye doğru bir paradigma kayması var, küreselleşiyoruz. Artık ülkeler neredeyse bayraklarını bırakmış, paralarını bırakmış daha üst bir yapılanma, devletler üstü bir yapılanmaların içine girmiş, bölgesel ekonomik entegrasyonların içine girmiş. Üniversitede ders verdiğim konular bu konular, yani ben vergi dersleri vermiyorum, maliye dersleri, kamu maliyesi, maliye politikası ama biraz vergi ile aram iyi değil açıkçası herhalde doymuş olmaktan. Dolayısıyla özel hukuk ve kamu hukuku ayrımını yapmadan ekonomi ve ekonomi hukuku diye bir ayrıma doğru getirmek gerektiğini anlıyorum ve bunu malum geçtiğimiz yüzyılın yarısından sonra Amerika öncülüğünü yapmış, aynı şekilde Kıta Avrupa'sında Almanya öncülüğünü yapmış, Fransa yapmış yani Freiburg Okulu bu işe öncülük eden insanlar. Türkiye'de de Sayın Başkanın dediği gibi Hirsch ve Karayalçın gibi büyük hocalar bu işin bayraktarlığını, öncülüğünü yapmışlar.

Ben buradan çok böyle günün öğleden sonra saatinde, sıcak bir havada konunun teorisini değil de size dokunan tarafına doğru gelmeye çalışıyorum. Hukuk ve ekonomi, ikisinden ekonomi hukuku veya ekonomik hukuk kavramı çıkabiliyor. Bunu ben söylemiyorum, bu interdisciplinary (bilimdalları arası) bir olay olarak artık teorisi var. Artık hukuk fakültelerinde başta Amerika olmak üzere iktisat hocaları var. Ben Gazi Hukuk Fakültesinde 10 yıl ders verdim, maliye derslerini verdim, en fazla çocukların ilgi duyduğu derslerden biriydi, onların anlayabileceği ya da onlara gereken ölçüde anlatmak adına. Ekonomi hukuku, ekonomik hayatın veya ihtiyaçların giderilmesini sağlayan

hukuktur. Ekonomi hukuku, örgütlü ekonomiye özgü bir hukuktur. Ekonomi hukuku, girişimcinin hukukudur. Ekonomi hukuku, kamu ekonomisinin hukukudur. Dar anlamda, geniş anlamda böyle anlamlar yüklenebiliyor. Dolayısıyla bugün günümüzde anayasal ihtisastan bahsediyorsak temelinde ekonomi ve hukuk ilişkisini aramamız lazım. Ekonomik kamu hukukundan, ekonomik ceza hukukundan, ekonomik özel hukuktan bahsediyorsak bu ekonomi ve hukuk ilişkisidir. Ekonomi etkinliği, hukuk ve adaleti öngörür. Tek başına birisi yeterli değildir. Etkin bir yönetim elbette ki adaleti de gerektirir. Dolayısıyla ekonomik hukuk, ekonomi hukuku büyük önem taşıyor.

Şimdi oradan ben doktora tezimi çalışırken çok zorlanmıştım, ekonomik yorum, ekonomik yaklaşım gibi kavramlar üzerinde çok zaman durmuştum. Bir de hem eski hesap uzmanı olarak doktoram bittiğinde de Gelirler Genel Müdürlüğünde Daire Başkanı olarak geçmiş yıl 1985'ten 30 yıl önce dolayısıyla ister istemez mali ekonomik yaklaşım konusu, mali hukukla olan ilintisi üzerinde dikkatle durmaya çalıştım. Sizin açınızdan SMMM veya YMM hiç fark etmiyor, meslek mensupları açısından işin hukuk ve ekonomi tarafı çok önem taşıyor. Haseten istirham ediyorum, sakın ola sadece Maliyenin, Vergi İdaresinin düzenlemeleriyle takılıp kalmayın. Onun ruhuna, felsefesine inemediğin sürece, sentezine varamadığın sürece sonuç almanız zordur. Sadece vergi kanunlarını bilmek değil onun yanında ekonomiyi, iktisadı ve hukuku da özümsemek lazım.

Şimdi ben size bir soru sorayım, hepiniz bu işin uzmanısınız, tam içinden geliyorsunuz. Anayasamızın 73.maddesi diyor ki, verginin kanuniliği ilkesi kanunla konular, kaldırılır, değiştirilir. Tamam, devam ediyor, ikinci fıkra diyor ki 73/2, istisna, muafiyet, indirim ve oranlar konusunda ilgili kanunda alt ve üst sınırları belirlenmek üzere Bakanlar Kurulu yetkilidir. Soruyorum, Katma Değer Vergisi genel oranı kaçtır? %10, doğru değil mi? %10, bazıları %18 diye çıkıyor da ondan. Ama aynı Katma Değer Vergisi Kanunu 28.maddesine gidin, diyor ki, bu oranı %1'e kadar indirmeye ve %40'a kadar arttırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Soruyorum size, burada hukuk mu var, siyaset mi var? Soruyorum! Dolayısıyla efendim ben bunu hasbelkader doçentlik tezimi Siyasalda savunurken beş profesöre karşı bu konu karşıma çıktı, onun için yaşayarak geliyorum, çok net bir konu olarak hatırlıyorum. Gelir Vergisi Kanunu 94.maddesi stopajı %25 olarak öngörmüş, bunu 0'a indirmeye, % 50'ye çıkartmaya Bakanlar Kurulu yetkili. Nedir bunun adı? Yasama yetkisinin yürütmeye

erkinin eline geçmesidir. Doğru mu? Bu ihtiyaçları ben yaşayarak geliyorum. O zaman Gelir İdaresinde daha önceki hesap uzmanlığı ve daha sonraki dönemlerde yönetici olarak yaşayarak, bilerek geliyorum, ama ne zaman ki hukuk diye baktığınızda bunun doğru olmadığı, bunun sürdürülebilir olmadığı sonucu ortaya çıkıyor.

İkinci bir konu, Torba Kanun! Allah aşkına soruyorum; bunun adı torba mıdır, çorba mıdır? Ben, hasbelkader bir yerlerde, şimdi Dünya Gazetesinde yazan birisi olarak bir yerlerde konuşan, yazan, televizyonlarda, sağda solda zaman zaman konuşan biri olarak torbanın içinde kırk tane kanun, yüzlerce madde, binlerce düzenleme neredeyse çıkıyor. Alt tarafı bir tane torba! Böyle bir teknik olur mu? Kanun yapma tekniğini düzeltmek Anayasa veya İç Tüzükle buna norm getirmek varken Torba Kanunlarla işi çorbaya çevirmekle oluyor. İşte bu anlamda hukuk bilmeniz gereken bir husustur. Bu anlamda iktisat, ekonomi mutlaka bilmeniz gereken bir husustur. Bir başka husus; bir terslik, bir sıkıntı, boşluk olduğu zaman derhal kazuistik davranıyor kanun koyucu, burada bunun komisyon başkanlığını yapan insan var özür dileyerek söylüyorum, onun hoşgörüsüne sığınarak söylüyorum, yakın tanıyarak, efendim, bürokrasi hazırlıyor, geliyor hükümetten geçiyor. Bu sistemleri, süreçleri yıllarca, 20 yıl yönetimlerde yaşadım biliyorum. Şimdi burada hemen soruna dönük nokta çözüm aranıyor; genel, soyut, objektif kural yerine somut, sübjektif hüküm getiriliyor. Dolayısıyla o getirilen hüküm bir başka boşluğun yaratılmasına neden oluyor. Düzenleme yaparken, düzeltme yaparken bozmuş oluyoruz. Bu gene hukuk ve iktisat, ekonomi bakışlı hukuk formasyonunun eksikliğidir. Yasallık ilkesi, vergilerin yasallığı, Ceza Kanunu ve Vergi Kanun'ları yasallık ilkesini öngörüyor. Size ben soruyorum, bütün kanunlarda şöyle bir hüküm var mı, yok mu? “Bu konuya ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.” Buyurun bakalım! Ne varsa belirliyor; usulü, esası, şekli, semali ne varsa Maliye Bakanlığı belirliyor. Nerede kaldı verginin yasallığı? Bunu en son çıkan, şimdi buna yeniden yapılandırma deniyor, af kanunları da dahil, oradaki daraltıcı hükümler de dahil. Bunun sonu yok. Yorum kanunun uygulanmasıysa, hukukun uygulanmasıysa metodunuz ne olursa olsun yorumla varılan sonuç ya daraltıcıdır ya genişleticidir. Vergi İdaresinin yaptığı ikincil düzenlemeler Gelir İdaresi başta olmak üzere bu anlamda yorum ve yaklaşımlarla çok ciddi sıkıntılara sebep oluyor.

Tabii bunun tarafı olarak konumunu tam oturtamamış bir mesleğin mensubu sizler açısından bakalım. SMMM, YMM bir bütünün iki parçası olarak bakıyorum. 1989 yılında bu kanun çıktığında da çeşitli rezervleri olan biri olarak söylüyorum, o dönem insanları gayet iyi bilirler, meslek mensuplarına yönelik bir takım düzenlemeler getiriliyor. YMM'lerin en büyük sorunu 3568'in 12.maddesi. Dediğim gibi çok içinde olmadığım halde elime geçen yayınlardan, gördüklerimden sürekli takılınan bir konu. Yetki kullanıyorsunuz sorumluluğunuz olur ama sorumluluğun orantılı olması lazım. Şimdi SMMM'nin sorumluluğu kayıtlara ilişkin sorumluluk, YMM'nin sorumluluğu doğruluğa ilişkin sorumluluk, doğruluk sorumluluğu. Ama bu doğruluğun orantısız bir sorumluluk getirdiğine de yani ekonomik bir olaya bir yorum getiriyorsunuz, bir uygulama getiriyorsunuz YMM olarak, sonra müteselsil ve müşterek sorumluluğuyla hokkanın altına giriyorsunuz. Orada çok ciddi bir sıkıntı ortaya çıkıyor. Ben bu arada geçmişte bir dört yıl da Gümrük Müsteşarlığı yaptım, oradan da gümrük müşavirlerinin konumunu biliyorum. Farkı yok! Onların da Gümrük Kanunu'nun dolaylı temsille ilgili 181, 225, 130. maddelerle ilgili mükellefliği var yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri ile ilgili düzenlemeler. Anlatmaya çalıştığım, sorumluluk objektif ve kusursuz sorumluluk halinde düzenlenmiş suçun sübjektif yönü dikkate alınmamış. Öyle olunca da kuru kuruya bir müeyyide ile yaptırımla karşı karşıya kalmış oluyorsunuz. Halbuki kusursuz sorumluluk halinin iki tane gerekçesi var, hukukçular çok daha iyi bilir; biri zayıfın korunması, ikincisi adaletin sağlanması. Maliye zayıf mı? Yok! Niye o zaman böyle bir objektif kriter getirmeye çalışıyor kusursuz sorumlulukla ilgili olarak?

Ben bu çerçevede meslek mensuplarını; SMMM, YMM'lere bazı konularda yine meslek mensuplarına yönelik bazı değerlendirmelerimi maddeler halinde sıralayarak noktalamak istiyorum. Ben bu etapta duruyorum, az sonra sizlere dönüş yapacağım.

Ahmet İYİMAYA

Moderatör

- Bir usul hilesi yapmadım, öyle bir şey yok aman ha! 20 dakikamı kullanmadım, böyle diyalektiğin sağlıklı işlemesi için arada bir 3 dakika kullanmak istiyorum. Tabii Hocamız, hukukun ve Türk hukukunun çok zayıf olduğu bir konuda uzmanlık yapmış. Hukuk aslında, yaşayan hukuk, canlı hukuk yorum hukukudur. Türkiye’de o noktada büyük boşluk var, benim de en fazla meşgul olduğum alan o. Şimdi bu torba kanun, çorba kanun meselesi: Arkadaşlar bakın, sorunlara slogansı yaklaşmak başka sorunun tabiatından hareketle yaklaşmak başka. Bizim İç Tüzüğümüz 1973 yılında iki partili bir parlamento düzenine göre düzenlenmiş. Şu anda üç ve dört partiye varması halinde kanunların madde müzakereleri yoluyla parlamentodan çıkartmanız imkansız. Ben bu konuya altı ayımı harcadım, mukayeseli bir inceleme yaptım, Türkiye Barolar Birliğinde bu incelemem yayınlandı, “Siyaset Kurumunun Ortak Günahı: Yasama Reformu” adı altında. Burada paradigma değişmiştir, paradigma nedir? Paradigma şu olmalıdır; hukuk komisyonlarda üretilir, müzakere edilir, dönüştürülür. Genel Kurulda sadece siyasal müzakereler yapılır. Madde müzakeresi var, niye fıkra müzakeresi yok? Niye bölüm müzakeresi yok? Bütün mesele dünyadaki gelişmeler de öyle, mecbur kalıyorsunuz, bir maddeye iki saat harcamak zorunda olursanız Ticaret Kanunu bir senede çıkartmak mümkün değil. Uzlaşma, kutuplaşmalı yapılarında uzlaşmayı temin etmeniz mümkün değil. Tabii karmaşık bir sorun, ben torba kanun düzenlemesinin bir hukuk cinayeti olduğunu düşünüyorum ama mevcut işleyiş içerisinde bunun Anayasamızın 88.maddesinde paradigma dönüşümün yapılması, komisyonda sürekli olarak çalışma, sürekli olarak müzakere, Genel Kurulda partiler 2 saat, 3 saat konuşsun. Öyle bir zaruret doğdu ki maddeye müdahale edildi. Dört Grup Başkan Vekili anlaşıyor, bu kanun böyle oldu! Değil! Sonra ticaret hukuku, Nevzat Hocam çok iyi bilir, ticaret hukuku tamam, bir yönüyle kurucu aklın inşa ettiği bir hukuktur ama çoğu yönüyle de ticari hayatın kendisinin zorladığı ve geliştirdiği bir hukuktur. Ben Hocama yaklaşımlarından dolayı teşekkür ediyorum, bir de delegasyona da Hocam değinecek değil m, Anayasa’nın 7.maddesine aykırılık, 73.madde gizli delegasyon ama diğer hocalarımın hakkını yemeyeyim diye bu konuda sükutu tercih ediyorum. Evet, Hocam buyursunlar. Muhterem Hocam, Korkut Özkorkut. Buyurun Hocam.

Ülkemizde Muhasebe Mesleğini İlgilendiren Hukuki Düzenlemeler ve Son Gelişmeler

Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT

- Sayın Başkan teşekkür ederim. Sayın Genel Başkan, Değerli Oda Başkanları, Basınıımızın Değerli Mensupları, Sevgili Meslektaşlar, sizin karşınızda konuşmak benim için ayrı bir mutluluk ve onur. Fakat Sayın İyimaya da biraz önce değindi, 2006'dan beri bir heyecan içindeydik yani Ticaret Kanunu çıktı çıkacak, Sayın Genel Başkan da değindi fakat öyle bir darbe oldu ki Sayın İyimaya'nın da ifade ettiği gibi 6335 sayılı Kanun bir taş attı birileri kırk akıllı hala çıkaramıyoruz.

Bugünkü konumuz dikkat ederseniz muhasebe hukukundaki son gelişmeler. Bana soracak olursanız yeni bir gelişme var mı? Yeni bir gelişme yok, sürekli geriye gidiyoruz. Ama görev verildiği için tabii ki son gelişmelerin üzerinde duracağım, son gelişmeleri de şöyle bir ufuk turu yaparak elimizde neler var, neler yok bunları dile getirmeye çalışacağım. Çünkü belki okuyanlar var, son yazımda da şunu söylemiştim; beterin beteri var, bekleyin diye. Dolayısıyla bundan sonra başımıza neler gelir ben bir ticaret hukukçusu olarak merakla da bekliyorum artık. Hatta meşhur fıkradaki gibi artık kızmayı bıraktım, sürekli gülmeye ve tabiri caizse dalga geçmeye başladım ne oluyor diye? Çünkü baktığımızda aklın yolu bir demekle maalesef sonuca ulaşamıyoruz.

Bir slaytlar zincirinde ben sunumumu yapacağım ama kısa da sürecek müsaade ederseniz Sayın Başkan. Şimdi baktığımızda tabii Sayın İyimaya dile getirdi, Ünal Tekinalp Hoca ve Yaşar Karayalçın Hocalar her ikisi de muhasebe hukuku ve bilanço hukukunu Türkiye'ye getiren, tanıtan ve yayan insanlar. Onlarla en azından 2006 yılından itibaren Adalet Komisyonunda Ticaret Kanunu çalışmalarında çalışmış biri olarak ayrı bir onur duyduğumu da belirtmek istiyorum. Hâlâ da Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsünde

çalışmalarına devam ediyor olmak ki Yaşar Hoca, Ali Bozer Hoca'nın hiç unutulmayacak inanılmaz katkılarının hâlâ devam ettiği, bizlere ışık tuttukları bir ortamda olmak beni ayrıca mutlu ediyor, bunu da belirtmek istiyorum ki Türkiye'de ilk "Muhasebe Mesleği Nasıl Oluşmalı?" sempozyumunu yapan kurumlardan birisi olması da beni ayrıca memnun ediyor.

Tabii aslında kolay mesele çünkü sizler aslında muhasebecisiniz, ben bir ticaret hukukçusuyum, aslında soru ne? Sorular çok basit; hangi muhasebe, hangi finansal raporlama, hangi finansal tablolar, hangi hukuki düzenleme? Soru kolay! Bilmeyen var mı? Şimdi baktığımızda salonda herkes bunu uyguluyor, Masum Başkan sabah da söyledi, siz muhasebe biliyorsunuz dedi. Hangi muhasebe sorusunu sorarsanız şimdi özellikle tereciler bakımından sıkıntıya gireceksiniz fakat ayrıntıya girdiğinizde cevaplar hiç de kolay değil. En azından bir ticaret hukukçusu olarak baktığımızda zorlanıyorum.

Elimizde neler var? Bir kere ayrı ayrı düzenlemeler var, Meclisimiz sağ olsun çok sıkı çalışıyor, sürekli düzenlemeler çıkıyor. Bir kere Türk Ticaret Kanunu var, ne var? Vergi Usul Kanunu var 61 model. Başka ne var? 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yani Kamu Gözetim Kurumunu kuran düzenleme. Otoriteler farklı; Gümrük Ticaret Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Kamu Gözetim Kurumu. Tabii bu üç kurum arasında baktığımızda aslında cevap bulmamız gereken yetki kimde ya da kimlerin elinde? Dolayısıyla bu yetki nasıl paylaşılmalı? Aslında sizler, özellikle hizmet sektöründe şirketlere faaliyet veren kesimde olduğunuz için şimdi baktığınızda sizden soruyorlar, hangi kuruma göre hareket edeceğiz, neye göre düzenleme yapacağız? Bu soru sorulduğunda aslında cevap basit, devleti bir bütün olarak sektörler karşılarında görmek istiyor ama her kurum farklı ses verirse o zaman herkes belli bir kurumun yanına doğru hamle yapıyor.

Şimdi baktığımızda elimizdeki düzenlemelerin amaçları neler? Çok kısa şöyle üzerinden geçelim. Ticaret Kanunu neyi düzenliyor? Bilanço hukukunu düzenliyor, dolayısıyla muhasebe hukukunu düzenliyor, ticari defterlere ilişkin düzenlemeleri var hatta eski Ticaret Kanunu, o zaman Vergi Kanunu yani Vergi Usul Kanunu dahi yok, 1957 tarihli Kanun'da bakıyorsunuz bilançonun ticari esaslara göre çıkartıldığı hatta açıklık ve doğruluk esasları diyor. Ticari esaslar nedir diye sorduğumuzda genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri olduğunu zaten MEAs (*Multiple-Element Arrangements - Çoklu Unsurlu Anlaş-*

malar) kanundan anlıyoruz. Şimdi genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri dediğimizde gerçekten siz muhasebe yapıyorsunuz, o tarihlerden beri hatta daha öncesinden beri çünkü dünyanın en eski mesleklerinden birisini yaptığınız da ortada. Baktığımızda yeni Ticaret Kanunu neyi söylüyor? Aynı şeyi söylüyor; muhasebe hukukunu ben düzenlerim diyor, ticari defterleri ben düzenlerim diyor. Bakıyoruz, devam ediyoruz, Ticaret Kanunu hatta yeni Ticaret Kanunu bir atf daha yapıyor, ne diyor? Artık yeni uluslararası muhasebe standartları ortaya çıktı, o zaman biz artık uluslararası muhasebe standartlarını referans alan Türkiye Muhasebe Standartlarına göre muhasebe tutmalıyız ve finansal tablolarımızı oluşturmalıyız. Şimdi baktığımızda o zaman çok kolay bir yola giriyoruz gibi geliyor çünkü işin doğrusu muhasebe tekse, finansal tabloların tekliği ilkesi varsa o zaman doğru yola girmemiz lazım. Bakıyoruz Ticaret Kanunu'nun 64. maddenin gerekçesine bir anda dedi ki, muhasebe Vergi Usul Kanunu'na ve vergi mevzuatına göre tutulmaz, muhasebe vergi için tutulmaz, UFRS zorunludur dedi. Ama bunun vergi ödemeyeceğiz anlamına da gelmeyeceğini hep dile getirdik, vergi bundan verilerini alır, ona göre de sonuçlarını çıkartır diyen bir gerekçe. Fakat bu gerekçe hepimizin de bildiği gibi maalesef çok rahatsız edici bulundu. Vergi Usul Kanunu'na bakıyoruz bir başka düzenleme, neyi düzenliyor? Onda da ticari defterler var, onda da muhasebe hukukuna yer verildi, onda da Maliye Bakanlığı'nın yetkileri düzenlenmiş. Bütün yetkiler de Maliye Bakanlığı'nın elinde, hatta nereden anlıyoruz? Maliye Bakanlığının yetkisini düzenleyen 175. madde Vergi Usul Kanunu ve mükerrer 257 bütün yetkinin Maliye Bakanlığı elinde toplandığını açıkça bize söylüyor; Tek Düzen Hesap Planını çıkartmak, muhasebe ilkelerini belirlemek hepsi Maliye Bakanlığı'nın uhdesinde. Ticaret Kanunu açısından baktığımızda peki, bu yeniliği nasıl ortaya koyacaktık? Çünkü sabah da dile getirildi, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğ, 1992 yılında çıkartılıyor olması ile birlikte aslında Türkiye yepyeni bir yola girdi ve bu yolda muhasebe önemli bir aşama kazandı. Bir düzenlemede Maliye Bakanlığının ortaya çıkarttığı gerçekten bu tebliğler silsilesi oldu. Masum Başkanın sabah dediği çok doğru, mali tablo ilkelerine baktığımızda uluslararası standartları referans alan bir yaklaşım yani eski Ticaret Kanunu ve hatta yeni Ticaret Kanunu, bu yeni çevrilen standartlar dahil uluslararası standartların tamamen uygulanması gereken bir mantığı ve yaklaşımı ortaya koyan bir anlayış içerisindeydi. Düzenlemenin kapsamı, vergilerle ilişkileri hepsine baktığımızda Muhasebe Standartları Uygulama Tebliği aslında bunlara ilişkin yaklaşımları sunuyor.

Sonra biliyorsunuz Avrupa Birliği düzenlemelerine uyma çerçevesinde Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu kuruldu. Baktık, yani Sarbanes Oxley'den gelen bu kurum yani 2001 menşeli bu kurum üç yetkiyi aldı uhdesine. Neyi aldı? Bir, muhasebe standartlarını belirleme, iki, bağımsız denetim standartlarını belirleme, üç, kamu gözetimi yetkilerini kullanma. Şimdi baktığımızda bütün bu birbirinden farklı sistemler arasında veya düzenlemeler arasında hangi kurum, hangi uygulama, hangi düzenleme sorusunu sorduğumuzda bir anda karşımıza kilit bir düzenleme çıktı, o da Ticaret Kanunu'na 6335 sayılı Kanun'la konulmuş olan 64. maddenin 5.fıkrası. Ne dedi? Maliyenin bütün düzenlemelerini, Vergi Usul Kanunu düzenlemelerini birinci sıraya geçiren, esas alan hatta ben buna biliyorsunuz Ticaret Kanunu'nun kalbine saplanmış hançer diyorum, eski Ticaret Kanunu'nda yoktu böyle bir düzenleme ama yeni Ticaret Kanunu ruhuna, felsefesine tamamen dokunan bir yaklaşım bu şekilde karşımıza çıkmış oldu. Dolayısıyla en baştan tespitimizi yapalım, maalesef bu konuların hepsinde Maliye Bakanlığı birinci derecede yetkili. Dolayısıyla Maliye Bakanlığının ötesinde bir düzenleme yapmanız şu an için mümkün değil. Ama devam edelim, neler söyleyebiliriz? Çünkü Ticaret Kanunu'nda düzenlemelere göre çeşitli yetkiler dağıtılmış, mesela Ticaret Kanunu 88.maddesinde Kamu Gözetim Kurumuna yetkiler verildiğini görüyoruz, muhasebe standartlarını belirleme hatta onun belirlediği standartlara göre tüm tacirlerin standart uygulamasından bahsediliyor. Türkiye'de neyi söylüyoruz? Muhasebe standardı uygulama zorunluluğu olanları belirleme yetkisi de Kamu Gözetim Kurumundadır diyoruz.

Sonra baktığımızda bağımsız denetim; öyle bir aşamaya geldi ki bağımsız denetim de, Ticaret Kanunu tüm sermaye şirketlerinde bağımsız denetim uygulamasını savunurken bir anda sadece Bakanlar Kurulunun belirlediği şirketlerde bağımsız denetimin kabul edildiği bir ortama geldik. Hatta Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bunu tespit ederek şöyle bir teklifte bulundu, o zaman diğer denetimsiz kalan anonim şirketlere ne yapalım? Bunlara da denetim getirelim denildi ve bir 5. fıkra eklendi maddeye, bunu da biliyoruz. Değişik olan ne var? Vergi Usul Kanunu Maliye Bakanlığı yetkisi biraz önce dediğim gibi 175'nci maddede topladı, Kamu Gözetim Kurulu 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9. maddesinde Kurulun tüm yetkilerini saydı fakat sonuca vardığımızda demek ki yetkili olan Maliye Bakanlığı. Yani sonuçta bütün bu

tartışmalardan, düzenleme çabalarından çıkan sonuç Maliye Bakanlığının yetkiyi alması.

O zaman bazı soruları sormamız lazım. Hangi muhasebe? Çünkü neden? Bugün işletmelerimiz Maliye Bakanlığının Vergi Usul Kanunu'nun değerlendirme hükümleri çerçevesinde çıkarttığı sonuçlar çerçevesinde hareket ediyor. Ne yapıyor? Vergi odaklı bir muhasebe tutuyor. Sermaye Piyasası Kurulunda bile yani bugün borsa şirketi dediğimiz hatta içinde yabancı sermayenin olduğu şirketler açısından dahi neyi görüyoruz? Vergi odaklı muhasebeye göre çıkarılmış bir değerlendirme, finansal tablolar. Ancak sonra bir revize ile bunu düzelterek tüm dünyaya yayınlanacak finansal tablolara ulaşabiliyoruz. Sermaye piyasası bile sorduğumuzda hangi kar, hangi finansal tablo, hangi bilanço dediğimizde cevap çok karışık! Çünkü Sermaye Piyasası Kurulu bile cesaret edemiyor, diyor ki, kar tebliğinde işte kârın oranları, çıkarılma esasları, tespit esasları fakat Sermaye Piyasası bir karar alıyor ve kararında diyor ki, ben Kar Dağıtım Rehberi hazırladım, o rehber bakacaksınız, o rehber ne diyorsa ona göre kâr dağıtımını yapacaksınız. Kar Dağıtım Rehberine bakıyoruz, bir pozitif hukuk düzenlemesi mi? Diyor ki, yasal olan düzenleme, parantez içinde Vergi Usul Kanunu'na göre hazırlanmış finansal tablolar, mali tablolara kar neyse ancak onu dağıtabiliriz. Yani standartlara göre çıkan karın yüksek olması dağıtılacağı anlamına gelmiyor Türkiye'de borsada bile. Sabah dile getirildi, hani bizim 2023'te 1.000 borsa şirketi hayalimiz vardı, 600 küsur halka açık şirket bugün 500 küsurlara düştü. Borsa şirketlerimiz duruyor, diğer halka açık şirketler tedricen azalıyor. Biz yukarı çıkmamız gerekirken sürekli sayıda aşağı giden bir yaklaşım içerisindeyiz. O zaman sormamız lazım muhasebenin tutulması bakımından, finansal tabloların tekliği ilkesi gerçekten bir ilke mi? Bilanço tek midir? Bugün geldiğimiz noktada Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin bu yaklaşımı ki standartlarda da böyle olmasına rağmen hepimizi inanılmaz aslında konumuz dışı tamamen kurumlar arası bir yetki mücadelesine döndüren bir noktaya getiriyor.

Benim üzerinde durmak istediğim bir konu var, tabii yeni gelişmeler olduğuna göre konumuz; Kamu Gözetim Kurumunun bu konudaki bir kararını dikkatinize sunmak istiyorum, aslında hepiniz bunu biliyorsunuz. Bu da Türkiye'de muhasebe standartları uygulama açısından Kurumun yaklaşımı, Kamu Gözetim Kurumunun yaklaşımı. Baktığımızda eski kararında ne diyordu? Türkiye Muhasebe Standartlarını ancak bağımsız denetime tabi olan şirketler uygular.

Yani bağımsız denetimde muhasebe standartları uygulama arasındaki uyumu bir arada tutuyordu. Fakat sonra bir baktık, iki yıl sonra, öyle bir karar aldı ki Kamu Gözetim Kurumu, bağımsız denetime tabi olan şirketlerin bir kısmı artık muhasebe standartları uygulamak zorunda değil. Şimdi hatta dayanamadı Mart ayında da bir de basın duyurusu hazırladı Kamu Gözetim otoritesi. Basın duyurusuna baktığımızda da bu bağı koparmasının nedeni ki burada bir ekli liste yayınladı, ekli listeye baktığımızda çoğu da kamu yararını ilgilendiren kurumlar; mesela, sizler de benden daha iyi tespit edebilirsiniz, artık bağımsız denetime tabi olan mesela bir inşaat şirketi muhasebe standardı hazırlamak zorunda değil veya bir enerji şirketi hazırlamak zorunda değil. Peki bağımsız denetçi hangi finansal tabloya bakacak? Vergi odaklı hazırlanmış bir finansal tablodan nasıl bağımsız denetim raporu yazacak? Dolayısıyla geldiğimiz noktada aslında yavaş yavaş tamamen kendimizi kandıran bir noktaya gelmiş bulunuyoruz.

Şimdi o kadar da ilginç ki, artık öyle bir hale geldi Ticaret Kanunu'na göre Kamu Gözetim otoritesi bir de şu değerlendirmeyi yaptı, artık istiyorsanız muhasebe standardı tutmak zorunda olmayanlardan iseniz isterseniz muhasebe standardına göre finansal tablo hazırlayabilirsiniz diyor. Hatta bu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine ilişkin finansal tablo hazırlama zorunluluğunu da size getirmez. Şimdi durun bir dakika, o zaman benim vergi yasalarından doğan yükümlülüğüm ne oluyor? Yani bu Maliye Bakanlığının benim şirketimi, işletmemi incelemeyeceği sonucunu çıkartıyor mu? Hayır, çıkartmıyor. Maalesef başta tespit ettiğimiz noktaya geliyoruz. Bu konuda tek yetkili otorite kimi görüyoruz? Maliye Bakanlığı'nı. O zaman bana göre sorgulamamız gereken, Maliye Bakanlığının muhasebe konusundaki yetkisinin devam etmesini halihazırda istiyor muyuz, istemiyor muyuz? Buna hala olumlu bakacak mıyız, bakmayacak mıyız?

Bu açıdan baktığımızda sanıyorum son söz onu söylemek lazım, artık bir değerlendirme değil ama bir yaklaşım, çünkü bugün geldiğimiz noktada yıllardır söylemeye çalıştığımız hususların çoğunun artık bir sorun olarak dile getirilmediğini görmekteyiz. O zaman ben artık başa döndüm, aslında biz bir sorunu mu konuşuyoruz yoksa olağanı kabul edip kendi yaşantımıza devam edelim mi ve bu şekilde yaklaşalım mı diye değerlendirmek istiyorum. Şimdi baktığımızda artık bundan sonra, hani başta da dedim beterin beteri var, izlemekten başka yapacak bir şeyimiz kalmıyor. Çünkü aklı kullandık, görüşleri-

mizi sunduk, tartıştıktık, yıllarca bunu kamuoyu önünde yaptık fakat geldiğimiz nokta maalesef bir yenilik olarak nitelendirilebilecek düzeyde ve yaklaşımda değil.

Ben soru olursa daha da konuyu ağar değerlendiririm, bu aşamada çok teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için. Saygılar sunuyorum.

Ahmet İYİMAYA
Moderatör

- Çok teşekkür ediyoruz Hocam. şu kesin; Kamu Gözetim Kurumunun yetkilerinin paylaşımsız ve monopol nitelikte olması gerekir. Çeşitli başlar arasında bu yetkinin paylaşımı hem hukuk güvenliği, hem işletme rasyonalitesi ve hem de mali zaruretle de bağdaşmaz. Hocamız çok yetkin şekilde ortaya koydu, çok teşekkür ediyorum.

Son konuşmacımız Ali iekli Bey. Buyurun Ali Bey.

Yoğun ve Sürekli Değişen Düzenlemelerin Mesleki Gelişim ve Yeniliklere Etkileri

Ali ÇİÇEKLİ

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

- İzninizle küçük bir açıklama yapayım, gerçekten çok teşekkürler söz verdiğiniz için. Şimdi efendim, öncelikle değerli meslektaşlarım, değerli üstatlarım var, bu kadar değerli katılımcılar, bu kadar değerli konuşmacılardan sonra konuşma fırsatı elde ettiğim için çok mutluyum kendi adıma. Elinizdeki programda Hüseyin Gürer ismini göreceksiniz, kendisi Deloitte Türkiye'nin CEO'sudur, ailevi bir sağlık nedeniyle katılamadı ve herkese özürlerini bildirmemi özellikle rica etti. Ben kimim? Benim ismim Ali Çiçekli, ben Deloitte Türkiye'nin bağımsız denetim ortakla-

rındanım. 17'inci yılım Deloitte, bunun 2,5 yılında Amerika Deloitte Boston ofisinde çalıştım.

Korkut Hocam, Sayın İyimaya değerli üstadlarım o kadar güzel bir konuşma yaptılar ki bana söyleyecek çok fazla söz kalmadı. Ancak Korkut Hocamın söylediklerini tamamlayacak şekilde uygulamanın içinden gelen birisi olarak bağımsız denetim sektörüne, bağımsız denetim uygulamasına Korkut Hocamın söylediklerinin etkilerini size kısaca aktarmak istiyorum. Sizi çok slaytlar içinde boğmayacağım ama gerçekten Korkut Hoca'dan öyle paslar aldım ki ticaret hayatına, ülkenin ekonomisine bu özellikle Türk Ticaret Kanunu'nun ilk halindeki 6335 sayılı Kanun'la yapılan değişikliklerin gereği dışında etkilerini sanırım biraz daha elle tutulur hale getirebileceğimi düşünüyorum.

Şimdi Sevgili Korkut Hocam şundan bahsetti, TFRS uygulamasının bağımsız denetime tabi olan şirketler açısından bile artık seçimlik hale getirildiğini ve biz bu uygulamayı eğer istersek Muhasebe Sistemi Uygulamaları Genel Tebliği uyarınca yapabileceğimizi söyledi. Şimdi efendim, şu ekranda gördü-

ğünüz dünya haritası, en güncel durumu TFRS açısından gösteren bir haritadır. Buraya gelmeden önce ICP (*Insurance Core Principles - Sigortacılık Temel İlkeleri*)'nin web sitesinden indirdim. Şuradaki açık mavi ile gördüğünüz ülkeler TFRS uygulamasını zorunlu kılan ya da TFRS finansal tablo yayınlamaya izin veren ülkelerdir. Koyu mavi ile gördüğünüz ülkeler de, dikkat ederseniz Amerika Birleşik Devletleri de bunun içerisinde kendi muhasebe standartlarını TFRS, UFRS ile uyumlu hale getirmeye çalışan, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıyla uyumlu hale getirmeye çalışan ülkeleri göstermektedir. Dikkat ederseniz TFRS ile UFRS'yi bazen karıştırıyorum, TFRS, Türkiye Finansal Raporlama Standartları benim de içerisinde olduğum bir çevirmen ekip tarafından birebir çevrildi. UFRS'nin birebir çevirisi bizim TFRS'miz haline getirildi. Dolayısıyla baktığımız zaman şu anda bu ne anlama geliyor? Siz gayet iyi gözlemliyorsunuz, eğer bir şirket global anlamda ucuz finansman kaynaklarına ulaşmak, uluslararası finans piyasalarına entegre olmak zorundaysa uluslararası anlamda geçerliliği olan bir finansal tabloyu şeffaf bir biçimde zamanında ortaya koymak zorunda. Dolayısıyla gerçekten baktığımız zaman TFRS kendisini bir zorunluluk olarak karşınıza çıkartıyor, dayatıyor. Şimdi neden böyle bir şey söylüyorum? Paranın sahibi kendi anladığı dilde bu finansal tabloyu görmek istiyor. Benim Delloitte'nin içerisindeki görevlerimden bir tanesi de Çukurova Bölge Sorumlusuyum bağımsız denetim anlamında. KOBİ segmentiyle, aile şirketi ile çok fazla çalışan bir bağımsız denetçiyim. Baktığınız zaman şirketlerin finansal tablolarına gerçekten pasifte dolar bazında borçlanma, öz kaynaklar genel olarak zayıf ve borçlanmaya yönelik bir strateji. Aktifine baktığınız zaman da ya TL alacaklar ya da Avrupa'ya ihracatla Euro. Dolayısıyla özellikle şu an içinden geçtiğimiz dönemde olduğu gibi dolar kurunun güçlendiği dönemlerde firmaların bir de üzerine finansman yükünü pahalı bulmaları durumunda ayakta kalmaları çok çok güç. Dolayısıyla biz özellikle uluslararası anlamda yabancı yatırımcıları, yabancı bankaları ülkemize yabancı sermayeyi daha fazla çekmek istiyorsak Korkut Hocamın da bahsettiği TFRS uygulaması bir zorunluluk ve bu ülkenin faydasına olduğunu ben kanımca düşünüyorum.

Şimdi geçmeden önce Muhasebe Uygulamaları Genel Tebliğden bir cümle ile bahsetmek istiyorum. Şu anda denetim firmalarında işe giren arkadaşlarımız 1993 doğumlu. Dolayısıyla bizim opsiyon olarak ticaret hayatının önüne koyduğu Muhasebe Sistemi Uygulamaları Genel Tebliği Muhasebe Standartları

Seti bizde çalışan arkadaşların çoğundan daha yaşlı. Dolayısıyla bu anlamda baktığınız zaman TFRS ile gerçekten yeterlilik anlamında yatırımcıların ihtiyaçlarına çok yetersiz kalıyor. Ne yapılabilir? Naçizane görüşüm, burada bu kadar değerli üstatlar varken yanışım varsa düzelterek, Muhasebe Sistemi Uygulamaları Genel Tebliği çok geniş yorumlayarak TFRS ile yakınlaştırmak ve Muhasebe Sistemi Uygulamaları Genel Tebliği TFRS'dir diye bir yorumla yaklaşmanın bir çıkış yolu olabileceğini düşünüyorum. Çünkü gerçekten Muhasebe Sistemi Uygulamaları Genel Tebliğinde özellikle karşılık muhasebesi ihtiyari bırakılmış, işte birkaç sayfalık bir tebliğ yetersiz ama geniş olarak TFRS'ye aslında atıfta bulunuyor diye finansal tablolara biraz daha şeffaflık kazandırılabilir.

Değerli Korkut Hocam inşaat sektörünü örnek verdi, ben de peki, bunu yapmazsak ne olur onunla ilgili somut bir örnek vermeye çalışacağım. Teker teker de bu slaytta gördüğünüz rakamları saymayacağım. Şimdi buradaki ilk kolon Vergi Usul Kanunu'na göre düzenlenmiş 31.12.2013 denetimlerinden alınmış bir gerçek örnektir. Ve bu şirket uluslararası finansal ilişkileri yüzünden bankalara vermek üzere bir TFRS denetimi talep edildiği için yaptırmak zorunda kalmış ve tarafımızdan denetlenmiştir. Şimdi sadece kâr-zarara dikkat edin lütfen, Vergi Usul Kanunu'na göre 103 milyon 146 bin lira zarar eden bir firma TFRS açısından baktığınız zaman 65 milyon lira kârlıdır. Şimdi biz bu TFRS'ye uygun finansal tablo hazırlarken 27 tane düzeltme yapmışız, 51 adet de sınıflama kaydı yapmışız ki bu finansal tablo özeti uluslararası geçerliliği olan bir muhasebe birimine transfer edilsin ve yabancı kaynak bulabilsin firma. Dolayısıyla Hocamın da bahsettiği ve benim de TFRS uygulaması bu ülkenin faydasınadır demek noktası tamamen buradaki reel örneklerden gösteriliyor. Siz şimdi Genel Kurula gidiyorsunuz, diyorsunuz ki firmanın menfaat sahiplerine ben 103 milyon lira zarar ettim, aslında firma 65 milyon lira kâr etmiş. Bir örnek daha vereyim, tersi de var. Yine kâr rakamına dikkat edelim. VUK'da 21 milyon kâr edilmiş ama aslında böyle bir kâr yok, karşılık muhasebesinde ciddi hatalar yapılmış, aslında gerçekten 15 milyon. Bu 21 milyon lira bahsedilen karı eğer firma dağıtırsa aslında olmayan bir kârı dağıtmış olacak.

Dolayısıyla hani burada gerçekten, biz de bağımsız denetim sektörünün içerisindeki profesyoneller olarak ciddi anlamda zorlanıyoruz. Bu İngilizceye benzetilebilecek TFRS'nin gerçekten ticaret hayatı tarafından öğrenilmesi, bu

muhakeme yeteneğinin öğrenilmesi bu ülkenin faydasıdır. Neden bu ülkenin faydasına? Ben yine bir örnek vermeye çalışayım çok da uzatmayacağım. Ben mesleğim uyarınca KOBİ'lerle çok fazla çalıştığımı da söyledim size, aile şirketleriyle de. Özellikle şirketin hisselerinin belirli bir oranda özel fonlara, yabancı yatırımcılara ya da halka arzı sırasında gerek alıcı tarafına gerekse satıcı tarafına çok fazla danışmanlık yapmış bir bağımsız denetçiyim. Nasıl danışmanlık yapıyorum? İşte finansal tabloları anlatıyorum masanın hangi tarafındaysam diğer tarafa ve burada şirketle birlikte değerlendirmeye çalışıyorum. Bir ülkenin zenginliği nedir ki? Kendi açımızdan bakalım bence ülkedeki üretim araçlarını, firmaların değerlerini üst üste koyalım, buyurun size ülkenizin zenginliği! Önümüzdeki dönemde özellikle aile şirketleri açısından baktığımız zaman, KOBİ'ler açısından baktığımız zaman ciddi anlamda hisse devirleri ve varlığın el değiştireceğini öngörebilirsiniz, bunu siz benden çok daha iyi görüyorsunuzdur. Şimdi gerçekten de böyle bir masaya oturduğunuz zaman bir noktadan sonra, lütfen değerli üstatlarım tabirimi maruz görsünler, bir noktadan sonra artık iş koyun pazarlığına döner. Sizi satın alacak firmayla satacak firmanın birbirine olan güveni, kafanızdaki değeri ne kadar düzgün ifade edebildiğiniz, bu firmanın değerini ve performansının ne kadar doğru bir biçimde masanın üzerine koyabildiğiniz firmanızın satış fiyatını birebir etkiler. Bunu defalarca tecrübe ettim. Dolayısıyla baktığımız zaman uluslararası geçerliliği olan bir dilde ifade edilmemiş bir finansal tablo ve iyi bir doktordan, bir bağımsız denetçiden sağlıklıdır damgası almamış bir finansal tablo seti ile siz firmanızı satmaya ya da işte pazarlamaya ya da daha ucuz finansman kaynağı bulmak üzere Londra'da bir bankayla, Amerika'da bir bankayla pazarlık etmeye başladığımızda geri kalırsınız, rekabette geri kalırsınız. Ama bunun alternatifi nedir? Gerçekten sizin firmanızın gerçek performansını doğru bir şekilde gösterdiğiniz bağımsız denetimden geçmiş, paranın sahibi tarafından alıştırıldığı, anladığı dilde ifade edilmiş bir finansal tablo seti sizin firmanızın değerini arttırır. Bu anlamda gerçekten ülkemizdeki firmaların kurumsallaşması için, şeffaflaşması için ve sonuç olarak kurumsallaşmaksak ne olur, şeffaflaşmazsak ne olur noktasında şirketlerin değerinin artması, piyasada değerinin ve güvenilirliğinin artması dolayısıyla finansman yükünün azalması için gerçekten bu TFRS ve bağımsız denetim uygulamasının hızlı bir biçimde yaygınlaştırılması ve Muhasebe Uygulamaları Genel Tebliğinin çok ciddi anlamda TFRS'ye atıfta bulunacak şekilde en azından bir an önce revize edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Tabii baktığımız zaman bağımsız denetim ne anlamda faydalı oluyor gerçekten? Az önce gösterdiğim örneklere baktığımız zaman, firmanın gerçek performansını menfaat sahiplerinin, şirket paydaşlarının görme hakkı düzenlenmiş, ölçülebilir olmak, zamanında raporlanma, aynı zamanda denetlenen bir firmanın belge ve süreç disiplini anlamında uluslararası standartlarda belge ve süreç disiplini öğrenmiş olması, güvenilir, zamanında kayıtlı bilginin firmanın paydaşlarına, tüm kamuya verilebilmesi, mevzuata uygunluk, eğitim gibi birçok alanda, çok uzatmayacağım sayısız faydası bulunmakta ve gerçekten de bu şirket değerini etkiliyor.

Bizler açısından, ben de bir mali müşavirim, serbest muhasebeci mali müşavirim. Aynı zamanda Amerika'da da mali müşavirlik yapma yetkim var, o farkları da gördüğümüz zaman gerçekten Türkiye'de ciddi anlamda gidecek yolumuz olduğunu düşünüyorum. Şimdi tabii şu en son uygulama ile siz benden daha yakından takip ediyorsunuzdur, aktif toplamı 50 milyon, hasılatı 100 milyon, çalışan sayısı ise 200 kriterlerinden bu üçünden herhangi iki tanesini iki yıl üst üste sağlayan firmalar 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren bağımsız denetimin kapsamında. Tabii baktığınız zaman hala 95 bin adet anonim şirketten bahsediyorduk ki burada ben sağlıklı bilgi anlamında, mertebe seviyesinde konuşuyoruz ama tam şu kadar anonim şirket var demek gerçekten, en azından ben ulaşamadım bu bilgiye. Hâlâ bu eşiklerde dahi firmaların uygunluk seviyesinin gerçekten yeterli olmadığını, doğru muhasebe tutmakta zorlandığını gözlemliyoruz. Bu bağımsız denetim anlamında sıkılaştıran regülasyon, Kamu Gözetimi Kurumu, Sermaye Piyasası Kurumu denetçiler üzerinde çok ciddi anlamda bir baskı oluşturuyor. Örneğin ben bir denetim partneri olarak gerçekten hele yeni Ticaret Kanunu'ndan sonra imza atarken çok daha dikkatli, çok daha titiz davranıyorum. Özellikle Sermaye Piyasası Kurulu şirketlerinde iki kere düşünüyoruz, üç kere düşünüyoruz. Dolayısıyla bu anlamda sıkılaştıran regülasyonun denetimin kalitesi anlamında kalitesini çok ileri götürdüğünü düşünmemekle birlikte biraz daha titiz davranmaya yönlendirdiğini düşünüyorum. Tabii bir yandan baktığınız zaman bağımsız denetim sektöründe de çok ciddi anlamda Türk Ticaret Kanunu bağımsız denetçilere biz mali müşavirlere çok ciddi anlamda sorumluluklar yüklüyor. Kanun'un 554 ve 553. maddelerini siz de benim kadar iyi biliyorsunuz. Şirketin denetçisi şirketin ortaklarına ve alacaklarına karşı sorumludur. Pekala, bizim yazdığımız denetim raporları sonucunda hatalı ya da hileli olması sonucunda çok ciddi anlamda

denetçinin de peşinden gelinebilecek yasal anlamda mevzuat yeterlidir. Kamu Gözetimi Kurumu gerçekten, bazı konuları düzenledi. Kamu Gözetimi Kurumu yurtdışında çalıştığımdan bahsettim ya bir dönem, orada PCAOB (*The Public Company Accounting Oversight Board - Halka Açık Şirketler Muha-sebe Gözetimi Kurulu*) denilen bir kurumun Türkiye'deki kopyalanmış biçimi aslında. Şimdi PCAOB bir de Amerika'nın ICC (*International Chamber of Commerce-Uluslararası Ticaret Odası*)'sine yani, SPK'sına bağlı bir kurum. Ve ben yurtdışında çalışırken yönetim, benim müdürüm olan kıdemli müdür olan kişiyi transfer etti. Ve şu şekilde çalışıyor, gidiyor diyor ki, sen git, işte Deloitte'nin San Francisco ofisini denetle. Bu vatandaş da başka bir bağımsız denetim firmasında yıllarca bu işi yapmış, direktörlük ya da ortaklık seviyesine gelmiş bir insan. Dolayısıyla baktığımız zaman gerçekten bu denetim mesleğin içinden yetişmiş kişiler tarafından yapılan ve tamamen bağımsız bir kurum. Nasıl finanse ediliyor? Halka açık firmalar cirosunun belirli bir katsayısını bir çanağın içine atıyorlar, orada biriken paradan finanse ediliyor. Dolayısıyla bu anlamda KGK, bağımsız denetimle ilgili bir takım düzenlemeler çıkarttı ama bu denetim konusunda meslek mensuplarından bağımsız denetim firmaları içinden gelen kişileri istihdam edebilir, bu bir iyileştirme verisi olabilir. Bir konuda gerçekten KGK ve SPK düzenlemeleri yapıyorlar ama bu fiyat rekabetinin önüne geçilmediği sürece özellikle bağımsız denetim sektöründeki bu fiyat rekabeti fiyatları her geçen gün daha da geriye çektiği için biz denetçiler birbirimizle haksız rekabet yapmaya devam ettiğimiz sürece piyasa da belli, işin kalitesinin ileri gitmesi mümkün değil. Benim şahsi görüşüm, belki benim meslektaşlarım, bağımsız denetçilerden kızacaklar olabilecektir. Ben bağımsız denetimin bir kamu sektörü hizmeti olması gerektiğini düşün-enlerdenim. Şimdi bu apayrı bir tartışma ama siz bu açıdan baktığınız zaman eğer belli bir kaliteyi hedefliyorsanız o zaman bunu gerçekten finanse etmeniz gerekiyor ki bu yatırım anlamında, denetimi layıkıyla yapabilecek kaliteli insan kaynağını yetiştirebilin.

Peki, bakalım kayıt dışı ekonomi, gerçekten çok ciddi anlamda bağımsız denetim firmalarının başına bela olan bir durum, denetleyecek firma bulmakta zorlanıyorsunuz. Kayıt dışı ekonomiyi siz kayıt altına almadığınızda ya da bir satış işleminde benim bir yazsal nizamım var ama bunun yanısıra bir de ikinci defterim var, bu kadar satış var dediğinizde nasıl satacaksınız bu firmayı, nasıl finans sağlayacaksınız? Bu da bir tercihtir, kayıt altına aldığınız zaman

her şeyi vergi yükü gelecek, SSK yükü gelecek vesaire orada bir rekabetçi olma, olmama durumu da söz konusu ama baktığınızda net, bu benim kişisel görüşüm, TFRS uygulaması, işte kayıt dışı ekonominin kayıt içine alınması, bağımsız denetim uygulamasının yaygınlaştırılması bu ülkenin ticaret hayatına değer katacak, maliyetlerini aşağıya çekecek, daha rekabetçi olacak bazı uygulamalardır.

Eğer soru olursa ben yanıtlamaya hazırım, söz verdiğiniz için çok teşekkür ederim efendim.

Ahmet İYİMAYA **Moderatör**

- Tabii arkadaşlar, okyanus derinliğinde ve genişliğinde bilginiz varsa iki maşrapayla, üç maşrapayla yetinmiyorsunuz, hocalar da maşallah öyle. Aslında Başkanım gelecek dönemlerde gerçekten bu gibi kompleks ve çok boyutlu sorulara zannediyorum daha fazla zaman ayırmak lazım. Nevzat Hoca 5 dakikalık bir süre istemişti, bilhassa arz etmek istiyorlar. Buyursunlar Hocam.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU **Yeminli Mali Müşavir**

- Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Ben şimdi meslek camiasına yönelik olarak birkaç hususun altını çiziyim.

Ggeçenlerde Ankara YMM Odası tarafından bir yayın geldi, orada bakma imkanı buldum. Meslek mensuplarının sayısının 100 bine dayandığını gördüm. Çok ciddi bir sayı yani bu 90-100 bin akıl almaz bir sayı! 10-15 gün önce uçakta beraber olduğum KGK Başkanı Seyit Ahmet ile konuştuğumda oradan da binlerce meslektaş. Şimdi ben masanın bu tarafındayım, özel sektördeyim, oradan da size söyleyeyim. Bu garabeti özel sektör anlamıyor. Bir defa tam tasdik diyoruz, size tekrar bir soru soruyorum, ne olur yanlış anlamayın. Benim içinde bulunduğum grup hem tam tasdiğe bağlı hem de bağımsız denetime tabi şirketleri olan bir grubun içindeyim, vergiyle ilgim yok ben üst düzey yönetim işlerindeyim. Tam tasdik kamu adına incelenmiş olduğunu gösterir değil mi? Basit tanımla ifade etmeye çalışıyorum. Peki, Maliye Bakanlığı ta-

rafından bu dikkate alınıyor mu? Hiçbir şekilde alınmıyor! Peki, o zaman olay niye tam tasdik? Batı'da var mı böyle bir garabet? Ali Bey de bu işin tam dibindeydim diyor, dört büyüklerden birinin içinde olan yurtdışı tecrübesi olan bir arkadaşımız. Orada YMM konumundaki meslek mensubunun esas misyonunu hissedar hukukunu korumaktır. Bizde, çok özür diliyorum teşbihte hata olmaz, ne deve ne kuş! Yani Maliye adına inceleme yetkiniz var, karşıt inceleme yapıyorsunuz, aynı şey gümrük müşavirlerinde de var. İstedığınız yere kadar 5-6 kademe inip naylon fatura konusunda hassasiyetini ortaya koyanlar olduğunu duyuyorum, bunların tabii objektif normları da yok, sıkıntılı bir konu. Tekraren söylüyorum; tam tasdik eğer sadece böyle İhale Kurumu için, EPDK için, birkaç yer için işe yarayan bir konu olmadıktan sonra Maliye açısından ne rolü var? Hiçbir rolü yok, hiçbir fonksiyonu yok. Maliye bunu kullanmadıktan sonra hiçbir önemi yok. Çünkü birisi denetim yapan yer başka bir şey, normları koyan idare başka bir şey. Askersiz komutanların olduğu idare ilk defa var. Ben böyle bir yapı görmedim. Ben bu Gelirler Genel Müdürlüğünde görev de yaptım, başında bulundum. Denetimsiz ordusu olmayan bir yönetim olur mu? Merkez vergi dairesine dönen bir yapı olur mu? Yani anlatmaya çalıştığım konular gerçeklerdir. Oralardan çıktuktan sonra daha iyi görünüyor bazı durumlar, onun altını çizmeye çalışıyorum. Şirketler açısından bu çok ciddi bir mali yük; SMMM'ye para ödüyorsun, YMM'ye para ödüyorsun, bağımsız denetime para ödüyorsun, yüz binlerce lira para ödüyorsunuz. Sonuç? Hiçbir katkısı yok, hiçbir faydası yok. Ben yeni bir incelemeden bahsedeyim, maliyeciler her sene mutlaka şirketlerinize bir şekilde uğruyor, çok şükür sabıkasız düzgün bir yapı var. Türkiye standardı içinde Meslek derneğine ödediğiniz aidattan kanunen kabul edilmeyen gider olarak ceza yiyorsunuz ve yüz milyonlarla ifade edilen cirosu olan bir şirket 12 bin liradan dolayı eleştiri alıyor, git uzlaşmada hallet diyor. Bunlar rahatsız ediyor, dokunuyor. Bir de mükellef hukuku açısından baksanız var ya! Onun için konumunuz giderek aşağıya düşüyor, bağışlayın. Ben bu işin bu tarafını da çok iyi görüyorum. Niye yanında değilsiniz bir hekim gibi, bir avukat gibi? 24 saat işadamının yanında olması gereken siz olmalısınız. Sadece düzeltmeleri yetiştirmeye çalışan, hızlı hızlı bir an evvel koşturup mevzuata uymaya çalışan bir konumunuz var, yetişmeye çalışıyorsunuz. Yetiştiginizi de söylerseniz yanlış söylersiniz. O mevzuata yettiğini söyleyenin ben sadece elini operim! Bu kadar net söylüyorum.

Efendim, etik kurallar, kurumları etik kurallar oluşturur, nasıl söyleyeyim yaşatır. Böyle bir etik yapıdan gelen biriyim, o kuralları iliklerine kadar yaşamış bir yapıdan gelen biri olarak da söylüyorum. Etik kuralları olmayan bir yapı kalıcı olamaz! Kendini kontrol etmeyen bir yapı kalıcı olamaz! Oyla geldiğin zaman oya mahkum oluyorsun gerekli mesleki cezayı uygulayamıyorsun. Disiplin suçlarını uygulayamıyorsun. Bu mimarlar için de geçerli, muhasebeciler için de geçerli, avukatlar için de geçerli. Burada bir yapıda, terslikler var, zorluklar var, yanlışlıklar var.

Eğitim; hayat boyu gerekli olan bir şey, ilk oryantasyon eğitiminden geliştirme eğitimine kadar meslek içi eğitimin kendine özgü bir takım modelleri var, formatları var. Size söylüyorum; eğitimde açığınız var mı, yok mu? Sadece mesleki anlamda sizi yargılayacak durumda değilim, benim boyumu aşar ama eğitim deyince başka şeyler de söylüyorum; hukuku da, iktisadı da ve sektörleri de katıyorum.

Çok net olarak bir şey söyleyeceğim bir iki konuyla noktalayacağım. Sektörel bilginiz yoksa danışmanlık veya yönlendirme gücünüz zayıf olur. Enerji sektöründeki dev gibi mevzuatı kaç kişi biliyor? Hasbelkader HES'leri olan bir yapının içindeyim, onun için bakıyorum. Turizm, sigorta, finans, inşaat gibi, lojistik gibi sektörlerin kendine özgü yüzlerce, binlerce sayfa mevzuatı var. Onun dilinden anlamazsanız, onun diliyle patronla, iş dünyası ile konuşamazsanız, kavramlarını, kurumlarını bilmiyorsanız değeriniz ona göre ortaya çıkar. Vazgeçilmez olmaktan çıkarsınız. Zaten bağımsız denetim bu konuda yeni trend olarak ortaya çıkmış bir gelişme, herkes görüyor. Dolayısıyla hahsetsen istihdamım şudur, meslek eğitimi önemli, gerekli ama bunun yanına hukuk eğitimini, iktisat eğitimini ve özellikle çalıştığınız sektörlerle ilişkin temel eğitimleri almanız lazım.

Belki son bir tavsiye ile noktalayabilirim, bu mesleği artık tek başına yapmanın devri geçmiştir. Dünyanın trendlerine baktığımız zaman örneğin doktorlar ofis şeklinde, avukatlar ofis şeklinde çalışıyor. İşte arkadaşımız Deloitte'yi temsilen burada, içine girdiğiniz zaman her meslekten, her alandan insanlar olduğunu görürsünüz. Artık tek başınıza üç tane, iki tane, beş tane kayıtlarla, firmalarla ilgili olabilirsiniz ama kalıcı olamazsınız. Yapıların içine girmeniz lazım, markalaşmanız lazım, büyümeniz lazım.

Ben sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, size de hoşgörünüz için teşekkür ediyorum.

Ahmet İYİMAYA

Moderatör

- Değerli arkadaşlar, tabii meslekte markalaşmak önemli, ben de serbest meslek mensubuyum, ilkokul mezunu değilim, dışarıdan bitirdim ortayı, liseyi, üniversiteyi birincilikle. Ve Ankara'da kimsem yoktu Nevzat Bey bilir ve ilk sıralara geldim, meslekte ön sıralara geldim, ondan sonra siyasete intisap ettim. Tecrübem odur ki, bir, seveceksiniz. İki, bileceksiniz. Üç, kurumsallaşacaksınız. Dört, bilgeleşeceksiniz. Ve en sonda da entelektüel temel göreviniz anılarınızı, başınızdaki geçenleri hatırlatacaksınız. Türk entelijansının en büyük kusuru günlük tutmaması, müktesebatını geleceğe aktarmaması. Çok teşekkür ediyorum arkadaşlar, çok sağ olun. Aslında saatlerce bu problemleri tartışabilirdik, deontoloji Nevzat Hoca'nın değindiği etik çok önemli.

Ben biraz sonra bir yayına çıkacağım, acaba Başkanım bundan sonra soru sorma faslını bir arkadaşımız yönetebilir mi? Veya ben sorular için 10 dakika-15 dakika kalabilirim. Ondan sonra Nevzat Hocam devam etsin. Evet, buyurun.

Yahya ARIKAN

İstanbul SMMM Oda Başkanı

- Sayın Başkan teşekkür ediyorum. Şimdi Sayın Saygılıoğlu'nun son cümlelerinden bir katkı sunmak istiyorum, soru da sormayacağım. Şimdi meslek örgütümüzün gündeminde Sayın Genel Başkan sabah açış konuşmasında ifade ettiler, aynen katılıyorum artık bu mesleğin geleceğini bir masa, bir sandalye ile tek başına sürmeyeceğini çok iyi biliyoruz. Ve bununla ilgili o kadar önemli adımlar atıldı ki; işte haksız rekabetle mücadele meslek kararı, hizmet kalitesi meslek kararı gibi çok önemli adımlar atıldı meslek camiamızda. Bir tek engel var ki Sayın Saygılıoğlu çok sevdiğim değerli bir dostumuz, masanın öbür tarafında da bulundular, bir örnek vereceğim. TÜRMOB'da Genel Kurulda kabul edilen meslek camiası kendini geliştirmekle ilgili sürekli zorunlu meslek içi eğitimle ilgili yönetmelik yayınlanmış ve maalesef Maliye

Bakanlığı bir türlü bu yönetmeliği yayınlamıyor. Bu meslek örgütüyle ilgili söyleyeceğim nokta şu, Maliye Bakanlığı önümüzü açsın, bu meslek bir yere varacak. Teşekkür ederim, saygılar sunuyorum.

Ahmet İYİMAYA
Moderatör

- Çok teşekkür ediyorum. Soru değil değerlendirme için teşekkür ediyorum. Nevzat Hocam ben masayı size terk edeyim, delege ediyorum bütün yetkilerimi, siz sohbete devam edin oldu mu efendim? Çok saygılar sunuyorum arkadaşlar, çok sağ olun.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Arkadan bir el kalktı, buyurun efendim.

Bestami ŞİNİK
Muğla SMMM Odası

- Sayın Korkut Hocama bir soru sormak istiyorum. Aynı soruyu daha önce de tevcih etmiştim Muğla'da vermiş oldukları seminerde. Türk Ticaret Kanunu'nun çok uzun süre üzerinde çalışılarak çıkartılmasından sonra kadük hale getirilmesi konusundaki düşüncelerini ifade ettiler ama hâlâ onunla ilgili düzenlemeleri slaytlarınızdan karmakarışık halde izliyoruz. Çünkü 711 maddenin yani Türk Ticaret Kanunu'nun 711.maddesinde hâlâ çekin üzerinde yazılacak vadenin geçersiz olduğuna ilişkin hüküm var. Bir taraftan Cenevre Yeknesak Kanunu kabul ediyoruz, bir taraftan çekler üzerinde yazılı önceden ibraz edilemeyeceğine ilişkin hükümetin tasarrufunu görüyoruz, bir taraftan Türk Ticaret Kanunu 711.maddesinde geçersiz olacağı ifade ediliyor. Sayın Hocam, tabii ki ilim adamı olarak Türkiye'deki kanunların çıkartılması, çıkartılıncaya kadar ki safhalarını çok iyi takip ediyorsunuz. Ben Türkiye dışındaki özellikle gelişmiş ülkeler, Batılı ülkeler ve Amerika'da nasıl bir yol izlendiğini, halkın kanunlara ne derece katkıda bulunduğunu ve bu kadar kolay değiştirilebilir değiştirilemediğini bilgilerinize dayanarak öğrenmek istiyorum. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Dilerseniz soruları alalım, zamanı da efektif şekilde kullanmış oluruz. Evet, buradan bir soru var.

Erol ÇARDAK
Ankara SMMM Odası

- İyi günler. Ben de Korkut Hocama sormak istiyorum. Kanunlar varken kanun hükmünde kararnameyle kanunlar hiçe sayılabilir mi? Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Başka? Evet, başka yok. Hemen Korkut Hoca cevaplarını versin, toplantıyı noktalayalım.

Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT

- Teşekkür ederim Hocam. Bu iki soru da çok önemli, çok şey söylenebilir ama ilkinden hareket edecek olursak, tabii kanunlar kapalı odalar içinde yapılmıyor. Her ne kadar komisyonlar kapalı çalışmalarla bu kanunları yapıyorsa da Türkiye'nin mevcut durumu, nereye doğru çevrilmesi gerektiği, ihtiyaçlar hepsi göz önünde bulunduruluyor. Şunu rahatlıkla söyleyebilirim, ben komisyon toplantılarına en azından Ticaret Kanunu açısından biraz önce de ifade ettiğim gibi 2006 yılından itibaren Meclisteki her oturuma ve alt komisyon-komisyon çalışmalarına ve diğer çalışmalara katılmış biri olarak şunu söyleyebilirim. Hangi sektörden olursa olsun ya da hangi grup ya da kişiden gelirse gelsin bütün görüş, eleştiri ve yaklaşımlar değerlendirme konusu oluyor. Fakat Meclisin çatısı altına gelmiş bir yasada bir süre sonra o yasanın sahibinin Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğunu görüyorsunuz. Bunu hissettiğiniz andan itibaren sizin görüşünüz bir akademisyen görüşünün ötesine geçmiyor. Birileri sahipleniyor ve onlar o düzenlemeye veya tasarıya, taslağa kendi mecranda yol vermeye başlıyor. Tabii ki dediğiniz hani özellikle çekten örnek verdiniz, çek örneği söz konusu olduğunda baktığımızda şunu görü-

yoruz, tabii ki Cenevre Yeknesak Kuralları uygulamada hakimdir ama çekte hapis cezasının kaldırılması ve Çek Kanunu'nun bu son halini almasında dahi kaydi paranın kullanıldığı bir ülkede siz kambiyo senetlerini uygulamayı ortadan kaldırırsanız ki bunun en büyük enstrümanlardan birisi olan çeki de uygulanamaz hale getirirseniz bugün piyasada meydana gelen durumu görüyoruz. Bunların hepsi her ortamda dile getirilmiştir ama tercih en sonunda hani “Yüce Meclisin” deniyor ya, Yüce Meclisin oluyor. Yüce Mecliste tercihi de ortaya koyanlar işte yani teknik konuşuyoruz ama 7 Haziran'da ortaya çıkacak, Yüce Meclisin hangi takdirde bulunacağını halk belirliyor. Dolayısıyla bugün başımıza gelenlerin veya niye böyle dediğimiz soruların cevabı da maa-lesef burada yatıyor. Bizim görevimiz, en azından benim akademik anlayışım- da gerçekleri söylemektir. Biraz önce Konya Oda Başkanı burada dile getirdi Hazreti Pir'den söz etti, “Başkalarının ayıplarını örterken gece gibi ol!” ama bizlere düşen görev mümkün olduğunca gerçekleri dile getirebilmek. Benim akademist anlayışım bunu söyleme gerekliliğini, bu anlamı ifade etmemi zor- runlu kılıyor. Ama bunu yapabiliyor muyuz birincisi bu.

İkincisi, kanun hükmünde kararname, aslında o da bununla bağlantılı. Çün- kü nihayetinde ne söylerseniz söyleyin sonunda hakim olamadığınız, sahip olamadığınız sonuçlarla karşı karşıya kalıyorsunuz, düzenlemelerde de böyle. Çünkü Ticaret Kanunu'nda 6335 sayılı Kanun değişikliği niye çıktı? Sabah aslında sunum yapan hocalarımızın hepsi Türkiye Odalar Borsalar Birliği Üniversitesinin hocaları ama dile getirdiklerine tamamen katılıyorum, Ticaret Kanunu hazırlanırken ve Türkiye'nin ekonomik gelişmeleri, dünyadaki kon- jonktür ve gelişmeler dile getirildi ama TOBB bir örgütlenme olarak kendi üniversitesinin akademisyenlerinin bugün dile getirdiği hususların hiç birini dikkate almadı. TOBB ne yaptı? Anadolu sermayesi dedi, Anadolu serma- yesinden gelen sesi, bağımsız denetim maliyetini kaldırıyorum ben dedi, 4,5 milyar TL'yi siliyorum ben dedi. TÜRMOB Genel Başkanı ben de şahidim, bağımsız denetim maliyetinin yarısına biz Birlik olarak talibiz dedi, karşıla- yacağız dedi. Var mıydı böyle bir bütçesi bilmiyorum TÜRMOB'un ama bunu dile getirdi.

Şimdi geldiğimiz noktada bakıyoruz, ben mesela aklıma geliyor şimdi ver- gi politikasında dedim ki, beş yıl sıfır vergi alalım, yeter ki sisteme alalım işletmeleri. Ali Bey'in dile getirdiği noktaya gelelim. Kayıt dışılığı önlemek istiyorsak gerçekten önleyelim. Ama bugün baktığımızda kayıt dışılıkla mü-

cadele eylem planını okuyun Ticaret Kanun'a dair bir tane cümle geçmez. Ya da muhasebe sistemleriyle, muhasebenin gerçek durumu yansıtmasıyla ilgili hiçbir cümle geçmez. Ama sayfalarca, yüzlerce sayfadır, listeler var, inceleyin bakın hiçbir şey göremezsiniz. O zaman ben de şu soruyu sorarım; kayıt dışılıkla mücadele etmek isteyenler gerçekten bunu yapmak inancında mı ve bu anlamda niyetleri var mı? Dolayısıyla kanun hükmünde kararname uygulamasına geldiğimizde aslında biliyorsunuz tek parti hükümetlerinde kanun hükmünde kararname çıkartılmaz yani koalisyon hükümetlerinden biz alıştığımız çünkü Anayasa'da da bunun bir usulü var kanun hükmünde kararnamenin hangi hallerde çıkartılmasına dair. Ama biz yasa çıkartır gibi 35 tane kanun hükmünde kararnameyi çıkarttık üst üste! Bu bir siyasi tercihtir. Şimdi benim bu siyasi tercihe dair bir şey söylemem şu aşamada bir anlam ifade etmeyecek. Yoksa doğru bulmadığımı, böyle bir uygulamanın hele ki tek parti hükümeti uygulamasında hiçbir şekilde kabul edilemeyeceği ortadadır. Ama bunu söylemek veya ötesine geçmek mümkün değil. Nihayetinde belki şunu dile getirmek lazım son söz olarak, aslında muhasebeyi biz meslek olarak söylüyoruz ama muhasebeyi isim, fiil olarak da kullanıyoruz; muhasebe etmek. Muhasebe etmek nedir? Aslında bir işi muhasebe ederken üzerinde düşünürsünüz, bu meslek aslında düşünmeyi gerekli kılan bir meslek. Dolayısıyla siz teknik hesaplar yapan insanlar değilsiniz, sizler yaptığınız iş ve gelişmeler üzerine düşünen bir camiyi meydana getiriyorsunuz, onu temsil ediyorsunuz. Dolayısıyla bizler de hasbelkader bu düşüncelere küçük katkılar sağlayabiliyorsak bu bize mutluluk veriyor ki akademik olarak böyle görün diye düşünüyorum. Yoksa bu anlamda yanlısın hesabını vermek şeklinde bir anlayış içinde değilim çünkü söylediğiniz hususu hiçbir zaman hiçbir ticaret hukukçusu, hatta hazırlayan komisyon dahil sorumlusu değil. Bugün 6335 değişikliğini ve sonraki yasa değişikliklerini masaya yatıralım, konuşalım ki aylarca konuşulur. Yazdık, çizdik, söyledik, eleştirdik. Her türlü eleştiriye de açığım, şahsen de açığım, herkes de açık çünkü tartışacağız, üzerinde düşüneceğiz, konuşacağız. Benim bugün dile getirmeye çalıştığım tek bir nokta vardı Yahya Başkanın da dile getirdiği gibi. Maliye Bakanlığının buradaki yetkisinin devamını kabul ediyor muyuz, etmiyor muyuz? Buna karşı çıkacak mıyız, çıkmayacak mıyız? Bu akademik olur, mesleki olur veya politik olur. Hangi yolla olursa olsun bunu başlatmak lazım. Çünkü baktığımızda gidiyorsunuz duvarlara konuşuyorsunuz Vergi Konseyleri dahil. Birçok vergi yasası

değişiklik taslağı hazırlanmıştı ama geldiğimiz noktada bakın bunların hiçbiri hayatiyet bulmadı. Kaçına sahip çıktık? Kaçının arkasında durabildik? Bunları da düşünmemiz lazım. Teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Teşekkür ederim. Bir soru var galiba, buyurun.

Mehmet OKKALI
Ankara SMMM Oda Başkanı

- Üstatlar çok teşekkür ediyorum. Sayın Nevzat Hocam, Korkut Hocam, Ali Hocam katılımlarınızdan ve sunularınızdan dolayı çok teşekkür ediyoruz, çok güzel bilgiler aldık. Tabii ki özellikle Nevzat Hocamın mesleğin önemine yaptığı vurguyu ben de önemsiyorum. Gerçekten mali müşavirin konumunun çok iyi belirlenmesi gerekiyor. Bizler ne iş yapıyoruz, ülkeye ne kadar katkılar sunuyoruz, hangi beyannameleri veriyoruz ve vergiler nasıl tahakkuk ediyor? Bakanlığın özellikle bizlerin bu konumunu çok iyi bilmesi gerektiğini ben de vurguluyorum. Muhasebe uzmanlaşması, muhasebe doktorluğu bu konularda gerekli çalışmaların yapılarak üzerimizdeki iş yükünün, aşırı angaryaların, lüzumsuz işlerin aşılacak esas meslek konumuza girilmesini özellikle vurgulamak istiyorum. Tabii ki burada şimdi bağımsız denetim konusunu, bağımsız denetime tabi firmaların konusunu işledik. Güzel bir aşama, kademe kademe gidiyor fakat en önemli hususlardan bir tanesi de şu an bağımsız denetime tabi olmayan şirketlerin konumu. Türk Ticaret Kanunu ilk çıktığında 800 bin firma bağımsız denetime tabi olacak şeklinde bir çalışma ile çıktı ve anonim şirketlerdeki denetim müessesesi komple yok edildi. Şu an düşünün aile şirketlerini bir kenara bırakıyorum, şirket ortak sayısı belirli sayının üstünde olan firmalarda, dışarıdan katılımcı firmalarda acaba yöneticiler hakkıyla işlerini yapıyorlar mı, şirketi suiistimal ediyorlar mı, zimmete para geçiriyorlar mı? Bunların denetiminin konumu ne olacak? En önemli hususlardan bir tanesi bu, şu an biliyorsunuz Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Kamu Gözetim Kurumunun arasındaki bir çekişmeden dolayı mevcut yönetmelik yayınlanamadığından bu denetim sistemi kurulamadı. Bunu biz çok önemsiyoruz, bu konuda Korkut Hocamın görüşlerini özellikle almak istiyorum, saygılar sunuyorum.

Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT

- Sayın Başkan teşekkür ederim. Burada çok önemli bir noktadayız, bir kere bu yönetmelik çıkmayacak beklemeyin yani onu açıklıkla söyleyeyim. Şimdi gerçekleri konuşuyoruz dedik artık konuşalım. Çünkü benim masaya yatırmaya çalıştığım konu bu, Maliye Bakanlığı ve dolayısıyla onun adeta yan bahçesi, arka bahçesi demiyorum yan bahçesi durumunda olan Türkiye’de muhasebe standartlarını geliştirmek, yaymak, bağımsız denetimi uygulatmak, yaymakla görevli bir kurumu Maliye Bakanlığına bağlarsanız ve ilişkili kurum ilişkisi hakkındaki düzenlemeyi de ilgili, ilişkili bakanlığı getirir de yasal olarak ilgili bakanlığın tamamen denetimi altına sokarsanız biraz önce Ali Bey bahsetti PCAOB (*The Public Company Accounting Oversight Board - Halka Açık Şirketler Muhasebe Gözetimi Kurulu*) Amerika’da o kadar bağımsız bir kurumdur ki Amerikan Başkanı, hani başkanlık sistemi konuşuyoruz, Amerika Başkanının PCAOB üyelerini görevden alma yetkisi yoktur, alamaz. SEC (*Securities and Exchange Commission of America - ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu*) üyeleri ki SEA (*Securities Exchange Act-Menkul Kıymetler Borsası Yasası*)’ya bağlıdır, SEA’nın başkan ve üyelerini tamamen görevden alabilir ama PCAOB’nin yani Kamu Gözetim Kurumunun üyelerini görevden alma yetkisi yoktur. Ancak çok temel haklı nedenlerle SEA kurul üyeleri tarafından görevden alınabilir hatta atayan kurul ve denetleyen kurul SEA’ya göre PCAOB’nin üyelerinin aldığı ücret daha da yüksektir. Neden? Çünkü finansal raporlama ve bağımsız denetim tamamen siyasi otorite dahil ilgili tüm menfaat çevrelerinden bağımsız hareket etmek zorundadır. Sonuç ne? Çünkü kullanacağımız bilginin güvenli bir şekilde ortaya çıktığına inanamamız lazım. Bu inancı ortaya koyamazsanız finansal tablolar sahibine bilgi vermez çünkü güvenmezsiniz. Doğru mu söylüyor dersiniz, en azından tereddüt edersiniz. Şimdi mevcut durumda baktığımızda bu güvenceyi Türkiye’deki şirketlere verebilecek bir Kamu Gözetim otoritesi yapılanmasını oluşturabildik mi Türkiye’de? Hayır. Geldiğimiz nokta ne? Geldiğimiz noktada maalesef kurumlar arası çekişme ile işi götürüyor hale geldik. Ne oldu? Bakın dikkat edin şimdi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı yaklaşık altı, yedi ay bekledi. Neden? Çünkü dediğiniz gibi 800-900 bin şirketten şimdi yaklaşık 10 bin şirketin bağımsız denetimi ve bunların büyük bir kısmının da finansal raporlamayı muhasebe standartlarına göre yapmadığı bir sisteme geldik. Yani uluslararası muhasebe standartları uygulaması yok ama hasbelkader 10-12 bin şirkette ba-

ğimsız denetim var, bu da nasıl bir bağımsız denetim? Nihayetinde tam tasdik raporunu alın, aslında Maliye Bakanlığı şunu dese veya Kamu Gözetim Kurumu dese ben daha samimi bulacağım, “tam tasdik raporu eşittir bağımsız denetim raporu yerine geçer” diye bir karar alsın Kurul, zaten o zaman ikinci bir işe de gerek yok. Nevzat Hocamın dediği gibi maliyete de gerek yok işletmelere. Çünkü biz her şeye maliyet gözüyle bir kere bakıyoruz, o bilgiden yararlanmanın ne anlama geldiğinin henüz farkında değiliz. Dolayısıyla sonuçta Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bir politik yaklaşımla 397. maddeye 5. Fıkrayı ekledi. Yani diğer tüm anonim şirketlere ne getirdi? Denetim. Bu denetimin ne olduğunu da ancak bu yönetmelikle anlayabilecektik fakat maalesef bunu da anlama ihtimalimiz ve görme ihtimalimiz yakın gelecekte yok. O yüzden de dikkat edin Kamu Gözetim Otoritesi, otorite diyorum, elindeki otoriteyi kaybetmemek için ki var mı, yok mu onu da bilmiyorum, ne yapıyor? Sürekli üçüncü kezdir limit düşürüyor, 150-200 bin TL’ler, 500 çalışanlarla başladı, şimdi habire kamuoyuna ve meslek camiasına bir haber yayıyor, diyor ki ikili görüşmelerde, tüm şirketleri zaman içerisinde bağımsız denetime alacağız, tamam, bekleyin, yavaş yavaş! Zaten Türkiye’de bu kapsama girecek yakında şirket kalmayacak ki. Çünkü rezidansları pahalı pahalı satıyoruz ama şirketlerimiz çok ucuz el değiştiriyor Türkiye’de. Çünkü finansal durumunu ortaya koyamayan şirketler ciddi şekilde el değiştiriyorlar ve Türkiye bunu yaşayacak ve yaşıyor da şu anda geldiğimiz noktada. O zaman benim hasbelkader söyleyeceğim Ticaret Kanunu’nun o gerekçelerinde yazılı olan felsefelere dönelim. Bunun için TÜRMOB’un çabalarına sahip çıkalım. Ama geldiğimiz noktada işte hala aynı konuları dile getirmekten adeta hicap duyduğumu söylemek istiyorum. Çünkü çözüm belli, kademelendirmeyi de söyledik. Çünkü şu da var Ticaret Kanunu’nda, biraz önce üstü kapalı dile de getirildi, bazı işletmeler şirket ama bunların şirket denecek durumu yok. Türk Ticaret Kanunu 194. madde dönüştürme dedi, yani gerçek kişi işletmesine şirket gibi hissetmeyen işletmeler dönsün. Gittik Vergi Konseyine, dedik Maliye Bakanlığına etki edin vergiyi sıfırlayın, bu yüz binlerce şirket Türkiye’de yalan yani bunlar gerçek anlamda şirket değil, o zaman dönsünler. Belki stok affı gereklidir, KDV’de indirim gerekecek dolayısıyla bunlara imkanı sağlayın işletmeler dönsün. %35, %20 Kurumlar-Gelir Vergisi arasındaki farkı kaldırın, bu işlesin. Dolayısıyla siz sisteminize geri dönün. Bunlara da biz veya Ticaret Kanunu hiçbir zaman UFRS gelsin, bağımsız denetim gelsin diye ısrarda bulunmadık zaten. Dolayısıyla buna dikkat etmemiz lazım, o yüzden maalesef umut yok burada. Yani en

azından benim görebildiğim kadarıyla herhangi bir umut ya da beklenti içine samimi olarak girmemek lazım.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Teşekkür ediyoruz. Şimdi bir soru daha var herhalde.

Naci ALKAN
Ankara SMMM Odası

- Ben öncelikle Forum ve yarınki Kongreye emeği geçenler adına Genel Başkanımız Sayın Nail Sanlı'ya çok teşekkür ediyorum. Biz ekonominin kaydını tutan, raporlayan ve yorumlayan bir mesleği icra ediyoruz. Ve bununla ilgili tabii ekonomik gelişmeler ve teknolojik gelişmeler bizim mesleğimizi direkt olarak etkileyen unsurlar, bunlardan en son ve güncel olan da işte elektronik fatura ve elektronik defter uygulamaları. Şimdi tabii yapmış olduğumuz meslek bizim ekonomide güveni, şeffaflığı tesis eden, riski azaltan hatta maliyeti düşüren unsurları içeren bir meslek icra ediyoruz. Hal böyle olunca biz tabii yapmış olduğumuz mesleği mikro ölçekte olsun, makro ölçekte olsun bütün sistem içerisinde gerçekten kıymetini ve değerini bilinmesini istiyoruz ve bir şekilde bunun mücadelesini yıllardır veriyoruz. Şöyle bir gerçek var, son üç dönemdir Meclise Sayıştay raporlarının gelmediğini biz biliyoruz. Bakın, şimdi kendi denetiminden imtina eden bir kamudan reel sektörün denetimi için beklentilerimiz var. Bunlar tabii yıllardır var ve bundan sonra da olacak zaten ama bu unsurların yani, kamunun artık şunu görmesi gerekiyor, bu unsurlar ekonomiyi geliştirici, güveni arttırıcı ki bugün en çok ihtiyaç duyduğumuz olay bu zaten, güven unsuru yok sıkıntı burada. Risk yükseliyor yavaş yavaş, problem yaşıyoruz ve sermaye yurtdışına kaçıyor. Ve bu bizim mesleğimizin direk iç içe olduğu unsurlar. Bu anlamda da tabii ki kamudan beklentilerimiz bunlar ama ne yazık ki kamu kendi denetiminden imtina etmiş durumda. Böyle pozisyonda biz bunun mücadelesini veriyoruz. Ben bu konuda herkese başarılar diliyorum, çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Evet, herhalde kapanış için Nail Başkan,

Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

- Hocam teşekkür ediyorum. Ben sabah vakit almasın diye açış konuşmamda bunlara değinmemiştim ama Değerli Hocam Sayın Özkorkut ve sizler konuya girince bağımsız denetimle ilgili bir tabloyu sizlerle paylaşmak istiyorum çok kısa.

Biliyorsunuz 2013 yılı ile ilgili bağımsız denetim esasları başladı Türkiye’de ve Kamu Gözetim Kurumunun Bakanlar Kurulu kararıyla çerçeve altına aldığı rakamlar şunlardı: Aktif toplamı 150 milyon, yıllık hasılat 200 milyon ve 500 ve üstü çalışanlar bağımsız denetime tabi olacak denildi. Daha sonra 2014 yılında bu rakamlar revize edildi; aktif toplam 150 milyondan 75 milyona düşürüldü, yıllık net hasılat 200 milyondan 150 milyona düşürüldü, çalışan sayısı da 500’den 250’ye düşürüldü. Şimdi 2013’te demin verdiğim rakamlara baktığımız zaman denetlenebilecek firma sayısı 2.500’dü. Neredeyse %40 oranında düşürülmüş, bazı rakamlar %50 düşürülmüş olmasına rağmen 2014’te denetlenebilecek Türkiye’deki firma sayısı 3.500 oldu. Bu sene yeniden bir düzenleme yaptılar, 2015 için denetime tabi olacak şirketler aktif toplamı 50 milyon, yıllık net hasılatı 100 milyon, çalışan sayısı da 200 ve üzeriydi. Buna göre de denetlenebilecek firma sayısı 6 bin civarında. Bunlar Kamu Gözetim Kurumunun kendi verileri. TÜRMOB’dan bu noktada bir görüş istendi, önerileriniz nedir? Biz de diyoruz ki, Kamu Gözetim Kurumu, ben her yerde söyledim, bir kez daha kayıtlara geçsin diye söz aldım. Kamu Gözetim Kurumu gerekli bir kurumdur, bir dünya uygulamasıdır, mutlaka olması lazım, Türkiye de bunun gerisinde kalmamalıydı ve oldu, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname buna bir çerçeve çizdi. Ancak afaki rakamlar verileceğine madem ki pusulamız Avrupa Birliği 8. Yönergesi ve Uluslararası Standartlarsa bu konuda da Avrupa Birliği’nin uygulamalarını kendilerine önerdik. Önerimiz bu TÜRMOB olarak. Aktif toplamı 12 milyon, neden? Çünkü Avrupa’da aktif toplamı 4 milyon Euro ile sınırlı denetlenecek firma sayısı 12 milyona tekabül

ediyor. Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yok. Yıllık net hasılat 24 milyon dedik, neden? Avrupa'da uygulama 8 milyon Euro. Kişi sayısına döndüğümüz zaman 50 çalışan ve üzeri. Eğer bunlar uygulanırsa Türkiye'de denetlenecek firma sayısı 23 bine ulaşıyor. Bakın bizim verilerimizle... Oysa Sayın Hocam da dile getirdi, ben de açılış konuşmamda söyledim, 10,5 yıl hazırlık süreci geçiren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu çok kısa bir süre sonra 6335 ile değiştirildi. Bu konuşmamda da söyledim, ana taşıyıcı kolonlarından bir tanesi olan bağımsız denetim büyük bir yara aldı, yok edildi. Ana felsefesine, uygun bir şekilde Türk Ticaret Kanunu'nun o ilgili maddeleri mutlaka yeniden düzenlenmelidir. Çünkü Türk Ticaret Kanunu Türkiye'deki 700-800 bin şirketin denetimini öngörüyordu. Eğer biz hayatın birçok dalında bağımsız denetimi hayata geçirmezsek ne rekabet eden firmamız, ne dünya markamız olur, ne de bu konularda söz sahibi gelişmiş bir ülke oluruz. Bizim önerilerimiz bile dünyanın çok gerisinde ama mademki bir Avrupa uygulaması var ve pusulamız Avrupa Birliği uygulaması, 8. Yönerge bize o rakamları önerdi, rakamlar da ortada. Bir kez daha meslektaşlarımızın ve sizlerin huzurunda dile getirdim. Bu rakam bile 23 binle sınırlanıyor. Teşekkür ederim.

Prof. Dr. Nevzat SAYGILIOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

- Evet, Sayın Başkanın rakamlarla bağımsız denetim sınırlarını ortaya koyması önemli oldu ama sonradan fark ettiğim kadarıyla aramızda yabancı dostlar da var. Ben bunu Euro cinsi 2015 yılı bağımsız denetim rakam kriterlerini sizinle paylaşayım. Yaklaşık bilanço aktif toplamı 18 milyon Euro, yıllık satış toplamı da 33-34 veya 35 milyon Euro'nun üzerinde olan firmalar ki bunların sayısı 6 bine çıkacak 2015 yılından itibaren bağımsız denetim kapsamına giriyor. Sayın Başkan bunu 4 milyon ve 8 milyon Euro olarak da ifade etti. Rakamlarla da olayı kristalize ettik, ete kemiğe büründürdük. Ben yetesiye uzattım, bu gidişle Dünya Gazetesindeki sütunlarımı kaybedeceğim. Ben ilginize teşekkür ediyorum. Özellikle sizi alkışlıyorum çünkü bu kadar uzun süre dinlediniz, dinlemek zordur. Teşekkür ederim.

III. OTURUM

2015 YILINDA EKONOMİDEN BEKLENTİLER VE AB İLE OLAN İLİŞKİLERDE YAŞANAN GELİŞMELERİN MUHASEBE MESLEĞİNE ETKİLERİ

Moderatör : Hakan GÜLDAĞ

Panelistler : Prof. Dr. Burak ARZOVA

Prof. Dr. Sanem BAYKAL

Doç. Dr. Çağlar MANAVGAT

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

Dünya Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni

- Çok teşekkürler. Ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum bir kez daha. Sabah miting gibi başlamıştı burası, koltukların hepsi dolmuş ayakta kalmıştı insanlar. Tabii günün üçüncü oturumu biraz tabii azalma var ama zannediyorum biraz önce Sayın Profesör Saygılıoğlu ifade ediyordu, alkışlamak lazım dinleyenleri diye, ben de bizi dinlediğiniz için sizlere çok teşekkür etmek istiyorum öncelikle. Bir teşekkür daha ederek Paneli açayım izninizle. Türkiye’de bazen öyle konuların, böyle incir çekirdeğini doldurmaya-cak derler ya, yüzlerce kere çiğnenmiş konuların

peşinden koşuyoruz ki gündem olarak, bugün burada somut ifadelerle sorunların dile getirilmesi, samimiyetle çözüm önerilerinin paylaşılması doğrusu bana gerçekten iyi geldi. Bu çerçevede TÜRMOB’a Sayın Başkanı nezdinde teşekkür etmek istiyorum. Bizi gerçek gündemle, olması gereken gündemle bir araya getirdiği için.

- Biraz önce Sayın Özkorkut Hocamızın ifade ettiği konular, “bu başa dönüyorum” diye ifade ettiği en sonunda üçlü yapı meselesi bir de yani tam anlamdım mı, vakıf oldum mu dersiniz tam anlamadım. Son derece teknik konular da var içerisinde onları siz anladınız ama benim aklıma bir fıkra getirdi. Efendim Karadeniz’de bir köyde yolun ortasında kocaman bir çukur varmış. Çukura da insanlar düşüyorlar, yaralanıyorlar, hastane de uzakta yetiştirmek de zor oluyor, bazıları da yolda kaybediyorlar. Buna bir çözüm lazım diye bir araya gelmişler ve oturmuşlar çukurun başında üç kişiyi de görevlendirmişler bu işe bir çözüm bulsunlar diye. Birincisi gelmiş demiş ki, ya biz buraya bir ambulans alalım, çukura düşen olunca hemen koyarız ambulansa hastaneye yetiştiririz. Öbürü demiş ki yok, ambulansa filan gerek yok. Biz bu çukurun başına bir hastane kuralım, hemen insanları hastaneye kaldırırız, sıkıntı ortadan kalkar. Temel de durmuş, bakmış şöyle, ula uşaklar demiş, yav kafanız hiç çalışmıyor sizin demiş. Gelin şu çukuru kapatalım, gidelim hastanenin yanına

bir çukur açalım. Zannediyorum, bilmiyorum Sayın Özkorkut'un anlattığı sorunlar, bir parça ona benziyordu.

Biz ekonomi gazetecileri olarak tabii TÜRMOB'u yakından izliyoruz, önemli bir meslek kuruluşu. Mesleğe sahip çıkmasıyla, eğitim çalışmalarıyla, sürekli meslekte çitayı yükseğe koyma hedefiyle, bu çabalarıyla önemli bir yapı olduğunu düşünüyorum. Diğer meslek örgütlerine göre de bence bu özellikleriyle öne çıkıyor. Ama tabii aynı zamanda TÜRMOB önemli bir sivil toplum kuruluşu; 100 bine yakın üyeleriyle öyle. Belki 20 binin üzerindeki, değil mi Sayın Başkan, 20 binin üzerinde de stajyer var, onları da mutlaka hesaba katmak lazım. Böyle bir sayısal yapısıyla ama aynı zamanda işi gereği çünkü muhasebe, finansal raporlama, denetim gibi ekonomik işleyişin, ekonomik değişimin vazgeçilmez unsurlarını içinde barındırıyor. Türkiye'nin belki en girişimci, en dinamik kesimleriyle iç içe, bazen o dinamizmi bizzat aşılıyarak, çoğu kez onlarla fikir ortağı, çözüm ortağı olarak kısacası Türkiye'deki, ülkedeki ekonomik yaşamın önemli bir aktörü olarak, sabah Sayın Türker "kahramanlar" dedi, kahramanları olarak önemli bir role sahip. Doğrusu bu çerçevede ben TÜRMOB'un her düzeyde meslek örgütü olmanın yanı sıra bir sivil toplum kuruluşu olarak da daha fazla dikkate alınması gereğine, TÜRMOB'a daha çok kulak kabartılması gereğine inanıyorum. Belki bugün burada ekonomi yönetiminden daha üst düzeydeki görevlilerin temsiliyetin olmasını en azından ben kendi adıma arzu ederdim.

Bugün, hem biraz önce de dinlediniz konuları, hem de kapsamı oldukça yeni çünkü 2015 ekonomik beklentileri de konuşacağız ama aynı zamanda fokuslanacağımız, odaklanacağımız bir de Avrupa Birliği ile ilişkiler çerçevesinde muhasebe mesleğine gelen yenilikler, değişimleri de konuşuyor olacağız. İsterseniz ben ilk önce sözü Profesör Burak Arzova'ya bırakayım. Şöyle önce bir genel tabloyu, büyük resmi görmeye çalışalım. Hem 2015'e ilişkin ekonomik görünüm nedir, hem de beklentiler ne yönde Sayın Hacomdan dinleyelim ondan sonra da Avrupa Birliği meselesi biliyorum o konu biraz önce de sohbet ettik, genç arkadaşlar tarafından da merak ediliyor, onunla da devam edelim. Sonra da vaktimiz kalacak diye ümit ediyorum, biz kendi aramızda anlaştık hızlı hızlı götüreceğimiz bu Paneli, sonra da sorularla devam edelim ve 18.00 olmadan da bitireceğiz. Buyurun Sayın Hocam önce sizinle başlayalım arzu ederseniz.

2015 Yılında Genel Ekonomik Görünüm ve Beklentiler

Prof. Dr. Burak ARZOVA
Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

- Sayın Başkan teşekkür ediyorum. Öncelikle Sayın Genel Başkanıma ben de bir meslek mensubu olduğum için çok teşekkür ediyorum. Burada olmak bana onur verdi, kendisi beni telefonla aradığı zaman büyük onur duydum ve burada olmaktan dolayı da çok mutluyum. Öncelikle bunun için teşekkür ederim. Sizlere de bu yorucu günün sonunda burada kaldığınız için çok teşekkür ediyorum.

Ben de küçük bir anekdotla başlamak istiyorum. Biliyorsunuz biz akademisyenler mikrofonu bulduğumuz zaman konuşuruz, bu hepimizin genel özelliği. Bir gün bir toplantıda bir akademisyen konuşuyor, o kadar uzun konuşuyor, o kadar uzun konuşuyor ki salonda kimse kalmıyor. En son bir kişi kalıyor, bildiğiniz bir anekdottur belki, diyor ki konuşma bittikten sonra, efendim çok teşekkür ederim, bu kadar uzun konuştum ama ilginizi hiç eksiltmediniz ve toplantıda kaldınız. Katılımcı diyor ki, efendim ben de size teşekkür ederim ama ben sizden sonraki konuşmacıyım! Dolayısıyla ben sizlere öncelikle çok teşekkür ediyorum.

2015 yılı dünya genelinde beklentilerin olduğu yıl olarak kabul edilebilir, iyileşmeler var ekonomide Amerika kaynaklı. Kriz 2008 yılında Amerika kaynaklı ortaya çıktı. Aslında ben de meslek mensubu olduğum için bunu şöyle ifade edebilirim, krizin temel çıkış noktasından bir tanesi biz biliyorsunuz tarihi değerleri esas alıyoruz bilançolarımızı düzenlerken ama onlar güncelleştirilmiş değerleri esas alıyorlar. Dolayısıyla kredi kurumları kredileri verirlerken her seferinde güncelleştirilmiş değerler üzerinden kredi limitlerini açtılar ve en sonunda varlıklar karşısındaki vermiş oldukları kredileri karşılamayınca, örneğin Amerikalının aldığı ev karşılığı kredisi 500-600 bin dolarlara çıkınca ama evin fiyatı 300 bin dolarlarda kalınca Amerikalıdan bu 600 bin dolar geri istenince o da ben bunu ödeyemiyorum, buyurun teminatınız olan

evi alın dedi ve böylece kriz ortaya çıktı. Bu en basit anlatımıyla... Dolayısıyla bu güne kadar geldiğimiz süreçte bu krizden nasıl çıkarım diye Amerika düşündüğünde önce şöyle düşündü, dedi ki, ben bu krizi önce bir bütün dünya ülkelerine ihraç edeyim. Nasıl bunu ihraç edeyim? Sınırsız sayıda para basayım. Aylık 85 milyar dolarlık tahvil alım programını uyguladı Amerikan Merkez Bankası FED ve dedi ki, ben hangi tür tahvili getirirseniz getirin hiç ayırım yapmaksızın alacağım 85 milyar dolar her ay piyasaya pompalayacağım. Böylece yaklaşık 4,5 trilyon dolar civarında bir parayı bilanço büyüklüğüne çıkarttı ve dünya geneline yaydı. Biz de bundan nasibimizi aldık. Bizim 2008 sonrası ekonomimizde iyileşme ya da büyümenin temel faktörlerinden bir tanesi de tüm bizim gibi gelişen ülkelere gelen hesapsız kitapsız bu büyük miktardaki sıcak paraydı. Ama Amerika daha sonra paranın sahibi kendisi olduğu için bu kez ben parayı geri çekeceğim demeye başladı ve bu geri çekiş noktasında da temel hareketi faiz artırımını yoluyla olacak ve bunun için de iki tane kriter belirledi. Dedi ki, benim işsizlik oranım, beklenti işsizlik oranı % 6'lara ininceye kadar ve enflasyonum da % 2'lere gelinceye kadar ben buna devam edeceğim daha sonra da ben faiz artırımına gideceğim. O kadar iyi iş yaratma gücüne sahip oldu ki son 12 aylık rakamlara baktığımızda, gerçi geçen ayki rakamlar kötü geldi ama bu rakamlar özellikle Amerika'daki kışın kötü geçmesinden kaynaklanan verilerdi. Muhtemelen revize edilecek bu ayki tarım dışı istihdam verileri, 12 aylık ortalamalarda 200 bin kişiye istihdamın üzerinde istihdam sağladı, ortalaması 200 bin. Bu müthiş bir rakam, %6,5'a çekilmiş olan bir işsizlik. Enflasyonda bu kadar başarılı olamadılar ama onda da 2017'ye kadar süreç içerisinde %2'yi bulacağız diye öngördüler. Dolayısıyla tahvil alım programını önce durdurdular, arkasından da şimdi faiz artırımını sürecine girecekleri beklentisi içindeyiz, nitekim gireceklerini de ilan ettiler. Ama şimdi bizim bundan sonraki süreçte tartıştığımız artık miktarı da biliyoruz yani 0,625 puanlık bir artış olacak 2015 yılında ama bunun ne zaman olacağı konusunda kafamızda tereddütler vardı. Nitekim bugün doların fiyatının da düştüğünü hepimiz belki yakından takip edenler biliyordur, bunun temel sebebi Amerika'nın faiz artırım sürecini öteleyeceği yönünde. Dolayısıyla biz de bu Amerika beklentileri ile beraber hareket ediyoruz.

Diğer taraftan Avrupa da aynı şekilde benzer bir tahvil alım programı gibi bir program uygulamaya çalıştı LTRO (*Long Term Refinancing Operations - Uzun Vadeli Yeniden Finansman Operasyonları*) dedikleri bir parasal ge-

nişleme yöntemini seçti ve onlar da tabii karar mekanizmaları çok zor hareket ettiği için yani bir Amerika gibi yola çıkıp da Amerika gibi olamadıkları için çok farklı kafadan sesler çıkıyor ve bu çok farklı kafadan çıkan seslerle bir uyuma ulaşamıyor. Burada farklı farklı sorunlar var, Euro meselesi var, Almanya'nın Euro'yu müthiş bir desteklemesi var, bu boşuna bir destekleme değil. Hiç kimsenin Euro'dan çıkmasını istemiyor, izin de vermiyor. Sebep çok basit; geçen Bernanke'nin Brookings Enstitüsü'ne yazmış olduğu bir yazı vardı, çok enteresan bu yazı. Diyor ki, eğer Almanya Mark'ta kalsaydı yani Euro'ya geçilmeseydi Avrupa Birliği'nde bu kadar büyük ekonomik başarı elde edemezdi. Bir kere Euro'ya geçilmesi vasıtasıyla maliyetlerini tamamen düşürdü, kendi maliyetlerini diğer ülkelere yükledi, dolayısıyla ihracatı için temel ortak bir para birimi oluşturdu ve bu süreçten en çok kârlı çıkan ülke Almanya oldu. Dolayısıyla rakamlar da bunu teyit ediyor, Almanya müthiş ticaret fazlası veren bir ülke ve kesinlikle kimsenin Euro'dan çıkmasına izin vermiyor, hatta Almanya'da Merkel özellikle Yunanistan'ın Yunan tahvilleri alınıp alınmaması konusunda kendi kamuoyunun çok büyük tepkilerine karşı koydu ve Yunanistan'ın çıkması pahasına bu süreci devam ettirdi. Şu anda da işte Yunanistan'la olan durumlar devam ediyor, birazdan ona da değineceğim. Dolayısıyla Almanya açısından da ve Avrupa açısından da aslında işler sanıldığı kötü değil yavaş yavaş iyileşmeler başladı.

Peki, niye bizim için önemli? Yani Almanya büyüse ne olacak, büyümese ne olacak? İki açıdan önemli; birincisi, Almanya bizim temel ticaret partnerimiz, ihracatta bir numaralı ülkemiz, ithalatta da gene ilk üçün içerisinde. Bundan daha ötesi Almanya eğer biz geliyoruz, ekonomik gelişmişlik anlamında da gelişmeye çalışıyoruz, eğer biz geliyeceksek model ülkelerden bir tanesi Almanya. Almanya, Avrupa Birliği içerisindeki en gelişmiş ülke; hem ekonomik açıdan, hem çok çeşitli diğer farklı faktörler açısından örneğin enerji üretiminde dünyanın bir numaralı ülkesi. Almanya'da kendi İstatistik Enstitüsü verilerine göre geçen yıl demiryollarını kullanan kişi sayısı 1.6 milyar kişi! Sadece Almanya içerisinde Alman demiryollarını kullanmış. Müthiş bir demiryolu altyapısı var, Avrupa'nın en iyilerinden bir tanesi ve dolayısıyla son derece gelişmiş bir ülke ve bizim açımızdan şöyle bir önemi var; Almanya Türkiye ekonomisinin 4,5 katı daha büyük bir ekonomi. Bu şu demek; Almanya hiç büyümese bile Türkiye'nin en az her yıl %4,5 büyümesi lazım ki aramızdaki o gelişmişlik farkını kapatalım ve bu da 26 yılı alıyor yapılan hesaplara göre,

dolaysıyla bu süreç müthiş bir süreç, çok güçlü bir ülke. Diğer taraftan hemen arkasından da Fransa geliyor. Diğer sorunlu ülkeler Yunanistan, İtalya, Portekiz ve İrlanda olarak sıralanabilir. Bir de Kıbrıs var ki Kıbrıs'ın çok enteresan da bir durumu var. Avrupa Müktesebatına aykırı olarak aslında fiilen bölünmüş bir ülke Avrupa Birliği'ne üye olarak alındı, normal şartlarda alınmaması lazımdı. İki örneği var, biri Doğu Almanya, Almanya parasını ödedi, Doğu Almanya'yı kendi içine aldı, diğeri de Kıbrıs'ın güney kısmı. Gerçi onlar Ada'nın tamamını temsil ettiklerini iddia ediyorlar.

Diğer tarafta ekonomik gelişmelerle ilgili olarak Rusya var. Ukrayna ile yaşamış oldukları büyük bir problem, buna karşı uygulanmış olan ambargo, ambargo neticesinde düşen petrol fiyatları, petrol fiyatlarıyla beraber müthiş bir devalüasyona uğramış ruble ve çok büyük bir karar aldı Rusya Merkez Bankası, bir gecede faizleri arttırdı. Hemen arkasından daha çok yeni faiz indirimine gitti ve rubleyi belli bir yerlerde dengeledi. İşte tüm bu dünya gelişimleri içerisinde de bunlar bizi çok yakından etkiliyor. Almanya ile ihracatımız anlamında etkiliyor, Rusya bizim kuzey komşumuz çok etkiliyor, Yunanistan hemen dibimizde çok etkiliyor, Amerika bütün dünyayı etkiliyor ve bir de Çin faktörü var. Bu senenin temel trend konusu büyüme konusu, ülkelerin birinci sorunları büyüme. Tabii ki bizim de ülkemizde sıkıntımız çok büyük.

Çok zamanınızı almadan biraz özetlemek istiyorum bizdeki sıkıntıları da. Biz de büyümek yolunda çok ciddi sıkıntı çekiyoruz. % 2,9'luk bir büyüme aslında rakamsal olarak, Türk Lirası olarak büyüdük ama dolar bazında küçüldük. Dolar bazında baktığımızda 810 milyar dolar civarında bir gayrisafi yurtiçi hasıla, 10.200, 10.300 dolarlar civarında bir kişi başına düşen milli gelir ve 16.sıradaki yerimizi Hollanda'ya kaptırdığımız bir ekonomiden bahsediyoruz bu yıl için. Eğer aynı büyüme oranlarıyla devam edersek Suudi Arabistan da önümüzdeki yıl bizim önümüze geçiyor ve 2023'te dünyanın en büyük 10 ekonomisinden birisi olacağız diye çıktığımız yolda bu büyüme ile gidersek 2023'te dünyanın en büyük yirminci ekonomisine düşeceğiz. Mevcut yerimizi bile koruyamıyoruz. Şu açıdan, Türkiye açısından fikir vermesi önemli, sabahleyin Başkanlarımızdan bir tanesi bahsetti Apple'ın piyasa değerinden, Apple'ın güncellenmiş piyasa değeri iki hafta önceki o rallide yaklaşık olarak 780 milyar dolar civarına ulaştı. Bu şu demektir; bir Apple eşittir bir Türkiye! Yani bunu her yerde söylüyorum çok önemli, Türkiye orta gelir tuzağının içinde mi? Tam da göbeğinde, düştük. Buradan çıkış için temel şart

var, bu başka bir çıkış yolu görülmemiş dünyada. Bir, Kore'nin yaptığı gibi temel, ortaöğretim ve lisede çok ciddi büyük yatırımlar yaparak eğitim konusunu müthiş bir şekilde iyileştirmemiz gerekiyor. Türkiye'nin sorunu İhracatçı Birlikleri Başkanlarının söyledikleri gibi parite sorunu falan değil. Evet, parite şöyle bir sorun, biz orta ve düşük düzey ürünler üretiyoruz, ihracatımızın %73'ü orta ve düşük düzeyde ürünlerden oluşuyor, teknolojiye sahip ürünler, ithalatımızın ise %73'ü ileri teknoloji ürünlerden oluşuyor. Dolayısıyla çok düşük ve orta teknoloji ürünler üretiyoruz. O nedenle bizim kazancımız şuydu geçmişte, biz ithalatı dolarla yapıyorduk, doların fiyatı Euro'ya göre düşüktü, parite yüksekti, ihracatı daha çok Avrupa Birliği ülkelerine gerçekleştiriyorduk, orada da Euro'nun artan değerinden değer kazanıyorduk dolayısıyla parite etkisi dediğimiz buydu. Ama biz asla katma değer yaratan ürünlerden para kazanmıyoruz. Zeytini biz üretiyoruz, İspanya'ya gönderiyoruz, onlar işliyor, onlar şişeliyor, beş katı fiyata satıyorlar, biz fasoncu olarak çalışıyoruz. Keza tekstil de öyle. Ben bunu söylediğim zaman tekstilciler hücum ediyorlar, işte sen Türkiye'nin en önemli sektörüyle de oynuyorsun, bunun üzerine çok gitmemek lazım. Doğru, Türkiye'nin önemli bir sektörü ama bizim tekstildeki rakiplerimiz Bangladeş, Afganistan, Pakistan, Hindistan'ın güney kesimi. Dolayısıyla rekabet edebileceğimiz alanlardaki ülkeler bizimle aynı gelişmişlik ve aynı beklenti düzeyindeki ülkeler değil. Onun için birinci temel şart mutlak surette Kore'nin yaptığı gibi yüksek miktarda insan gücüne yatırım yüksek teknoloji üreten. Yani bizim temel hedefimiz bir yerli otomobil üretmek olmamalı. Bunu her yerde söylüyorum. Türkiye'nin temel hedefi gelecek nesillerin kullanacağı elektrikli otomobillerin bataryalarını üretmek olabilmeli, vazgeçilmez bir ülke olabilmeli, onların iç aksamalarını üretebilmeli ama bugün Mercedes'in, bugün BMW'nin, Audi'nin, Volkswagen'in yapmış olduğu arge çalışmalarına ayırabilecek kendi milli gelirinizden payınız yok. Dolayısıyla bunlarla başa çıkmanız mümkün değil. Şunu yapabiliriz, bugün ben de businessht.com'da yazıyorum Bloomberg Grubunun, orada şöyle bir tespitte bulunmaya çalıştım, dedim ki, bizim şirketlerimizin pek çoğu satılıyor ama aldığımız güzel şirketler de var. Devletimizin teşvik politikası başından sonuna yanlış! Yani şöyle bir politikamız olsa, şirketler diğer gidip bazı şirketleri almak istediklerinde yurtdışında ki bunlara çok büyük imkanlar var, onlara müthiş krediler verse, bunları uzun dönemli sıfır faizli krediler verse çok daha başarılı teşvik yaratmış olacağız. Mesela Volvo vardı, Volvo'yu kaçırdık biz. Yani yerli otomobil üretme sevdasından vizyonumuzu kaybettik, önümüzdeki

durumları kaçırdık. Dolayısıyla onu alıp yerleştirip dünyanın her tarafına satabilirdik, teknolojisini alabilirdik en basitinden. Bunun gibi onlarca marka var. Ama satın alma yapan şirketlerimiz yok mu? Var. İşte Koç Grubu gitti Grundig'i aldı, Ülker Godiva'yı aldı, Kent Gıda Cadbury'i aldı gurur duyduk bunların hepsiyle. Ama satılan şirketlerimiz de var, çok büyük emekle oluşturulmuş olan Vico'yu Panasonic'e sattık. İşte diğer gıda sektöründe pek çok el değiştirmeler oldu. Dolayısıyla Türkiye'nin bu alanda da yapacak çok işi var.

Şimdi 2015 yılına geldiğimizde şu anda hepimizin kafasındaki soru dolar nereye gidecek konusu. Bu yabancı raporlamalar çok sık bizim de önümüze geliyor. Ben aynı zamanda demin Bloomberg'den bahsederken Bloomberg Televizyonunda da çalışıyorum, orada Cuma ve Çarşamba günleri ekonomi yorumculuğu yapmaya çalışıyorum. Dolayısıyla veri tabanını çok net bir şekilde görüyoruz. Mesela en son gelen Barclays Raporlarından bir tanesi doların yılsonu kurunu 2.90 olarak raporladı kendi yabancı yatırımcılarına. Dedi ki, Türk lirası 2,90'ı görür. Görür mü, görür, görebilir. Ama dedi, çok enteresan bir nokta var hâlâ da onun üzerinde duruyorlar, bir yıllık süreçte yani Marttan Marta baktığımızda, Marttan Marta dolar 3 lira olur. Dolar 3 lirayı geçerse ilk kırılma noktası 3.20 ki şimdi bu rakamlar çok enteresan rakamlar yani biz doları bırakalım gitsin bir yerde kendine denge bulsun, böyle bir şey yok. Dolar Türkiye için temel ekonomik göstergedir. Tıpkı bir Alman için enflasyon temel göstergeyse, tıpkı bir Amerikalı için haftalık satış rakamları göstergeyse, dolar da bizim için gösterge çünkü biz geçmişimizde travmatik, bizim genlerimize işlemiş her türlü travmatik olayı bu temel gösterge ile yaşadık. Doların kuru, doların TL karşısındaki değeri ile yaşadık, keza gene aynı şekilde Almanlar travmatik günlerini enflasyonla yaşadılar, Amerikalılar 1929 Buh- ranında ürettiler ama satamadılar, onun için haftalık satış rakamları hayatidir Amerika'da. Biz buna mesela hiç dikkat etmeyiz. Japonlar süpermarket satış rakamlarına bakarlar. Şimdi dersiniz ki, ne alakası var? Aynı şey onlarda da var çünkü enflasyon yaratamıyorlar, sıkıntı çok büyük yani her ülkenin kendi travmatik genlerine işlemiş geçmişten yaşadığı sorunları var. Dolayısıyla bizim açımızdan bu sene büyümenin nasıl sağlanabileceği konusu.

Gene her yerde söylediğim bir şeyi söylüyorum, üç tane seçim Türkiye'ye çok ağır geldi. Peş peşe üç tane seçim yaşadık, hele bu son yaşadığımızın seçimin Haziranda olması kadar mantıksız bir durum yok bana göre, bunu tartışabiliriz. Sebep şu, ilk altı ayı seçim konuşmalarıyla kaybettik, hiçbir şey yapıla-

mıyor Türkiye’de. İşte Meclis zaten kapalı, işte bir sürü herkes kafasına göre paketler açıklıyor, bunların iktidar tarafından da, muhalefet tarafından da elle tutulana var, elle tutulamayanı var, bol keseden herkes bir şeyler söylüyor. İkinci altı ay, bu kez nasıl bir hükümet yapısı olacak ve nasıl bir bakanlıklar silsilesi ile Türkiye karşılaşacak bununla kayıp olan bir yıl olacak. Dolayısıyla 2015’i kaybeden bir yıl olarak görüyoruz. Peki nasıl devam edeceğiz? Nasıl peki yatırımlara yön vereceğiz? İşadamları geleceğe nasıl yön verecekler? Onun için Türkiye’de çok ciddi şekilde reformlara ihtiyaç var. Biz şunu çok iyi şekilde başardık, ben geçmiş dönemlerden bugüne kadar geldiğinde Ak Partinin de çok ciddi başarısı olduğuna inandığım için söylüyorum, Kemal Deriş’in Türkiye’ye getirmiş olduğu borçtan çıkış politikalarını Türkiye müthiş uyguladı. Hiç tereddütsüz! Dünyaya örnek oldu ve işin enteresan tarafı da biz borcumuza sadık bir ülkeyiz yani hiçbir zaman Yunanistan gibi yapmadık biz, ödemiyorum ben demedik. Zaten deseydik de bana ne derlerdi. Yunanistan’ın bir ayrıcalığı var, biliyorsunuz bu farklı bir durum. Dolayısıyla biz borçtan çıkış politikalarımızı oluşturduk, borçtan çıktık, borçlarımızı ödedik, o günkü borçlarımızı. Şimdiki borçlu yapımızdan bahsetmiyorum. Ama gelgelelim bu politikaların yerine tekrar bizi sanayiye döndürebilecek olan, gerçekten üretimin gücünü keşfedebilecek olan, ürettiren ve ürettiğini ihraç amaçlı üreten bir ülke konumuna dönüşemedik. Her 1 liralık ihracatımız için 0,7 ithal etmek durumundayız. Bu sürdürülemez bir durum, mümkün değil. İçimize dönmemiz, kendi gücümüzü keşfetmemiz gerekiyor. Bu çok kolay olabilecek bir şey değil, reformlar yapılması gerekiyor, hepimizin, bugün dinledim işte sabah-tan beri ben de Çek Yasası’yla ilgili Türkiye’nin işleyişinde ekonomik hayatı mahfeden bir yasa olarak görüyorum son çek düzenlemesini. Bunun için de öneri getirdik ama bunu kimse de zaten dinlemedi. Dedik ki, iki tane çek olsun piyasada, bunlardan bir tanesi banka teminatlı, sokalım şu bankaları da işin içine. Biri de normal kullandığımız çek. Firma hangi çeke itibar ediyorsa ona göre yapsın, banka da bu sorumluluğu alsın. Peki, işte TOBB en son bir öneride bulundu, onlar da dediler ki işte barkodlu çek olacak filan, bu nasıl olacak ben de anlamıyorum. Yani ilaç değil ki bu sabit kalsın, çek yazılacak, ödeme aracı olarak kullanılacak. Nitekim onlar da barkodla bu işin çok yürü-meyeceğini anladılar ki üstünde durmadılar. Dolayısıyla çok farklı şeyler var.

Son bir cümle daha söylemek istiyorum bu konuyla ilgili. Tekrar geri dönersem zamanınızı çok almadan, şimdi deminki konu muhasebe hukuk ilişki-

riydi. Ben İstanbul'da yoğun bir şekilde bilirkişilik yapan bir kişiyim, hocalarımı da dinledim. O kadar enteresan bir şey var ki, şimdi bu işlerle ilgilenenler bilirler, geçmişte Ticaret Mahkemeleri heyet şeklindeydi. Hükümet dedi ki, çok doğru bir karardı, işler yürümüyor. Yabancılar geliyor, burada haklarını aramak istiyorlar, 10 yılda bir karar çıkıyor, adam bir daha buraya gelmiyor. O zaman nasıl yapalım? Heyetle olmuyor bu iş ne gerek var, her bir hakim karar verebilir. Bölelim Ticaret Mahkemelerini, her bir hakimi de kendi başına bir muhtar ilan edelim dolayısıyla Ticaret Mahkemeleri olsun. İstanbul'da üç tane bölge oldu, Çağlayan en büyük bölge ve burada 51 tane Ticaret Mahkemesi oluşturuldu, Anadolu Yakası ikinci büyük bölge Bakırköy'le beraber, burada 21 tane Ticaret Mahkemesi oldu, işte Bakırköy'de de 21 tane. Sonra bir anda nereden geldiyse akıllarına, kim ne dediyse dediler ki yok bu sistem olmuyor. Ne yapalım? Biz bu böldüğümüz ve kendi başına muhtar ilan ettiğimiz hakimleri tekrardan toplayalım bir araya, tamam, bunların her birine heyet dosyaları verelim. Bir de diyelim ki biz bu hakimlere, sana zaten güvenmiyoruz, 300 bin lira sınırı getirelim. 300 bin liranın altındaki dosyalara bir hakim bakabilir, 300 bin liranın üstündeki dosyalara da heyet olarak bakacaksınız. Böylece iş yükü yılda 450 dosya olan bir hakime 700 dosyayı da yükledik üzerine. Bir de onların çalıştıkları kalemleri de yarı yarıya indirdik. Ne oldu? Şimdi mahkemeler daha hala dosya tasnifinden mahkemelerde duruşmanın esasına geçilemiyor. Düşünün ki siz çağdaş ticaret hukukunu bu ülkede uygulayacaksınız! Yabancı yatırımcı gelecek burada hakkını arayacak, yabancı yatırımcı gelecek burada diyecek ki, ben mahkemelere güveniyorum, yaptığım ihtilafın veya ortaya çıkan ihtilafın sonucunda ben bir sene içerisinde en geç hakkımı alırım dolayısıyla çok güvenilir bir ülke. Mümkün değil! Hukuk sisteminiz, ticaret hukuku anlamında söylüyorum diğerine girmiyorum yoksa öbür konu benim konumu aşar, politikaya girmiş olurum ama benim gördüğüm ticaret hukuku anlamında Türkiye'de mahkemeler mahvolmuş durumda. Hakimlere sordular mı? Sordular. Ne cevap verdi hakimler? Olmaz bu sistem, yürümez dediler. Buna rağmen bu sistem gelmiş durumda. Onun için Türkiye'nin acil reforma ihtiyacı var ve bizim burada söylediklerimizin de devletin kademelelerinden duyulması gerekiyor. Maalesef bizim devletimizin üst kademeleri, bu bürokrasi de olabilir, devletin üst kademeleri de olabilir üç maymunu oynuyor; duymadım, görmedim, bilmiyorum! Duyulmuyor ne kadar bağırırsanız, bilinmiyor ve görülüyor ve bu şekilde bir yerlere doğru gidiyoruz. Onun için

2015 yılında ben büyüme anlamında Türkiye açısından çok umutlu değilim. %4'lük bir hedef var, o hedefi gerçekleştirirsek olumludur ama hiç unutmayın lütfen Almanya'nın %1 büyüdüğü yerde %4,5 bize yetmez, bu büyük potansiyele yetmez. Onun için bizim hâlâ gençlerdeki işsizlik oranımız %20, her beş gencimizden biri iş arıyor. Bir de bunun üzerine çok eleştirildiğim bir konu var, söylediğim ama çok eleştirildiğim, iş de beğenmiyor gençlerimiz. İstihdam ediyorsunuz, iki günde işten ayrılıyor, beğenmiyor o işi. Onun için 2015 yılını bu anlamda sıkıntılı diye ben görüyorum. Sorular gelirse tekrar ekonomi üzerinden devam ederiz. Çok teşekkür ederim ilginize.

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

Biz de teşekkür ederiz Sayın Hocam. Sorularla devam etmeye çalışırız, aslında önemli noktaların altını çizdiniz, söyledikleriniz üzerinden belki pek çok başlık daha açılabilir. Benim de aklıma birçok şey geldi ama şimdi zamanımız da dar, ben Prof. Dr. Sayın Sanem Baykal ile devam etmek istiyorum. Tabii Avrupa Birliği ile ilişkiler bir yanıyla böyle bir ölçüde kış uykusunda gibi ilişkiler ama bir yanıyla da tabii pek çok teknik görüşme devam ediyor, fasıllar açılmaya çalışılıyor, onunla ilgili çabalar var. Siz muhasebe mesleğine olası etkileri bakımından özellikle bu iş kurma hakkı ve hizmet sunumu serbestliği konusunda neler söylemek istersiniz?

AB İlişkilerinde Gelinek Nokta, İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi Faslının Muhasebe Mesleğine Olası Etkileri

Prof. Dr. Sanem BAYKAL

- Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan. Öncelikle ben de Sayın Genel Başkan ve bu toplantıya emeği geçen herkesi, çok değerli meslek mensuplarını saygıyla selamlayarak aranızda bulunmaktan duyduğum onur ve mutluluğu ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Aslında bir Avrupa Birliği hukukçusu olarak da konuşmacılar ve dinleyiciler dahil bütün hazırlan en fazla alan dışı olanı olarak kendimi hissediyorum. Ben gerçek anlamda bir Avrupa Birliği hukukçusuyum, bütün master, doktora, doçentlik, profesörlük alanım Avrupa Birliği hukuku ve bu anlamda sizlerin çalışma alanı benim çalışmalarımı belli yerlerde kesmekle birlikte aslında son derece uzak bir alan ama neden burada bulunduğumu ve neresinden sizin mesleğinize, çalışma alanınıza dokunduğumu da izah etmeye çalışacağım elbette. Umarım bu kapsamda genel çerçeveyi çizebilirim sabrınızı da çok fazla zorlamadan böyle akşam son oturumun sondan bir önceki konuşmacısı olarak son konuşmacıyı da çok fazla yormadan sözlerimi tamamlayabilmeyi umut ediyorum.

Şimdi Avrupa Birliği hukuku çok geniş bir alan. Bir üye devlette Avrupa Birliği'ne üye 28 ülkeden herhangi birinde yürürlükte olan mevzuatın aslında %70-75'inin kaynağı bugün artık bu da nasıl diyelim, asgari tahminle diyelim Avrupa Birliği kaynaklı. Dolayısıyla aslında Avrupa Birliği hukuku dediğimizde bu hukuk alanının kestiği çok fazla faaliyet, çok fazla meslek, çok fazla hukuk alanı var. Ama tabii Avrupa Birliği hukuku çalışmak demek bütün bu alanlarda yani şirketler hukukundan tüketicinin korunmasına, herhangi bir şekilde enerji hukukundan göç, vize, sığınma hukukuna kadar bütün bu alanlarda bilgi sahibi olabilmek demek değil, ancak ana hatlarıyla bu çerçeveyi

görebilirsiniz Avrupa Birliği hukuku bu kadar geniş bir alana yayıldığı için. Ama Avrupa Birliği hukukunun bazı temel prensipleri ve temel düzenleme alanları var. Bunlardan da en önemlilerinden birisi Avrupa bütünleşmesinin bir ekonomik bütünleşme olarak başlaması, bir iç pazar oluşturması ve o iç pazarın hukuk düzeni aslında Avrupa Birliği hukukunun en temel çalışma alanlarından biri. Ve işte o iç pazar dediğimiz alanda, içinde malların, iş gücünün, hizmetlerin ve sermayenin üye devletler arasında serbestçe, hiçbir engelle tabi olmaksızın dolaşabilmesine imkan sağlayan bir ekonomik alan sunuyor. Ve bu alan içerisinde Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin ürettiği mallar da, işçileri de, herhangi bir meslek sahipleri bağımsız çalışan ya da şirketleri de, sermayesi de herhangi bir vatandaşlığa dayalı ayrımcılığa tabi olmaksızın gittiği ülkede o ülkenin mevzuatına tabi olarak, herhangi bir farklı muameleye tabi olmaksızın tam terimi ile “eşit muamele” ilkesi çerçevesinde işini yapabiliyor, ürününü satabiliyor veya mesleki faaliyetini icra edebiliyor. Dolayısıyla Avrupa Birliği'nin temel dayandığı esas, iç pazar ve bunu sağlayacak koşulların meydana getirilebilmesine yönelik yasal tedbirler ve aynı zamanda uygulamanın düzenlenmesi.

Şimdi bu açıdan baktığımızda Avrupa Birliği üyesi ülkeler kendi aralarındaki engelleri kaldırmayı yani piyasalarda birbirlerine hem ürün, hem işgücü, emek piyasası olarak hem de çeşitli mesleki faaliyetler ve hizmetler sektörü olarak açarken bundan bir ekonomik fayda, bir dinamizm elde etmek üzere ve bununla da daha ileride bir takım daha sıkı birlikteliklere zemin oluşturacağı düşüncesiyle kalkışmışlar. Şimdi böyle baktığımızda Avrupa Birliği'ne üyelik de aslında Türkiye'nin de biraz sonra tartışacağımız üzere 10 yıldır katılım müzakerelerini sürdürdüğü bu yapıya aidiyette aslında bu iç pazarın da bir parçası olabilmeyi getirecek. Sadece bundan mı ibaret Avrupa Birliği düzenlemeleri? Elbette değil ama çekirdeğinde bu iç pazar düzenlemelerinin yattığını söyleyebiliriz. İşte Avrupa Birliği'nin çok çeşitli alanlardaki düzenlemelerine aday ülkenin peyderpey, henüz daha üye olmadan bir hazırlığı gerçekleştirip uyum çabası içine girmesi gerekiyor. Hepimizin bildiği gibi müzakere süreci bunu ifade ediyor. Aslında Avrupa Birliği ile yürütülen üyelik müzakereleri herhangi bir uluslararası müzakerenin çok dışında Avrupa Birliği kurallarına aday ülkenin uyumunun çerçevesini oluşturmaya yönelik bir çabadan ibaret.

Bu kapsamda da 35 tane ayrı başlık altında işte tüketicinin korunmasından bildiğiniz gibi şirketler hukukuna, vergilendirmeden adalet, özgürlük, güven-

lik alanına kadar Avrupa Birliği düzenlemeleri gruplanmış. Bunlardan bugün üzerinde durmaya çalışacağım fasıllardan bir tanesi olan iş kurma ve hizmet sunma serbestisini de III. Fasl olarak düzenlendiğini görüyoruz aday ülkelerin Avrupa Birliği'ne uymasına yönelik çalışmalar çerçevesinde, müzakere sürecinde. Dediğim gibi Türkiye bu yıl 10.yıl dönümünü kutluyoruz, artık ona kutlamak mı denir bilemiyorum, katılım müzakerelerinin 10.yılında, 2005'te başlamıştık fiilen müzakerelere ya da tarama sürecinin ardından 2006'da ama 2005'i de bir tarih olarak koyabiliriz gerçekten. Bu çerçevede o 35 faslın ancak 14 tanesini açabildik, sadece birini geçici olarak kapatabildik, diğerlerinde şu an için bir hareket yok. İş kurma ve hizmetler faslı da bu hareketin olmadığı alanlarda ama iç pazarın temelini oluşturan biraz sonra izah etmeye çalışacağım unsurlardan oluşan çok temel bir serbesti alanı düzenliyor. Ve bu alanda Türkiye'nin her ne kadar müzakere faslı açılmış olmasa da uyum çalışmalarına yönelik bazı adımları atmasının çeşitli faydaları olabileceği düşünülüyor. Neden müzakerelere başlayamadığımız fasıllardan biri bu? Bir teknik engel var birazdan bahsedeceğim. Teknik engel, teknik açılış kriterinin yerine getirilmesi, buna yönelik bir çabaya girişildi halihazırda zaten ama asıl siyasi bir sıkıntı var. Kıbrıs sorunuyla ilişkilendirilmiş 8 fasıldan biri 2006 Aralık ayından beri, o yüzden iş kurma ve hizmetler faslının yakın bir zamanda en azından açılması çok başka siyasi olaylara bağlı olduğu için, Kıbrıs sorunu gibi, öngörülüyor. Ama dediğim gibi uyum çabalarına devam etmek lazım.

Peki, teknik açılış kriteri nedir? Yerine getirilmesi gereken teknik kriter nedir? Avrupa Birliği her türlü müzakere faslı bakımından aday ülkenin Avrupa Birliği'ne uyum durumunu değerlendirecek bir tarama süreci yürütüyor, Türkiye ile de bu 2006 yılı başlarına kadar yürütüldü ve bunun sonunda da o faslın açılabilmesi için bir teknik açılış kriteri getiriyor. İşte iş kurma ve hizmetler faslı bakımından teknik açılış kriteri bir uyum stratejisinin ve bir eylem planının belirlenmesi, hazırlanması olarak öngörüldü. Nedir bu strateji ve eylem planı? Avrupa Birliği'nin düzenlemelerine hizmetler sektörü alanındaki Türkiye'nin uyum sağlayabilmesi için atması gereken adımlar nedir, bunların süresi, sorumlu kuruluşu, hangi tedbirlerle atılabileceğine dair bir eylem planı ve bunun üzerine inşa edilmiş bir strateji geliştirmek. Türkiye'nin bu faslı açmak üzere teknik gerekliliği yerine getirmesi için bunu yapması gerekiyor. Şimdi bunu yapabilmek için peki ne yapmak lazım? Yani Avrupa Birliği düzenlemelerine uyum için bu alanda atılması gereken adımların tes-

piti önce Türkiye'nin kendi durumunu tespit etmesi lazım. Peki, hangi alanda? İş kurma ve hizmetler diyoruz. Biraz daha belki somuta inmekte fayda var. İş kurma derken Avrupa Birliği sabit bir işletme yoluyla istikrarlı bir şekilde bir başka ülkede belli bir mesleki faaliyetin ya da hizmet faaliyetinin, ekonomik faaliyetin icra edilebilmesini ifade ediyor. Yani herhangi bir şirket kurmak bir başka ülkede, mesela bir Alman'ın Fransa'da şirket kurması, bir İtalyan'ın gidip sabit bir büro açarak, muayenehane açarak diyelim mesleki faaliyetini icra etmesi, bir mimarın, bir doktorun orada çalışmaya başlaması. Alman, Fransa'da icra edecek mesleğini sürekli olarak, kalıcı olarak. Hizmet sunmada bir geçicilik faktörü var, bu anlamda da belli bir hizmetin sınır ötesi sunumuna yönelik ya da hizmeti alacakların diğer ülkeye geçmesine yönelik bir ekonomik aktiviteden bahsediliyor. Yani doktorun hastasını muayene etmek üzere bir başka ülkeye gitmesi, mesela Belçikalı doktorun Fransa'da hasta muayene edip ülkesine dönmesi ya da Fransız hastanın Belçika'ya doktoruna muayene olmaya gitmesi gibi. Şimdi bu açıdan baktığımızda hizmeti alanın ya da sunanın yer değiştirmesi şeklinde hizmetlerin de serbest dolaşımı da öngörülüyor üye devletler arasında. Buna yönelik de Avrupa Birliği hem bazı sektörel yaklaşımlar benimsemiş hem de birtakım yatay düzenlemeler yoluyla bu sektörel düzenlemelerin yetersizliğinden yola çıkarak bazı yatay düzenlemelere gitmiş. Özellikle iki temel alanda Avrupa Birliği'nin yatay düzenleme yaptığını görüyoruz. Bir de Hizmetler Direktifi ya da Hizmetler Yönergesi dediğimiz 2006 yılında yürürlüğe girip 2009'da üye devletler tarafından iç hukuka aktarılması öngörülen düzenleme, ikincisi de 2005 yılında yürürlüğe giren mesleki yerliliklerin karşılıklı tanınmasına yönelik Avrupa Birliği'nin Direktifi ya da Yönergesidir diğer adıyla.

Şimdi burada Türkiye'nin de uyumu özellikle bu iki düzenleme esas alınarak Avrupa Birliği kurallarına uygun ve uyumsuz alanların saptanması, hem mevzuatta hem uygulamada eğer bir uyum sağlanacaksa bunun hangi tedbirlerle mümkün olabileceği, bunun süresi, sorumlu kuruluşu gibi esasların belirlenmesini içeren bir eylem planı hazırlamayı gerektiriyor. Bu eylem planı son derece zorlu bir çalışmayı gerektiriyor çünkü bütün bir hizmetler sektöründe sabit ya da geçici sınır aşırı hizmet sunmak dediğinizde işin içine ne kadar geniş bir alandaki faaliyetin girdiğini, ne kadar fazla paydaşın, sektörün ve düzenlemenin üstelik de çok dağınık bir şekilde ortaya konmuş düzenlemelerin girdiğini hem Avrupa Birliği üyesi ülkeler hem de Türkiye bakımından

rahatlıkla sizler de takdir edersiniz. Turizm tesisi açmaktan madencilik ruhsatı almaya, herhangi bir mesleki faaliyet işte mimar gibi, muhasebeci gibi, musluk tamircisi gibi herhangi bir meslek ya da zanaatı veya sanatı icra etmeye yönelik belli kriterleri yerine getirmekten bunların karşılıklı tanınması için mesleki yeterliliklerin saptanmasına kadar çok geniş bir alanda bir uyum yükümlülüğü var. Ama Avrupa Birliği buradaki zorluğu kendisi de fark ettiği için özellikle bu alanda ortak kurallar getirmek yerine bir takım asgari standartlar ya da üye devletlerin yapmaması gereken, uyum olmayan bazı düzenlemeleri ya da uygulamaları tespit etmek gibi bir yaklaşım benimsemiş. Yani demiş ki, belli bir alanda bir hizmet sunma, belli bir hizmet faaliyetinde bulunmak için eğer bir iş yeri kurulacaksa sabit olarak ya da geçici olarak hizmet sunmaya imkan sağlayacak. Bunun önünde elbette bir takım izin, ruhsat, koşul, gereklilik, lisans, yetkilendirme, onay nasıl ifade ederseniz devletin getireceği ya da ilgili meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının, şemsiye örgütlerin getirebileceği bazı kurallar, uygulamalar, prosedürler söz konusu olabilir. Ama önemli olan söz konusu prosedürlerin ayrımcı olmaması yani vatandaşla yabancı arasında farklılık içermemesi, bir kamu yararı amacına yönelik olması ve bu kamu yararı amacını yerine getirmek bakımından da orantılı bir uygulama içermesi. Yani daha az kısıtlayıcı bir tedbirle aynı kamu yararı amacına ulaşmak mümkünse böyle bir prosedüre yer verilmemesi. Ne gibi bir örnek verebilirim? Mesela belli bir işyeri açmak için, belli bir mesleki faaliyette bulunabilmek için herhangi bir sektörde önceden izin yerine işyerini açıp bir bildirim yapmak ve bu sayede bir denetimden geçmek mümkünse bu da ilgili kamu yararını karşılayacak bir tedbirse üye devletler önceden izin yerine bu sonradan bildirimini tercih edecek şekilde düzenlemelerini gözden geçirsinler demiş. Üye devletlerde de aslında çok zorlu bir süreçle, yıllar süren bir süreçle bu mevzuat taramasının gerçekleştiğini görüyoruz. Türkiye bakımından da hazırlanacak olan eylem planı ve strateji bütün bir mevzuatın hem de çok katmanlı bir şekilde farklı sektörler açısından Avrupa Birliği'nin ilgili düzenlemelerine uyum bakımından gözden geçirilmesini gerektiriyor. Öyle ki şirket kurma mesela, gidip bir şirket kurulurken maruz kalınacak çeşitli uygulamalardan, prosedürlerden, gösterilmesi gereken, sunulması gereken belgelerden bunların yapılması sırasında işte herhangi bir şekilde şeffaf süreçlerle, yeknesak süreçlerle karşılaşıp karşılaşılmadığına kadar, bu yapıldıktan sonra mesela eğer belediyede yapılması gereken işte imar izni gerektiriyorsa bunun alınması sürecinden, iş yeri açma ruhsatının alınmasına kadar belli sayıda ve

belli niteliklere sahip kişi çalıştırma koşulu herhangi bir mevzuatta düzenleniyorsa bunun gerekliliğinin değerlendirilmesine kadar çok kapsamlı bir analizi gerektirmekte.

Ama şimdi bu anlamda Avrupa Birliği düzenlemesi bir anlamda bir idari sadeleştirme amacını ve bu anlamda prosedürlerin şeffaflaştırılması, mümkün olduğunca kolay halledilir olması, elektronik uzaktan imkanlarla yerine getirilebilir olmasını öngörüyor. İşte burada tek temas noktaları diye bir kavramı getirmiş Avrupa Birliği düzenlemesi. Yani ister Türkiye içinden, ister yurtdışından olsun herhangi bir kişi Türkiye’de bir hizmet faaliyeti, ne olduğu çok geniş bir alanda ya da mesleki faaliyet icra edecekse diplomalarının denkliğinin sağlanmasından o işyerini kurmaya yönelik atacağı adımlara kadar bütün gerekli belgeleri ve prosedürleri tek yerden görebilecek, o tek yere başvurusunu yapacak, ilgili başvuru gerekli devlet birimlerine ve gerekiyorsa meslek örgütlerine dağıtılacak. Oradan gelecek cevap üzerine toplanıp o kişiye mümkün olduğunca hızlı makul bir sürede cevap verilecek ve bu şekilde itiraz prosedürleri düzenlenerek kişi yaptığı işi son derece kolay şekilde kurabilecek, bunu bir mesleki faaliyet olarak da icra edebilecek. Almanya’da mesela bu tek temas noktalarına kimlerin daha çok başvurduğuna bakılmış, Alman vatandaşlarının % 90 oranında, diğer Avrupa Birliği üyesi ülkelerden gelenlere kıyasla bu prosedürleri daha fazla kullandığı yani aslında ülkenin kendi ekonomisi, kendi mesleki faaliyetlerinin icrası bakımından bu getirilen teknik düzenlemelerin fayda sağladığı görülmüş. Şimdi ben buna yönelik bir Avrupa Birliği Bakanlığının yararlanıcısı olduğu bir projede görev almaktayım. O çerçevede bir eylem planının Türkiye’nin bu hizmetler direktifine ve mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması direktifine uyum sağlamasına yönelik bir eylem planı taslağı Bakanlığın faydalanmasına sunulacak, hazırlanıyor. Bu anlamda çok kapsamlı bir mevzuat incelemesi durumundayız.

Son birkaç cümle ile bunun faydalarını ve mesleğinize etkilerini ifade ederek bitirip sonradan sorularınıza cevap vermeye çalışacağım. Dediğim gibi faslın çok kısa bir sürede açılması teknik sorunların çok dışında başka meselelere bağlı olduğu için orada bir akademisyen olarak herhangi bir öngöründe bulunmayı tercih etmem, serbest dolaşım da ancak ondan sonra başlayabilecek. Ama getirilecek olan aslında düzenlemeler ya da bunların nasıl olabileceğine dair mevzuat ve uygulamadaki durum saptaması hem sizlerin mesleği bakımından hem de birer vatandaş olarak hepimize fayda sağlayacak bir takım

unsurlar barındırıyor bünyesinde. Hangi açılardan? Bir kere Türkiye’de hizmetler sektörünün çok yaygın, Türkiye’nin de ekonomisi bakımından en fazla öne çıkan ve inşaat gibi alanlarda çok da fazla rekabetçi olduğunu düşündüğümüz sektörün nasıl, hangi mevzuatla, ne şekilde düzenlendiğinin resmini çekerken imkanı sağlayacak. Üstelik dediğim gibi katmanlı bir şekilde sadece o sektör açısından değil o sektörün öncesinde ve sonrasında gerçekleşen o işi yapabilmek için bütün süreçlerin mevzuatta ve uygulamada nasıl gerçekleştiğini tespit etmeye imkan sağlayacak bir fotoğraf oluşturulması öngörülüyor. Bu elbette ki muhasebecilik mesleği açısından da sizlerin de hem kendi mesleğinizi icra etmeniz bakımından ama hem de hizmet sunduğunuz çok farklı sektörler, çok farklı iş alanları bakımından da faydanıza olabilecek bir resim oluşturabilecek. Aynı zamanda da bu açıdan Avrupa Birliği düzenlemesini bir standart olarak kabul ederek hatasıyla sevabıyla, o standarda uyum bakımından da atılabilecek adımları özellikle Türkiye’nin belli ekonomik sıkıntılardan da bugün sabahtan beri dinliyoruz, belli sıkıntıları görmemek mümkün değil, ihtiyacımız olduğu da açık. Yabancı yatırımın ülkemize çekilebilmesine yönelik faaliyetleri de aslında destekleyecek acaba adımlar atılabilir mi? Buna yönelik de bir tespit yapmaya imkan sağlayabilecek bir çabanın yürütülmeye başlandığını söyleyeyim. Ama bir de bunun ötesinde... Türkiye Avrupa Birliği ile olan ilişkilerinde hangi yöne gidecek belli olmaz ama şu anda Gümrük Birliği’nin revizyonuna ilişkin bir takım çalışmaların başlayabileceğine dair duyularımız var, gazetelere yansıyanlar var. Bu anlamda da hizmetler sektörünün de Gümrük Birliği kapsamına alınıp alınmayacağı tartışmaları yürürken acaba ekonomik bir etki değerlendirmesi değil ama en azından hukuki bir etki değerlendirmesi bakımından da fayda sağlayabilecek yönü olur mu diye GATS (*The General Agreement on Trade in Services - Hizmet Ticareti Genel Anlaşması*) ve TISA (*Trade in Services Agreement - Hizmetlerin Ticareti Anlaşması*) çerçevesinde devam eden müzakereler de ayrı tabii ki ama hizmetler sektöründeki gücümüzü ve bunu geliştirebilmeye yönelik, rekabete yönelik ve bunu geliştirmeye yönelik tedbirleri görmeye fırsat sağlayacağını umut ediyorum.

Bu genel çerçeveyi çizmeye ancak fırsat bulabildim ama sorularınız olursa biraz daha derine inebilmeyi umut ediyorum. Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

- Biz de Sayın Baykal'a çok teşekkür ediyoruz. Sadece bir virgöl koyduk diyelim Hocam, konu derin. Avrupa Birliği'nin muhasebe mesleğine ve uygulamalarına etkilerini konuşmaya devam edeceğiz. Bu etkileri deyince yaşı tutanlar anımsayacaktır, eskiden böyle bildiriler vardı; “emperyalizmin mahallenize etkileri” filan diye başlardı, ondan sonra da “güneş balçıkla sıvanmaz” diye biterdi. Yani o jargon da kalmadı, o çerçevede değil ama mademki biraz önce Sayın Genel Başkan Sanlı, “pusulamız Avrupa Birliği Yönergeleri” diye ifade etti, biz yeni denetim ve ayrıca muhasebe ile ilgili direktifleri dinlemek üzere sözü Doç. Dr. Sayın Çağlar Manavgat'a bırakalım. Buyurun Sayın Hocam.

Yenilenen AB Denetim ve Muhasebe Direktiflerinin Getirdiği Yenilikler ile Ülkemiz Denetim ve Muhasebe Uygulamalarına Muhtemel Etkileri

Doç. Dr. Çağlar MANAVGAT

- Değerli konuklar, önce hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu son oturumda tabii tasarladığımdan biraz daha kısaltılmış bir sunum yapacağım size.

Şimdi son iki senede 2013-2014 yıllarında denetim ve muhasebe konusunda Avrupa Birliği hukukunda çok önemli gelişmeler oldu. Bu gelişmelerin tabii Türk hukukuna yansması iki şekilde olabilecek. Birincisi, Avrupa Birliği hukukuna uyum çerçevesinde bu Avrupa Birliği'nde getirilen yeni denetim ve muhasebe kurallarının Türk hukukuna uyarlanması, nitekim KGK muhasebe

bakımından böyle bir çalışmayı yaptığını, bir kurul kurduğunu kamuya da açıklamıştı. Birincisi, tabii bu Avrupa Birliği düzenlemelerinin gerektiği ölçüde Türk hukukuna yansıtılması. İkincisi, biraz sonra arz edeceğim bazı noktalarda Avrupa Birliği üyeleri dışındaki ülkelerde yapılan denetimin Birlik üyesi ülkelerin otoritesine nasıl girdiğine ilişkin kurallar var. Bir başka deyişle yani Avrupa Birliği üyesi olmamamıza rağmen Türkiye'deki bağımsız denetim faaliyeti bazı koşullar gerçekleştiğinde Birlik üyesi ülkelerin nezdinde o ilgili otoritelerin kapsamına girebiliyor.

Şimdi sırasıyla gidersek önce denetimden gidersek, denetimde 537/2014 sayılı bir Tüzük çıktı ve bu Tüzük daha çok kamu yararını ilgilendiren kuruluşlar üzerine odaklanan bir düzenleme ve burada, bu kuruluşlarda bizde KAYİK olarak kısaltılan kuruluşlardaki bağımsız denetim ilke ve esaslarını belirliyor. Fakat yine aynı dönemde 2014'te denetimle ilgili bir başka yönerge çıktı ve bu yönerge bağımsız denetimin sadece KAYİK'lerle sınırlı olarak değil daha geniş bir çerçeve içerisinde yeni kurallara bağlıyor. Şimdi burada baktığınızda

bir defa yeni kurallar en çok neye odaklanıyor derseniz bir defa bağımsızlık tanımı tamamen değişiyor yani en azından temelleri itibariyle değişiyor. Bağımsızlık ölçütlerinden bir kısmına aşınayız Ticaret Kanunu'nda da bu bağımsızlık ölçütleri var ama özü itibariyle çok önemli değişiklikler olduğunu görüyoruz. Burada bir diğer önemli özellik ki bu Ticaret Kanunu bakımından da önemli, denetim komitesinin işlevlerinin çok arttığını görüyoruz ve denetim komitesi yavaş yavaş aslında denetime tabi ortaklıklarda bir organ olma yolunda hızla ilerliyor. Yani yönetim kuruluna yardımcı bir komite olmanın ötesinde bağımsız ve icrai yetkiler alma yolunda hızlı bir adım atılmış durumda. Henüz bu konuma gelmedi ama bu önem taşıyor.

Bir defa mesleki şüphecilik tanımı ki bu ilke zaten bizim standartlarımızda da, uluslararası standartlarda da daha önce yer alan bir ilke ama burada hile ve hatalar üzerine odaklanmalar ve bu hilelerin ve hataların tespiti üzerine izlenecek yöntem konusunda biraz sonra değineceğim özel bir süreç belirlenmiş. Denetimin ölçütleri Birlik yönergesinde yeniden düzenlendi dedim. Aslında yani burada bir eleştiriyi de belki gündeme getirmekte yarar var, Ticaret Kanunu'nda bağımsız denetçinin bağımsızlık ölçütleri düzenlendi fakat aslında son gelişmeler gösteriyor ki bu tip temel kanunlarda böyle çok hızlı değişime açık kurumların düzenlenmesi çok doğru bir tercih değil. Çünkü birçok noktada Türk Ticaret Kanunu bu yeni Birlik Tüzüğü ve Yönergesinden sonra Avrupa Birliği düzenlemesine uyumsuz hale gelecek. Dolayısıyla belki temel ilkelerin Ticaret Kanunu'nda, temel bir kanunda yer alması ama bu bağımsızlık ölçütleriyle ilgili ayrıntıların ikincil düzenlemelere bırakılması daha doğru bir tercih olacak. Burada en önemli yenilik, bağımsız denetçinin denetlediği kuruluşun çıkarttığı finansal araçlar üzerinde de herhangi bir yatırımının olmaması. Burada daha geniş bir yasak çerçevesi çizilmiş fakat sadece yatırım fonlarına yapılan yatırımlar bu kapsamın dışında tutulmuş. Ayrıca hediye alma ve herhangi bir şekilde kayırılma yasağı da çok net biçimde yeni yönergenin kapsamına girmiş. Burada tabii çok küçük hediyelerin kapsam dışında bırakıldığını da belirtelim ama bunun dışında hediye ve kayırılma yasağı açıkça yönergede düzenlenmiş.

Süre bakımından bağımsız denetçinin denetlediği ortaklıktaki görev alma yasakları yeniden belirlendi. Burada bir yıl süreyle denetimi tamamladıktan sonra bir yıl süreyle kamu yararını ilgilendiren kuruluşlarda, KAYİK'lerde iki yıl süreyle görev alması yasaklanmış, bağımsız denetimi bizzat yapan ba-

ğımsız denetçinin ve sorumlu denetçi sıfatıyla denetimi üstlenen kişinin bir ve iki yıllık sürelerle denetlediği ortaklıkta görev alması yasaklanmıştır. Burada bağımsız denetçinin göreve başlamadan önce bir bağımsızlık değerlendirmesi yapması zorunlu kılınmış ve bunun içerisinde önce bir defa eğer benzetmek doğruysa bir bağımsızlık haritası çıkartılması öngörülmüştür. Ve bağımsız denetçinin kendisinin veya bir bağımsız denetim kuruluşunda çalışıyorsa kuruluşun bağımsızlık ölçütlerine uygunluğunu burada değerlendirmesi gerekiyor. Bağımsız denetimi yürütmek için yeterli personel ve parasal koşulların mevcut olup olmadığını yine burada belirlemesi gerekiyor ve bunu bir yazılı metne bağlaması öngörülmüştür.

Ücret konusunda çok temel düzenlemeler var. Bir defa burada ücretin herhangi bir şekilde performansa bağlanması veya herhangi bir şarta bağlanması yasaklanmıştır. Dolayısıyla bağımsızlığı ortadan kaldıracabilecek nitelikte olan yani yapılan bağımsız denetimin sonuçlarına veya performansa dayalı bir ücretlendirme tamamen burada ret edilmiştir. Yeni sistemin ki özellikle Tüzüğün getirdiği en önemli özelliklerden bir tanesi bağımsız denetim dışı faaliyetlerin ayrıntılı biçimde düzenlenmesi yani bağımsız denetim dışında yapılabilecek olan faaliyetler ayrıntılı biçimde düzenlenmiş ve bunların bir kısmı şu anda bizim Ticaret Kanunu'na göre yapılması, bağımsız denetim faaliyetiyle birlikte yürütülmesi mümkün olan faaliyetlerin bir kısmı yasal faaliyetler kapsamına alınmıştır. Ayrıca izin verilen faaliyetlerden elde edilen ücret konusunda da yine bağımsız denetim faaliyeti ile bağlantılı bir oranlama yapılmıştır. Burada bağımsız denetim ücretinin %70'ini aşamama kuralı getirilmiştir yani limit geçmiş üç yıl içerisinde bağımsız denetimden elde edilen gelirin %70'i, bağımsız denetim dışı faaliyetlerde ancak bu kadar ücret alınabiliyor. Eğer % 15'i geçerse bu takdirde denetim komitesinin burada bir izin vermesi, izin mekanizması öngörülmüştür.

Şimdi izin verilmeyen daha doğrusu yasak bağımsız denetim dışı hizmetler nelerdir dersek başında bir defa vergi hizmetleri geliyor. Burada kırmızı ile gördükleriniz üye ülkelere bu konuda izin vermeye yönelik düzenlemeler yapma yetkisi tanınan konular ama kırmızı ile işaretlenenler dışındakiler tüzükte bağımsız denetçinin denetim faaliyetini yürütürken kendisinin veya aynı ağda bulunduğu diğer bağımsız denetim kuruluşlarının veremeyeceği hizmetler. Burada vergi ile ilgili alt başlıklarda vergi beyannamelerinin hazırlanması, gümrük hizmetleri, vergi teşvikleri konusundaki danışmanlıklar, vergi otorite-

tesinin bir denetimi olduğu takdirde bu denetim sırasında destek vermek ancak burada eğer yasalar izin veriyorsa bağımsız denetçinin, kamu denetçisinin denetimi sırasında ilgili kuruma hizmet verilmesi o zaman bu mümkün kılınmış. Vergi danışmanlığı yine yasaklar içerisinde yer alıyor. Muhasebe kayıtlarının tutulması ve çok önemli tabii iç kontrol ve risk yönetimi konusunda bir defa kesinlikle bağımsız denetçinin herhangi bir sorumluluk üstlenmemesi öngörülmüş. Burada iç kontrol ve risk yönetimiyle ilgili bilgi işlem altyapısının oluşturulması, bilgi teknolojileri altyapısının oluşturulmasıysa tamamen bağımsız denetçinin ilgi ve etki alanı dışında bırakılmış. Değerleme hizmetleri ki bizim Sermaye Piyasası Kurulu uygulamasında yaygın biçimde kullanılan bir şey aslında, bu değerlendirme hizmetleri de bağımsız denetçinin yapamayacağı daha doğrusu bağımsız denetim hizmeti verilirken yapılamayacak hizmetler arasına alınmış ama burada üye ülke bir takım kuralları belirleyerek, çerçeveyi belirleyerek buna izin verme imkanı tanımış. Hukuki yardım hizmetleri tamamen kapsam dışında ve denetlenen ortaklığın sermaye yapılandırılması, yatırım stratejileriyle ilgili danışmanlıklar da yine yapılamayacak hizmetler arasında alınmış.

Hile ile ilgili olarak bu tabii son yıllarda aslında bağımsız denetim standartlarında da hile, hilenin tespiti ve tespiti üzerine yapılacaklar konusunda önemli gelişmeler yaşandı. Burada da Tüzüğün 7.maddesinde finansal tablolara ilişkin olarak bir hile veya düzensizliğin tespiti halinde önce ortaklığın haberdar edilmesi ve bu durumun düzeltilmesinin istenmesi. Bu konuda ortaklık kayıtsız kalırsa bu takdirde ilgili kamu otoritesine bağımsız denetim kuruluşu veya bağımsız denetçi tarafından bilgi verilmesi zorunlu kılınmış. Yine Tüzükte zaten mevcut olan bağımsız denetim kalite kontrolü konusunda yeni kurallar belirlenmiş ve burada kalite kontrolün bağımsız denetimi yapan bağımsız denetim kuruluşunda çalışan ama o ilgili bağımsız denetim yapmayan bir denetçi tarafından yapılması. Eğer böyle bir denetçi yoksa bu kalite kontrolü yapabilecek bir denetçi yoksa bu defa bir üçüncü kişi konumundaki bağımsız denetçiye kalite kontrolünün yaptırılması zorunlu kılınmış. Ve böylece bağımsız denetimin bağımsız denetimi konusunda oldukça katı bir rejimin yer aldığını görüyoruz Tüzükte.

Yönergede kamunun doğru aydınlatılması adına bir defa bağımsız denetimin kapsamına nelerin girdiği net olarak düzenlenmiş ve hiçbir şekilde denetlenen ortaklığın sürekliliğine ilişkin herhangi bir güvence anlamına gelmediği yani

bağımsız denetçinin olumlu görüş vermesinin bu ortaklığın sürekliliği ile ilgili herhangi bir anlam taşımadığı Yönergede vurgulanmış. Ve yine aynı şekilde yönetimin geçmişteki veya gelecekteki etkinliği konusunda da herhangi bir hukuki etkisinin olmadığı bağımsız denetim raporunun belirlenmiş. Burada biraz önce söylediğim gibi Birlik dışı ülkelerdeki yapılan denetimi de ilgilendiren veya denetçileri ilgilendiren hükümler de var. Bunlardan bir tanesi konsolide finansal tablolarla ilgili. Burada grup denetçisi, topluluk denetçisi denetimin bütün sorumluluğunu üstlendiği için grup denetçisi veya topluluk denetçisi Birlik dışı ülkelerdeki yerleşik olan şirketin denetimini yapan denetçinin raporunu da değerlendirmek ve gözden geçirmek ve gerekirse buna konsolidasyon mantığına uygun biçimde düzeltmeler yapılmasını da istemek hakkına sahip. Dolayısıyla Birlik üyesi bir ülkede faaliyet göstermemesine rağmen bağımsız denetçi Yönergenin bu hükmünden etkilenebilecektir.

Denetim raporlarında üç tür rapor öngörülmüş. Bir, bir bağımsız denetim raporu bu ortaklık yönetimine sunulan. Bunun yanı sıra bir özel rapor denetim komitesine sunulmak üzere. Burada denetim süreci, denetimde kullanılan kanıtlar ve yöntemler konusunda salt denetim komitesine yönelik bir özel rapor düzenlenmesi öngörülmüş. Ayrıca bir de kamu otoritesine yönelik olarak bir rapor düzenlenmesi öngörülmüş, gözetim görevini üstlene kamu otoritesine yönelik olarak. Burada eğer önemli mevzuat ihlalleri tespit edilmişse bağımsız denetim sırasında bunun sadece bağımsız denetim raporunda yer verilmesi yeterli değil aynı zamanda gözetim otoritesi raporunda özel olarak bunun açıklanması ve bilgi verilmesi öngörülmüş.

Konuşmamın başında da belirttiğim gibi burada denetim komitesi yavaş yavaş bir bağımsız organ olma özelliğine doğru gidiyor ve burada komitenin oluşumunda mesela genel kurul tarafından denetim komitesinin atanabilmesi imkan dahiline alınmış ve denetim komitesinin özellikle iç kontrol, iç denetim ve risk yönetimi konusunda icrai yetkileri düzenlenmiş yani aslında bizim hukukumuzda yönetim kuruluna ait olan izleme bakımından denetim komitesinin görevi olabilir ama icrai olarak yönetim kurulunun yetkisinde olan bir takım icrai görev ve yetkiler burada verilmiş. Ve bağımsız denetimin de performansın sürekli olarak izleme ve bu konuda yönetim kuruluna bilgi verme görev ve sorumluluğu üstlenilmiş. Burada bağımsız denetçinin seçilmesinde bir defa şu ilke korunmuş yani ortaklık bağımsız denetçiyi seçerken kendi kriterlerini koyabilir ve bu konuda herhangi bir şekilde bir zorlama getirilemez ama or-

taklığın bağımsız denetim kuruluşunu seçerken bir teklif alma prosedürü izlemesi düzenlenmiş. Ve bu teklif alma prosedürü çerçevesinde gerekirse yine ikili görüşmelerle bağımsız denetçiyi seçebilir ama en azından kriterlerin yani seçmek istediği bağımsız denetçinin kriterlerinin belirlenip bunun açıklanmasını zorunlu kılmış yeni Yönerge. Bu arada tabii belli bir dönem Türkiye’de çok bazı kamu kuruluşları yani kamu otoriteleri tarafından da kullanılıyordu, bağımsız denetçinin belli bir grup veya belli bir listede yer alan bağımsız denetçiler içerisinde seçileceğine ilişkin sözleşme hükümleri veya buna ilişkin uygulamaların geçersiz, yükümsüz olduğu da açıkça düzenlenmiş Yönergede. Dolayısıyla bağımsız denetim yetkisine sahip olanlar arasında işte yani şu listede yer alanlar şeklinde bir belirleme yapılmasını Yönerge reddetmiş.

Denetimle ilgili son bir cümle söyleyip hemen muhasebeyle ilgili çok kısa bir değerlendirme yapıp bitireyim.

Asgari bir yıl, azami 10 yıl olarak belirlenmiş çalışma süresi bağımsız denetçinin. Ancak bu süre belli koşulların varlığında yani teklif alma prosedürü izlenirse 20 yıla kadar üye ülkeler tarafından çıkartılabiliyor veya bir başka bağımsız denetçiyle beraber ortak rapor düzenlenmesi halinde 24 yıla kadar bu sürenin uzatılabilmesi öngörülmüş. Kuruluşun rotasyonu dışında bağımsız denetim kuruluşu içerisindeki sorumlu ortak denetçinin de en fazla 7 yıl süre ile aynı bağımsız denetimde görev alması sonra bir üç yıllık bekleme süresine girmesi öngörülmüş. Burada Birlik dışındaki bir ülkede bir şirketi denetleyen bağımsız denetim kuruluşu eğer bu ortaklığın sermaye piyasası araçları Birlik içerisindeki bir ülkenin borsasında işlem görüyorsa Birlik dışındaki bağımsız denetim kuruluşu da o Birlik ülkesinde kaydedilmek ve o ülkenin denetim ve gözetim otoritesinin tabiiyeti altına sokulmak zorunda. Yani bu yasal düzenlemelerin üye ülkelere yapılması öngörülmüş. Dolayısıyla Birlik dışındaki bir ülkedeki bir şirketi denetleyen bağımsız denetim kuruluşu eğer bu şirketin sermaye piyasası araçları Birlik içerisinde borsada işlem görüyorsa bu takdirde Birlik üyesi ülkenin otoritesi altına giriyor.

Hemen birkaç cümle ile bitireceğim, muhasebe ile ilgili olarak da 2013 yılında bir Yönerge çıktı. 2013 yılındaki bu Yönergenin etkileri konusunda bir çalışma grubu oluşturuldu ve bu konuda ona göre bir ulusal çerçeve hazırlığı yapıldı. Bu Yönergenin belki en temel felsefesi amaç kısmında yatıyor. Yani finansal bilgilerin kamuya açıklanması önemlidir, yatırımcıların bilgi alma

hakkı vardır ama salt bu hak kullanılacak diye firmaların üzerine ki bir önceki oturumda bu konu tartışıldı, gereksiz ve haksız bir yük bindirilmemelidir. Dolayısıyla özellikle mikro ve küçük işletmeler üzerindeki muhasebe uygulamalarından kaynaklanan ağır yükün kaldırılması gerekir. Yani salt yatırımcıların bilgi alma kaygısı ile bu getirilen ağır muhasebe yükümlülükleri en azından mikro ve küçük işletmeler üzerinden alınmalıdır, kaldırılmalıdır, temel felsefesi esasen bu. Ve bu felsefe etrafında muhasebe konusunda birçok yenilikler getirilmiş. Burada özellikle tabii mali tabloların karşılaştırılabilirliğini sağlayacak bir takım ilke ve esaslar öngörülmüş. Vaktim kalmadığı için burada sadece bir tanesini çok önemseydiğim için belirteyim. Kamuya yapılan ödemelerin özellikle açıklanması konusunda bir düzenleme yapılmış ve belli sektörlerde faaliyet gösteren ortaklıkların kamuya yapılan bütün ödemeleri her yıl itibarıyla açıklamaları ve bu konuda kamuyu aydınlatmaları zorunlu kılınmış. Yönetim kurulu raporunda da bizim şu anda uygulanan yönetim kurulu faaliyet raporunun çok daha ötesinde bir değerlendirme yapmasını gerekli ve zorunlu kılan, çünkü mevcut durumda bence mekanik bir içeriğe sahip açıkçası ama daha aktif içerikli bir rapor hazırlanması öngörülmüş.

Ben çok teşekkür ediyorum dinlediğiniz için.

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

- Sayın Manavgat'a da çok teşekkür ediyoruz.

18.00'de bitireceğiz diye söz verdik. 5 dakikamız var, soru sormak isteyen varsa, hemen beyefendiye verelim mikrofonu. Çok kısa soru, çok kısa cevap lütfen. İsminizi de lütfederseniz...

Ahmet ATASOY

Antalya SMMM Odası

- Bu Forumu düzenlenmesinde emeği geçen tüm yöneticilere ve emekçilere teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum. Sorum, Burak Hocama, Kemal Derviş ekonomisinden bahsetti. Kemal Derviş ekonomisi sıcak para ekonomisiydi, bunu hepimiz biliyoruz ve dün de söyledi kendisi. Gerçekten önü-

müzdeki süreçte Kemal Derviş ekonomisi mi devam etmeli yoksa Türkiye'nin Cumhuriyetin ilk yıllarında kurulan karma ekonomi mi devam etmeli? Eğitim konusundaki sözlerinize katılıyorum tamamen. Yeniden Köy Enstitüleri gibi eğitimlerin Türkiye'de acil bir şekilde oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. Teşekkür ederim.

Hakan GÜLDAĞ
Moderatör

- Teşekkürler Ahmet Bey. Var mı başka soru? Hemen yan tarafta, buyurun. Size de geleceğim, sizden de alacağım.

Adıyaman SMMM Odası Katılımcısı

- Burak Hocama yönelteceğim sorumu. Burak Hocam katma değeri yüksek olmayan ürünler ürettiğimizi, bu nedenle ticaret açısından da handikaplar yaşadığımızı ifade etti. Bu durum tabii gelişmiş ülkelerle olan ticaretimizi de etkilemekte. Katma değeri düşük ürünlerden dolayı az gelişmiş ülkelerle ticari ilişkilerimiz gelişmekte, bu ülkelerde bulunmayan finansal altyapı yüzünden veya sağlıklı çalışmayan altyapı yüzünden olumsuz etkilerini kendi ülkemizde de hissetmekteyiz. Bunun finansal tablolara, mesleğimize olan yansımaları, olumsuz yansımalarından nasıl çıkılması gerektiği hususunu izah ederse memnun olacağım. İkinci sorum, bu olayın Avrupa Birliği uyum çalışmalarına olan yansıması nasıl olacaktır? Buradaki sorunlar nasıl aşılacaktır? Bunu izah ederse Sanem Baykal Hocamdan da rica ediyorum. Teşekkür ederim.

Hakan GÜLDAĞ
Moderatör

- Tabii sorularınızın her birisi ayrı oturum gerektiriyor, onu da söylememe gerek yok herhalde. Şu ön tarafı alalım sonra size geleceğim.

Ülkü SÖNMEZ

TÜRMOB Genel Saymanı

- Öncelikle teşekkür ediyorum size de. Yalnız satır arasında Sayın Baykal Hocam sizinle alakası yok dedi ama çok alakası olan bir konu var. Ben o konuda biraz soru sormak istiyorum. Bir projeden bahsetti Hocam, Hizmet Dolaşım Projesi. TÜRMOB olarak bu Projeye biz de çağrılıydık. Birinci aşamada biz sivil toplum örgütüyüz ama dernekler ve diğer kuruluşlarla birlikte çağrıldık onu ayrıca görüşeceğiz sizinle de. Ama orada bizim mesleğimiz açısından bir ayrıcalık var. Türkiye’de üniversiteyi bitirirsiniz doktorluk yaparsınız. Mühendislik fakültesini bitirirsiniz mühendislik yaparsınız. Hemşireliği bitirirsiniz hemşirelik yaparsınız ama hangi üniversiteyi bitirirseniz bitirin muhasebecilik yapamazsınız. Çünkü bizim özel kanunumuz var, stajınızı yapmanız, sınavınızı vermeniz ve ruhsat almanız lazım. Artı bizim kanunumuzda karşılıklık ilkesi var. Şimdi o gün orada fazla olayı detaylandırmak istemedik çünkü konsept biraz karışıktı, bizim zaten süreç içerisinde en büyük korkumuz Avrupa Birliği’nde Türkiye’nin yabancı meslek mensuplarıyla dolarak Türkiye’deki meslek mensuplarının zaafa uğraması. Zaten bunu yabancı denetim firmalarında çok büyük bir ağırlığını hissediyoruz artı muhasebede şu anda çok büyük bir sıkıntımız var çünkü uluslararası tabir ettiğimiz Türkiye’deki büyük firmaların tüm muhasebeleri Hindistan’da tutulmaya başladı, bu yavaş yavaş artık KOBİ seviyesine filan gibi inmeye başlayacak. Bunun mesleğimize etkisi büyük, ben o günkü görüşmelerde biraz sıkıntısını hissettim. Tabii diğer toplantılarda gündeme geçeceğim ama çok kısa satır arasında bunu bize açarsanız çok sevineceğim. Teşekkür ederim.

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

- Biz de teşekkür ederiz. Hemen beyefendiye.

Yusuf VARLI

- Günün özetine baktığınız zaman Hakan Bey, ilk etapta birinci oturumumuzda KOBİ’lerden, ikinci oturumumuz hukuk çerçevesini anlattık ve günün

sonuna doğru da firmalarımızın durumu ve finansla alakalı görüşlerimize devam ediyoruz. Şimdi şöyle bir şey var, Hükümetin 2023 Hedefi diye bir hedef açıklandı ve bu hedefleri tutturmak için de sanayiye bir ivme kazandırılmasından bahsedildi. Ama yani gördüğümüz kadarıyla % 2,9 büyüme ile 2023 Hedeflerinin tutturulması neredeyse imkansız gözüküyor. Artı bugünkü oturumlarda bir şeyden daha bahsediliyor, sürekli KOBİ'lerden bahsediliyor ama biz de bunu biliyoruz ki bu tarz hedeflere KOBİ'lerle ulaşılması çok zor. KOBİ şirketleriyle 2023 gibi hedeflere ulaşmanız neredeyse imkansız. Çünkü yapıları baktığımız zaman böyle bir üretim imkanları yok. Özellikle sizler ekonominin içinde daha fazla yer alıyorsunuz. Siyaset kurumlarının, Hükümetin KOBİ'lerle büyük işletmelere geçişle alakalı bir çalışması var mı? Böyle bir teşvik kapsamı var mı? Yani bunu teşvik edecek, özellikle KOBİ'lerin, finansmana, kaynaklara yakın olabilmesi için bir çalışması var mı? Veya sizin böyle bir çalışmanız oluyor mu, Hükümete böyle tavsiyeleriniz oluyor mu bununla alakalı sormak istedim.

Hakan GÜLDAĞ **Moderatör**

- Teşekkürler Yusuf Bey. Başka soru var mı? O zaman Sayın Hocam sizinle başlayalım mı?

Prof. Dr. Sanem BAYKAL

- Öncelikle sorular için çok teşekkür ederim. Böylece kendimi de daha iyi ifade etme imkanı bulacağım ama kısa!

Şimdi, Proje ile ilginiz olmaz olur mu, hem de çok var. Bu faslın çok temelindeki sivil toplum kuruluşlarından ya da meslek örgütlerinden birisiniz aslında. Bundan dolayı da zaten buna yönelik çalışmaya da davetliydim. O listeleri biz hazırlamıyoruz, onlar devletin hazırladığı listeler. Dolayısıyla Projenin tam ortasında çok önemli bir mesleki faaliyet ve sadece o da değil, mesleki niteliklerin karşılıklı tanınmasının yanı sıra tüm sektörlerdeki hizmet faaliyetine olan aslında sizin sunduğunuz hizmetler dolayısıyla tamamını ilgilendiren bir konunuz olduğunu düşünüyorum. O yüzden de buraya davet ettiğiniz için

de ayrıca teşekkür ediyorum TÜRMOB olarak. Şimdi evet, Kanununuzda hem bir yabancı kısıtlaması var, hem de bir karşılıklılık esas çerçevesinde yabancıya açılabilmesine yönelik hüküm var. Ama bildiğim kadarıyla onun da pek uygulaması olmamış değil mi? Hiç yok, ben de öyle biliyorum. İşte Maliye Bakanlığının önerisi üzerine, karşılıklılık esasından Başbakanın onayıyla diyerek bir düzenleme ama tabii şimdi şöyle bakmak lazım, onu özellikle belirtmeye gayret ettim. Avrupa Birliği üyesi olduğunuzda serbest dolaşım hakkı kazanıyorsunuz yani bir diğer üye devletin ülkesinde serbestçe yaşama, iş kurma, mesleki faaliyet icra etme, bağımlı çalışmalarda işçi olarak çalışma ama buna yönelik hazırlıkların üyelikten önce yapılması, başlanması öngörülüyor. Fakat serbest dolaşım dediğimiz şey ancak üyelikle kazanıldığı için bu yönde Türkiye'nin de adım atması Avrupa Birliği üyesi ülkelerin de Türk vatandaşlarına bu imkanı tanınması ancak üyelikle olabilecek bir husus. Yani bütün bu hususların tespiti bunların hepsinin bugünden yarına değiştirileceği anlamına gelmiyor. Ama nerelerde acaba ne gibi adımların atılması bir gün üyelik gerçekleşirse söz konusu olabilecek bunun da tespiti lazım. Avrupa Birliği'nde karşılıklılık esas da yok, malların, işgücünün, sermayenin serbest dolaşımı karşılıklılık esas Avrupa Birliği'nin reddettiği bir husus. Tam tersi karşılıklı tanıma esas var yani sizin mevzuatınızdaki koşulların diğer taraf tarafından da tanınması ve herhangi bir şekilde o ülkeye gittiğinizde ayrımcı bir muameleye tabi kalmamanız o ülkenin vatandaşlarına eşit koşullarda her türlü faaliyetinizi icra edebilmeniz tabii Avrupa Birliği hukukunun kapsamına giren konularda. Bu anlamda, bir cümle ile bitireyim ne olursunuz hani bunu tam izah edebilmeyi umut ediyorum. O açıdan aslında şu anda yapılan pek çok farklı meslek faaliyeti ve iş kolu açısından çeşitli mevzuatın ve uygulanmanın tespiti. Bunun bir eylem planına dönüşmesinin ardından da neyin, ne zaman, ne ölçüde yapılabileceğine dair çok farklı tartışmalar olacak. Bunlar da zaten sizlerle çok çeşitli toplantılarla da yapılacak ama bizim yapacağımız sadece bir taslağı, taslak bir eylem planını Proje çerçevesinde vermekten ibaret. Sonrası taraflar arasındaki ekonomik, siyasi ilişkilerin, hukuki ilişkilerin nereye gideceğine bağlı. O anlamda bugün nasıl bu alandaki kısıtı kaldırılabilir kararı verebilecekse 10 yıl sonra da verilmeyebilir bu sektörde. Bu, bu Projenin kapsamı dışında bir husus, onu özellikle belirtmek isterim. Çok teşekkür ediyorum.

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

- Biz de teşekkür ederiz. Sayın Manavgat eklemek istediğiniz bir şey var mı bu çerçevede? Çok teşekkürler. O zaman Sayın Hocam sizin soruları alalım.

Prof. Dr. Burak ARZOVA

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

- Üç tane soru not ettim. Bir tanesi Kemal Derviş ekonomisi konusuna yönelik bir eleştiri vardı ve karma ekonomiden bahsedildi. Ben Kemal Derviş'in ekonomisini de politikalarının uygulandığını söyledim, işte bunlara sahip çıkıldığını. Ben de sizinle aynı fikirdeyim, keşke Türkiye'de planlı bir ekonomi olsa yani devlet nereye ne yatırım yapacağını önceden planlasa çünkü özel sektör her yere kâr amaçlı gireri, bu en doğal hakkıdır, kârı görmediği yere de gidemez. Nitekim bugün 6. Bölge dediğiniz yere dünya kadar teşvik verdiniz ama kimse gitmedi, neden? Çünkü özel sektör oraya gitmekten imtina ediyor çünkü güvenlik kaygısı var, çünkü kâr kaygısı var, çünkü yetişmiş insan gücü kaygısı var. Oysa devlet bir planlı ekonomi yatırımı içinde olabilse bütün bu yatırımları yapar. Dolayısıyla geçmişte de yapıldı, bu planlı ekonomiden biz vazgeçtik, planlı ekonomiden vazgeçmekle beraber aslında sanayiden de vazgeçtiğimizi net bir şekilde düşünüyorum.

Diğer bir taraftan katma değeri yüksek olmayan ürünleri az gelişmiş ekonomisi olan ülkelerle ticaret yapıyoruz dendi ki çok doğru bir tespit. Ben de çok isterdim keşke bizim ülkemizin de etrafında yani İsviçre gibi olsak da Almanya komşumuz olsa, İtalya komşumuz olsa, Fransa komşumuz olsa. Maalesef içinde bulunduğumuz coğrafyadaki bütün ülkeler sıkıntılı ve dünyada nerede sorun varsa bu coğrafyada! Buradan gitme imkanımız da yok, buraya gelecek olan yeniler de yok, bunda çok kesin konuşmayayım gelecek olanlar olabilir ama netice itibarıyla bu bölge sıkıntılı bir bölge. Ve son dönemlerde biz de değerli yalnızlık politikasıyla beraber yalnız kaldık. Pek de kimseyle de çok fazla ilişkilerimiz yok. Dolayısıyla katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi tabii ki yanında finans sektörünün de düzgün işlemlerini gerektiriyor. Düşük ürünler ürettiğiniz zaman da düşük ticaret hacmine sahip olan ülkelerle bunu gerçekleştiriyorsunuz. İşte en son gelen hâlâ çok büyük tartışma konusu olan

biliyorsunuz son ödemeler dengesi bilançomuzda 4,3 milyar dolar Türkiye'ye giriş yaptı. Bunun kaynağı bilinmeyen kalemlerde noksanda gözüküyor. Biz televizyonda bunu incelerken bir izleyicimiz şöyle bir twit gönderdi bize, çok da hoşuma gitti. Bizi de çok ilgilendiriyor muhasebeci olarak. Diyor ki, paranın miktarını kuruşu kuruşuna biliyorsunuz da nereden geldiğiniz nasıl tespit edemiyorsunuz? Yani bu akıl alacak bir şey değil, tabii ki mantıksız bir şey. Ve çok söylendi işte Merkez Bankası bunu açıklasın dedi ama hâlâ açıklanmış değil. Dolayısıyla ekonomide bunu yabancılara anlatmanız mümkün değil. Düşünebiliyor musunuz Almanya bir anda bir ayda 4,3 milyar dolar para gelecek ve siz bunu izah edemeyeceksiniz Alman halkına! Bu çok olası bir durum değil.

Diğer taraftan bir son soru daha vardı, Yusuf Bey not etmişim sormuş. 2023 Hedefleri, hükümetin iki tane 2023 hedefi var. 2011'deki 2023 Hedefleri mi yoksa iki hafta önce açıklanan 2023 Hedefleri mi? Eğer 2011'deki 2023 hedefleri ise ben sizi şimdiden temine ediyorum; bunların hiçbirisi tutmaz, mümkün değil! 2 trilyon 250 milyar dolarlık bir gayrisafi yurtiçi hasıla, dünyanın en büyük 10 ekonomisi içine girmek, müthiş bir ticaret hacmi, 500 milyar dolar ihracat, 2 trilyon dolar dış ticaret hacmi... Bunlar mümkün değil! Tutacak hedefler değil. 2011'deki hedeflerde de en son 100 maddelik bir paket açıklandı. Orada da ben hem Cumhuriyet Halk Partisinin ekonomi programını eleştirdim yapılabilecek olanlar, yapılamayacak olanlar hem de Ak Partininkileri de eleştirdim haksızlık olmasın birbirine diye. Dolayısıyla orada 100 tanelik maddede yanlış hatırlamıyorsam şu anda birisi önümde açmadığım için görmüyorum ama 65 ile 72 yani 7 maddeye filan sığdırılmış. O 2011 hedeflerinde insan odaklılıktan bahsediliyor, ileri teknoloji üreteceğiz deniyor. Yani ileri teknoloji üreteceğiz dediğinizde hadi hep beraber çalışalım, yarın ileri teknoloji üretilimle olmuyor ki! Yani geçmiş 12 yılda zaten üretmemişsiniz bundan sonra nasıl üreteceksiniz? Bu soru işareti. Diğer taraftan işte mesleki eğitime ağırlık vereceğiz, nasıl bir mesleki eğitim? Arada da onu konuşuyorduk, bası arkadaşlarım da var burada onları da gördüm bu vesile ile yani Türkiye'nin insan kaynakları planlaması yok. Bir sürü üniversite var yani ben sayısını saymakta unuttum akademisyen olarak 180 civarında falan herhalde. Hocalarım bana yardım ederlerse çünkü her gün artıyor sayı. Daha da fazla vakıf üniversiteleriyle beraber. Şimdi bu üniversiteler olsun, ben karşı değilim hiç birine yani eskiden şehirleri geliştirmek için askeri kışlaları gönderiyorduk, o şehirlerde

ekonomik canlılık oluyordu, şimdi şehirler canlansın diye üniversite kuruyoruz. Olabilir ama netice itibarıyla şunu biliyor muyuz? Türkiye'nin gelecek 10 yılda ne kadar inşaat mühendisine ihtiyacı var? Ne kadar muhasebeciye ihtiyacı var? Ne kadar hukukçuya ihtiyacı var, avukata? Ne kadar Avrupa Birliği hukukçusuna ihtiyaç var? Ne kadar ekonomiste ihtiyacı var? Bunların hiçbirini bilmiyoruz. Dolayısıyla biz aslında geçmiş hocalarımızın deyimiyle biz işsizliği gençlerde dört yıl erteliyoruz, yaptığımız iş bundan ibaret. Biz üniversite mezunu yapıyoruz, bu arkadaşlar okuyorlar ve işsiz kalıyorlar ve pek çoğu da zaten sevdiği işleri yapmıyor. Yani ben kendi öğrencilerime de onu söylüyorum, sevdiğiniz işi yapın diyorum, sonradan diyorum ki, ya bulamazsa ne yapacak, belki adamın hayali arkeolog olmaktı ama işletme okuyor bizde. Okuduğu zaman da bu sefer memnun olmuyor, memnun olmadığı zaman işini evine yansıtıyor, bu sefer evde huzursuz oluyor, evde mutsuz olunca işe yansıtıyor giriyor sarmalın içerisine. Böyle bir sürü sıkıntı yaşıyoruz. Onun için 2023 Hedefleri eğer 2011'den bahsediyorsak tutma ihtimali sıfır, şöyle söyleyeyim gene ben 0,000001 bir ihtimal vereyim ama tutmaz. 2015'te açıklanan daha iki hafta evvelki 2023 hedeflerinde ise insan kaynaklı bir yaklaşım söz konusu, daha çok siyasi model ağırlıklı, bu bambaşka bir hedef yani başka şeyler konuşuyoruz. Onun için bunların tutacağına inanmıyorum.

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

- Çok teşekkür ederiz. Biz galiba her durumda treni uğurlamak durumundayız.

Yusuf Bey'in sorusuna bir KOBİ ile ilgili çok küçük bir katkıda bulunmak istiyorum Sayın Arzova'nın dediklerine ek olarak. Şimdi bütün bunların hepsi KOBİ'ler 2023 Hedeflerini yakalamak için çok küçük mü, yeterli mi, değil mi bunların hepsi konuşulabilir. Yani baktığımız zaman Almanya'da Almanya'nın o 1,5 trilyon dolarlara varan ihracatını çok büyük bir kısmını yaklaşık 100 bin orta boy işletme gerçekleştiriyor. Güney Kore bugün acaba KOBİ'lerimizi nasıl dinamize ederiz diye arayışlar içerisinde ama bana sorarsanız işin temeli şu; benim yaklaşık 30 yıldır ekonomi gazeteciliği yapıyorum, öğrendiğim bir şey varsa o da ekonomi bir oyun ama bir takım oyunu. Hani aynen futbolda olduğu gibi 11 kişi oynuyor ama 11 kişi ayrı ayrı oynamıyor o oyunu, bir stra-

tejiye bağılı olarak oynuyor. Yani biraz önce Sayın Arzova da ifade etti, hedefler önemli, büyük iddialı hedefler koymak da önemli ama şimdi bakıyorum ben 25 dönüşüm programı çerçevesinde 1350 adım! Yani hangisi aklımızda kalıyor? Bize gerçek, ciddi stratejiler gerekir diye düşünüyorum. Bakın bir örnek, bizim de benzer bir şey yapmamız gerektiğini düşündüğüm için o örneği vereceğim. Kenedy biliyorsunuz Sovyetler Birliği-Amerika arasındaki uzay yarışında ciddi bir arkadan gelme durumu vardı. Amerika'nın yaptığı her şey çöküyordu, Sovyetler uzaya giden ilk canlı olarak Layka adlı bir köpek gönderdiler, ondan sonra insan gönderdiler Yuri Gagarin'i, Amerika hep arkadan takip ediyor. Kenedy bir hedef koydu ve çıktı senatonun karşısına dedi ki, bu ulus önümüzdeki 10 yıl içinde Ay'a bir insan göndermeli ve ondan sonra da onu geriye sağ salım getirebilmelidir, önündeki hedef budur ve bunun için senatodan 10 milyar dolar istedi. NASA'ya da bu para verildi. Ama bugün yaşadığımız o bütün hemen hemen dijital gelişmelerin birçoğunun kökeni oradadır. Ve sadece NASA'ya gitmedi o para, onun etrafında kümelenmiş altı bin mühendislik şirketine gitti. Bizim de böyle büyük projeler seçerek Türkiye'nin ihtiyaçları neredeyse bunları iyi tartışıp o büyük projeleri seçip, onun adamı bunun adamı da demeden liyakati öne alarak, beceriyi öne alarak onları desteklememiz lazım. Teşviki verirsek ancak bu şekilde başarılı oluruz diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim alkışlarınıza da. Ben salonda ciddi bir yeterlilik görüyorum. Sayın Başkan'dan gelen, 10 dakikalık bir değerlendirme yaparsak dediniz, şu an için mi diyorsunuz Sayın Başkan? Tabii ki, ben kendi bölümümü kapatayım isterseniz ondan sonra, önce isterseniz Zafer Bey'i alalım, tamam. Biz ama her türlü programda süreyi aştık ve sabrı da zorluyoruz. Buyurun Zafer Bey sizi dinlemek üzere, hazırun da oturuyor peki. Korsan sayılmaz, siz ev sahibisiniz.

Doç. Dr. A.R. Zafer SAYAR
TÜRMOB Bağımsız Denetim Merkezi Koordinatörü

- Teşekkürler Hakan Bey, sağ olun anlayışınız için. Herhalde biraz daha uzatmamak adına Sayın Genel Başkanım düşündü bir ara verip daha da uzatmayalım diye. Ben zaten çok kısa bir şekilde değerlendirmelerimi sunacağım izninizle.

Bugün 10'cusunu tamamlamak üzere olduğumuz Türkiye Forumu yaklaşık 2.300 civarında, son rakam zannediyorum bu, 2.317 katılımcıyla açıldı. Bu saate rağmen yine hâlâ dinleyenleriniz var, bu gerçekten çok mutlu edici bir durum.

Konu olarak, ana tema olarak bu sene disiplinler arası yaklaşım ve muhasebe mesleğinin diğer disiplinlerle ilişkisi konusu düşünülmüştü ve bu kapsamda da aslında muhasebe ile üç temel alanı değerlendirdik bugün. Bunların başında finans vardı ve sabah oturumunda finans bölümünde Sayın Dr. Masum Türker'in moderatörlüğünde üç değerli hocamız; Ramazan Aktaş, Ali Alp Hocalarımız ve de Mete Doğanay Hocamız üç hocamız finansın muhasebeye etkisi ve finansal alandaki gelişmeleri bizimle paylaştılar. Buradaki temel çıkarımlar zannediyorum finans bilmenin muhasebe konusunda, muhasebe mesleğini yerine getirirkenki önemi ve bunun altı önemli derecede çizilmiş oldu. Çok fazla konular değerlendirildi ama ben hepsine girmek istemiyorum çünkü bunlar aslında bir Forum bildirisi olarak, sonuç bildirisi olarak sizlere sunulacak. Ayrıca burada konuşulan tüm konular bir kitapçık halinde de deşifresi yapılarak sizlere bunlar aktarılacak. Ama burada ilk oturumda altını çizmemiz gereken temel konulardan birisi muhasebe ve finansın birleştiği alan olarak kurumsal yönetimin ortaya konmasıydı. Ben bu tespiti çok önemsedim açıkçası. Gerçekten kurumsal yönetim konusu şu anda çok tartıştığımız bir konu ve bu hem muhasebeci, hem finansçıyı ilgilendiren ve muhasebecilerin bilmesi gereken temel konulardan birisi haline gelmiş durumda.

Öğleden sonraya geçtiğimizde, öğleden sonra ilk oturumumuz hukuk konusunu değerlendirdik ve burada Sayın Ahmet İyimaya'nın moderatörlüğünde

Sayın Nevzat Saygılıoğlu, Sayın Korkut Özkorkut ve Sayın Ali Çiçekli değerlendirmelerde bulundu. Ve burada da mesleğin üzerinde yoğun bir şekilde bir düzenlemelerin olduğu konusunun tekrar altını çizmiş oldular ve yoğun bir şekilde özellikle Türk Ticaret Kanunu'ndaki gelişmelerde geriye gidişin meslek üzerindeki olumsuz etkilerinin altı çizildi. Bir de vergi konusu yine muhasebe-ye yön veren ülkemizde geleneksel anlamda vergi düzenlemeleri olduğu ama dünyada ise finansal muhasebenin bilgi için muhasebenin ön plana çıktığı konusunun altı çizilmiş oldu. Ve nihayetinde biraz önce sonuçlanan son oturumla da 2015 yılına ilişkin ekonomik beklentiler ve de Avrupa Birliği konusunu ele almış olduk. Bu da aslında muhasebe mesleğinin ilişkide olduğu ekonomi alanının bir değerlendirmesi idi ve burada da çok güzel sonuçlara ulaşıldı. Özellikle moderatörlüğünü yürüten Hakan Güldağ Beyefendi ve konuşmacılar; Sayın Burak Arzova, Sayın Sanem Baykal ve Sayın Çağlar Manavgat bu konularda görüşlerini bizimle paylaştılar ve Sayın Burak Arzova özellikle krizlerle ilgili gelişmeleri ve ülkemize yansımalarını aktardı. Ve aslında pek de zannediyorum çok olumlu bir tablo bize çizemedi. Özellikle büyüme hedeflerinin bu şekli ile devam ederse ciddi bir sıkıntıya gireceğimizin altını çizdi ve O'nun da şu cümlesinin zannediyorum kayıtlara mutlaka geçmesi lazım; "Türkiye orta gelir tuzağındadır!" dedi, bu tespiti yaptı. Çok önemli bir tespitti bence, buna yönelik adımların atılması gereğinin altını çizdi. Keza Sanem Baykal Hocamız Avrupa Birliği ile olan ilişkilerde ve bizim de içinde bulunduğumuz proje hakkında detaylı bilgiler sundu. Bunu paylaşmak bizler açısından da faydalı oldu. Çağlar Bey de son yenilenen Muhasebe ve Denetim Direktiflerinin önemli noktalarını detaylı bir şekilde bize aktarmış oldu.

Şimdi bu bütün değerlendirmelerden ben aslında dört temel sonuç çıkarttım, izninizle onları kısaca paylaşıp konuşmama son vermek istiyorum. Bir kere bu başta Sayın Genel Başkanımızın açılış konuşmasında üzerinde durduğu ama sonra da çok enteresan bir şekilde tüm oturumlarda gündeme geldiği için sanıyorum bir numaralı sırayı alacak benim değerlendirmelerimde ve sonuç bildirgesinde de umarım bu şekilde yansımış olacak. Bu uzmanlaşma konusu ve kurumsallaşma. Bu değişik oturumlarda değişik şekillerde gündeme geldi, bir oturumda güçlerin birleştirilmesi gerekir diye konuşuldu. Sanıyorum Nevzat Hocamız bahsetti. Meslek mensupları bir araya gelsinler ve güçlerini birleştirsinler dedi. Bunu aslında ilk açılış konuşmasında Sayın Genel Başkanımız çok derinlemesine aktardı ve uzmanlaşma konusu, muhasebe mesleği uzmanlaş-

yor, farklı uzmanlık alanları var ve bunlardan birisi sadece bağımsız denetim ama sadece o değil başka alanlar da var ve bu alanlara girmemiz lazım. Ama bunlara girmek için de bir üçüncü konu galiba yine bunu çok konuştuk, bu üç oturumda da konuştuk, o da uluslararasılaşma, globalleşme. Dünya değişiyor, bunu ACCA ile yaptığımız imza töreninde de hissetmiş olduk, artık yeni bir ufuk, yeni bir anlayış içindeyiz. Genç meslektaşlarımızın önünde daha farklı bir ortam onları bekliyor olacak. Son tespit de, son olmakla birlikte belki bu da çok önemli, yoğun düzenlemeler ve düzenlemelerin altındaki gelişmeler ve bu düzenlemelerin mesleğe etkisi. Sürekli değişen yoğun düzenlemeler de yine tüm oturumlarda başta Türk Ticaret Kanunu'ndaki değişimler ama bunların yetersizliği, verginin finansal raporlama ve denetim üzerindeki etkileri gibi konuşuldu.

Dolayısıyla dört temel çıkarım olabilir diye düşünüyorum ben bu Forumda. Disiplinler arası yaklaşımın da diğer disiplinlerin de muhasebe mesleği üzerindeki bu dört temel değişime olan etkisini burada değerlendirmiş olduk. Akademik açıdan son derece başarılı ve verimli geçtiğini ben düşünüyorum, Sayın Hocalarımızın da takdirlerine sunuyorum. Bu bir günlük süre içinde çok farklı konuları hep beraber değerlendirmiş olduk, salonun da katkısının çok fazla ve değerli olduğunu düşünüyorum. Bu değerlendirmeler için çok teşekkür ediyor ve iyi akşamlar diliyorum.

Hakan GÜLDAĞ

Moderatör

Biz de Zafer Bey'e ve bütün konuşmacılarımıza, bu toplantının düzenlenmesinde emeği geçen herkese ve her tür süreyi aşmamıza rağmen sabırla bizi dinlediğiniz için sizlere çok teşekkür ederek kapatmak istiyorum. Her ne kadar sürçü lisan ettiyse affola. İyi akşamlar.

10. TÜRKİYE MUHASEBE FORUMU KAPANIŞ BİLDİRİSİ

TÜRMOB tarafından düzenlenen 10.Türkiye Muhasebe Forumu 2317 meslek mensubu ile 28 Nisan 2015 tarihinde Konya’da toplanmıştır. Özellikle son yıllardaki uluslararası ve ulusal gelişmelere bağlı olarak finans, hukuk, ekonomi gibi disiplinler ve Avrupa Birliği ile olan ilişkilerin mesleğimize olan etkilerinin, fırsatların ve zorlukların ortaya konulması amacıyla Forumun bu yılki ana teması olarak “**Muhasebenin Diğer Disiplinlerle İlişkisi: Mesleğe Getirdiği Yenilikler, Fırsatlar ve Zorluklar**” belirlenmiştir.

TÜRMOB Genel Başkanı Sn. Nail SANLI yaptığı açılış konuşmalarında, Türkiye Muhasebe Forumlarının genel düzenlenme amacı ve bu yılki ana teması kapsamında şu hususlarda temennilerde ve değerlendirmelerde bulunmuştur.

- Konya’nın Mevlana Şehri Olması ile Sevgi, Barış, Hoşgörü ve Kardeşlik Vurgusu
- Tüm Meslek Mensuplarına Birlik Çağrısı
- Muhasebe Forumlarının Bugüne Kadar Düzenlendiği Şehirler ve Geçen Yıllık Forum Hakkında Kısa Bir Bilgi
- Bu Yıllık 10 uncu Forumun Ana Teması ve bu Temanın Seçilme Nedenleri
- TÜRMOB’un 2014 Yılında Gerçekleştirdiği Projelere İlişkin Kısa Bilgiler
- Mesleki Sorunlar ve Güçlükler Hakkında Avustralya Meslek Örgütü CEO’sunun Görüş ve Düşüncelerinin Paylaşılması
- Çözüm Bekleyen Mesleki Sorunlarımız ve Taleplerimiz
- Sorunlarımızın Çözümü için Yol Haritamız
- Muhasebe Mesleğinin Geleceği: Yoğun ve Sıkı Düzenlemeler, Uzmanlaşma, Kurumsallaşma

- Meslek Örgütlerinin Gelecekteki Ortamı: Parçalı Yapılar / Koordinasyon
- Denetimin Kapsamı / AB ile Uyum
- TMS Uygulama Kapsamı
- 3568 Sayılı Kanun Tek Tebliğ Çalışması
- İlgili Kurumların Düzenleme Taslaklarına Birliğimiz Tarafından Verilen Görüşler
- Global Düzeyde TÜRMOB ve Uluslararası Faaliyetleri
- Meslek Kuruluşları Tarafından Gelecekte Odaklanılacak Potansiyel Kilit Alanlar

Açılış ve Protokol konuşmalarının ardından TÜRMOB-ACCA Stratejik Ortaklık Sözleşmesi TÜRMOB Genel Başkanı Sn.Nail SANLI ve ACCA Başkanı Sn. Antony HARBINSON tarafından karşılıklı olarak imzalanarak uygulamaya geçmiştir. Buna göre Meslek mensuplarımız; ACCA müfredatındaki temel derslerin tamamından yani 9 dersten muaf olmaları sağlanmıştır.

ACCA MÜFREDATI	TEMEL DERSLER (TAMAMINDAN MUAFİYET)
BİLGİ	F1 - İşletmelerde Muhasebe
	F2 - Yönetim Muhasebesi
	F3 - Finansal Muhasebe
BECERİ	F4 - Ticaret Hukuku
	F5 – Performans Yönetimi
	F6 - Vergilendirme
	F7 – Finansal Raporlama
	F8 – Denetim ve Güvence
	F9 – Finansal Yönetim

ACCA MÜFREDATI	MESLEKİ DERSLER
ZORUNLU	P1- Yönetişim, Risk ve Etik
	P2 –Kurumsal Raporlama
	P3- İşletme Analizi
SEÇMELİ (Herhangi 2’si)	P4 – İleri Düzey Finansal Yönetim
	P5 – İleri Düzey Performans Yönetimi
	P6 – İleri Düzey Vergilendirme
	P7 – İleri Düzey Denetim ve Güvence

Bu sözleşme ile ACCA’nın temel derslerinin tamamından tüm meslek mensupları için muafiyet sağlanmakla birlikte, karşılıklı görüşmelerde temel derslere ilave olarak mesleki zorunlu ve seçmeli derslerden de muafiyet talebinin karşılanması hususunda ikili mutabakata varılmıştır. Bu derslerden muafiyet sağlanması farklı prosedürlere tabi olduğundan, sürecin tamamlanmasının ardından gerekli bilgiler kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Forumun “Muhasebe-Finans İlişkisi: Finans Alanında Yaşanan Gelişmelerin Mesleğe Etkileri” başlıklı I.Oturumunda; Dr. YMM. Masum TÜRKER oturum başkanı, Prof. Dr. YMM Ramazan AKTAŞ, Prof. Dr. YMM Ali ALP ve Prof. Dr. M. Mete DOĞANAY konuşmacı olarak katılmış, Türkiye’deki şirketlerin yapısı ve envanteri, şirketlerin ömürlerinin kısalığı ve kurumsallaşamamaları, şirketlerin finansal kararlarının alınmasında muhasebenin ve muhasebecilerin rolü, finansal kararların alınmasında ve şirketlerin performanslarının değerlendirilmesinde finans-muhasebe ilişkisi, muhasebecilerin bilmesi gereken finansal bilgiler, finans ve muhasebenin kesişim noktası olarak kurumsal yönetimin önemi, muhasebeden alınan bilgilerin doğruluğunun ve güvenilirliğinin finansal kararlara etkisi konuları özellikle gündeme gelmiştir.

Forumun “Muhasebe-Hukuk İlişkisi: Muhasebe Hukuku Alanında Yeni Gelişmeler” başlıklı II.Oturumunda; TBMM Adalet Komisyonu Başkanı Ahmet İYİMAYA oturum başkanı, Prof. Dr. YMM Nevzat SAYGILIOĞLU, Prof. Dr. Korkut ÖZKORKUT ve SMMM Ali ÇİÇEKLİ konuşmacı olarak katılmış

ve ülkemizde muhasebe mesleğini ilgilendiren hukuki düzenlemeler ve son gelişmeler çerçevesinde hukuk ve ekonomi ilişkisinin muhasebe mesleğine yansımaları, Türk Ticaret Kanunu'nun yasalaşma süreci ve değişiklikleri, küreselleşmenin gerektirdiği dönüşümün ülkemizdeki düzenlemelere ve muhasebeye etkisi, denetimin gözetiminin önemi ve ülkemiz uygulamalarının dünya uygulamalarına yakınsama gereği, Ülkemizdeki UFRS uygulama kapsamı, bağımsız denetime tabi olan şirketlerin finansal tablolarının hazırlanmasında dikkate alınacak ilave hususlar, yeni düzenlemeler uyarınca şirketlerin kurumsal yönetim uygulamaları ve şirketlerin değerine yansımaları, son kararlar ve düzenlemeler ışığında yerel finansal raporlama çerçevesinin UFRS'ye uyumunun gerekliliği konuları özellikle gündeme gelmiştir.

Forumun “2015 Yılında Ekonomiden Beklentiler ve AB ile Olan İlişkilerde Yaşanan Gelişmelerin Muhasebe Mesleğine Etkileri” başlıklı III. Oturumunda; Dünya Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hakan GÜLDAĞ oturum başkanı, Prof. Dr. SMMM Burak ARZOVA, Prof. Dr. Sanem BAYKAL ve Doç. Dr. Çağlar MANAVGAT konuşmacı olarak katılmış, 2015 yılında genel ekonomik görünüm ve beklentiler, AB ilişkilerinde geline nokta, iş kurma hakkı ve hizmet sunumu serbestisi faslının muhasebe mesleğine olası etkileri, yenilenen AB denetim ve muhasebe direktiflerinin getirdiği yenilikler ile ülkemiz denetim ve muhasebe uygulamalarına muhtemel etkileri özellikle gündeme gelmiştir.

Forumun değerlendirmesi ise Doç. Dr. SMMM A.R Zafer SAYAR tarafından yapılarak, sonuç bildirgesine yönelik öneriler ve açıklamalar Forum katılımcılarına aktarılmıştır.

Sonuç itibarıyla; 28 Nisan 2015 tarihinde Konya'da toplanan 10.Türkiye Muhasebe Forumunda;

- Muhasebe mesleğinin başta finans, hukuk ve ekonomi olmak üzere diğer disiplinlerle yakın bir ilişki içinde bulunduğu,
- Muhasebe hizmet kalitesini artırmak için günümüzde uluslararası arenada meslek mensuplarının diğer disiplinlere ilişkin bilgi birikimlerini ve ilgilerini artırmalarının bir gereklilik olduğu,

- Ekonomik gelişme ve finansal krizlerin muhasebe mesleğinin üzerinde önemli etki ve tepkilere yol açtığı,
- Muhasebede uzmanlaşmanın diğer disiplinlere olan bilgi gereksinimini daha da artırdığı,
- Uzmanlaşmada başarının ancak kurumsallaşmayla gerçekleştirilebileceği, bu nedenle meslek mensuplarının güçlerini birleştirerek, ortaklıklara yönelmelerinin önem taşıdığı,
- Mesleğin her geçen gün daha fazla uluslararası bir meslek haline büründüğü, bu kapsamda meslek mensuplarınca ekonomi, finans ve hukuki bilgi düzeyinin üst seviyede olması ve farklı ülkelerdeki iş yapış şekillerinin bilinmesi gerektiği,
- AB ile ilişkilerde ve mesleki hizmet serbestisi konularında rekabet edebilir bir meslek mensubu profilinin diğer disiplinlere olan bilgi birikimini ön plana çıkardığı,
- Aşırı yoğun ve sürekli değişen düzenlemelerin meslek mensupları üzerinde global düzeyde bir sorun olduğu ve bu sorunun TÜRMOB tarafında IFAC gündemine taşındığı,
- Global düzeyde aranır, iyi ve kaliteli bir muhasebe meslek mensubu olabilmek için başta hukuk, finans ve ekonomi olmak üzere diğer disiplinlerdeki gelişmelerin takip edilmesi suretiyle mesleğin icra edilmesinin artık bir zorunluluk haline geldiği,
- Meslek mensuplarının bu Forum katılıminin ve güç birliğinin mesleki sorunların çözümüne önemli katkı sağlayacağı,

sonuçlarına ulaşılmıştır.

Ayrıca, Forum konuşmalarının deşifre edilmesi sonucunda hazırlanacak Forum Kitabı meslek mensuplarımızın ve ilgili kesimlerin istifadesine sunulacaktır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.